

XXI

**MOSCOVA (Agerpres).-
TASS transmite:**

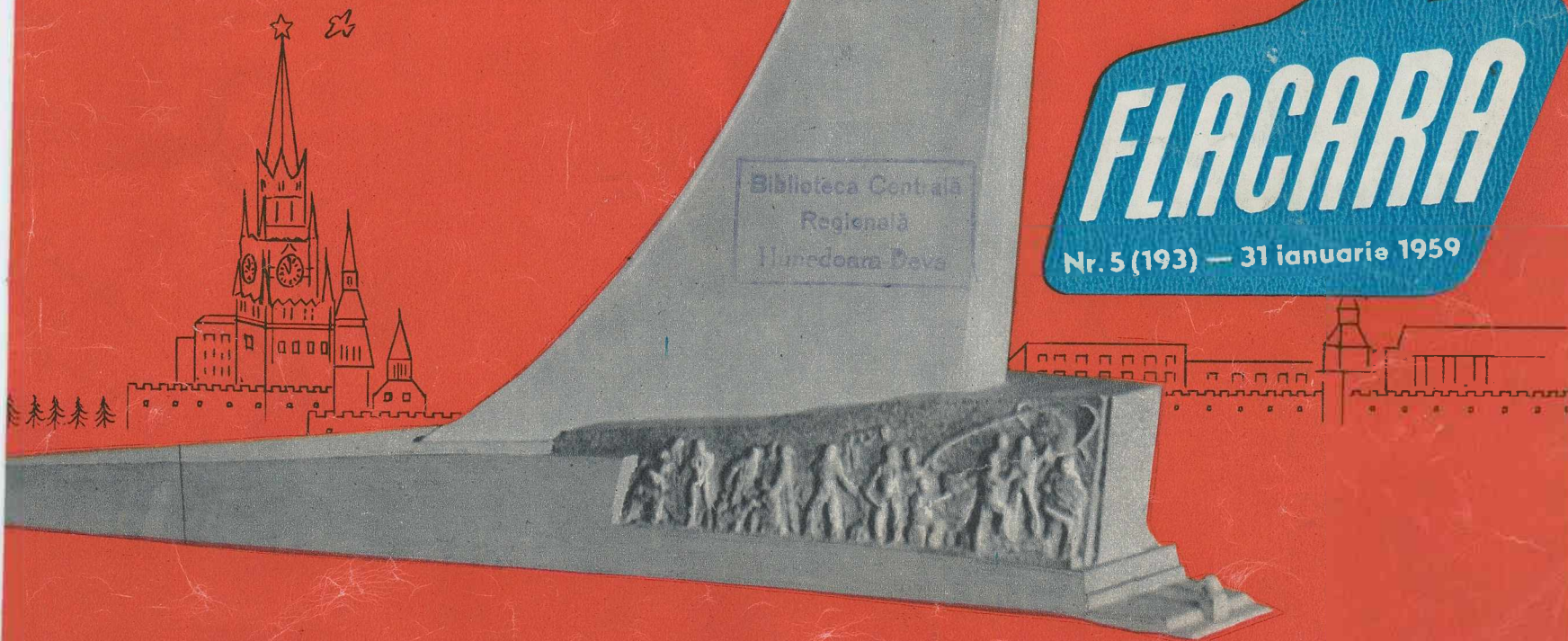
**La 27 ianuarie a avut
loc în Marele Palat al
Kremlinului din Moscova
deschiderea celui de-al
XXI-lea Congres extraor-
dinar al Partidului Comu-
nist al Uniunii Sovietice—
Congresul constructorilor
comunismului.**

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara Deves

FLACARA

Nr. 5 (193) — 31 ianuarie 1959

Mihai BENIUC

CONGRESUL XXI

Te-a salutat racheta cînd a-nscris
Nou drum în spațiu către constelații,
Tu sfat al sovieticelor nații
Ce lume nouă făurești din vis.

Racheta va-implini doar cinci rotații
Și sfatul comuniștilor deschis
La Moscova, prin tot ce va fi zis,
Urni-va generații, generații.

Doar șapte ani vor trece, iar planeta,
În luminos-i zbor de dimineață,
Va cuceri un secol nou de viață.

Și noi surori va fi primit racheta,
Să ducă-n cosmos falma ta, Congres,
Ce lumii dai deplinul înțeles.

MARELE CONGRES

— corespondență din Moscova —

Zilele mult așteptate au sosit. Congresul al XXI-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice își desfășoară lucrările în Marele Palat al Kremlinului.

Congreșele P.C.U.S. au marcat întotdeauna momente istorice importante. Desfășurate în condițiile vîntului construcției pașnice, ele mobilizează forțele creatoare ale marelui popor sovietic în bătălia obilă a construirii comunismului, nărîndu-le cu perspectiva clară a direcției loviturii principale în tîpa istorică dată. Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. are caracter extraordinar și, ca atare, o importanță cu totul deosebită. Ritmul mpetuos al dezvoltării Uniunii Sovietice spre comunism a luat asemenea amploare în anii aceștia, încît a fost necesar să se convoace Congresul înainte de termen. El va pune în fața poporului noi sarcini grandioase, va aproba planul dezvoltării economice și culturale pentru viitoarea perioadă de șapte ani.

Pentru întreaga omenire progresistă a apărut clar că lucrările Congresului constructorilor comunismului trasează de fapt jaloanele acelei căi largi și drepte pe care Uniunea Sovietică va intra în comunism.

În clipele de neuitat cînd tribuna Congresului al XXI-lea al tovarășul N.S. Hrușciov își dezvoltă raportul și apoi în timpul cuvîntărilor delegaților, nouă, celor aflați în sală, ni se părea adesea că zărim aieva acel liman strălucitor spre care plutește uriașa corabie: comunismul. Da, în incinta Kremlinului fiii cei mai buni ai poporului sovietic vorbesc despre comunism ca despre realitatea zilei de mîine. Încă puțin — spun ei — și comunismul visat de atîtea generații va deveni la noi rînduiala cea mai obișnuită a vieții noastre. În viitorii șapte ani, eforturile unite ale întregului popor îi vor pregăti multilateral baza tehnico-materială de care are nevoie.

În contul acestui fundament a turnat o mie de tone oțel suplimentar și Pavel Șevțov, unul din cei peste 1200 delegați la Congres. Prin aceasta oțelarul a răsplătit încrederea pe care au manifestat-o față de el comuniștii din Taganrog, trimițîndu-l să-i reprezinte la înaltul sfat al partidului. De 6 ani Șevțov lucrează la un Siemens Martin. Nu-i prea mult, dar cu totul suficient pentru Șevțov, care și-a dovedit, ca și tovarășii săi din întreaga țară, hărnicia comunistă, gîndul inventiv, capacitatea de a perfecționa fără încetare metodele topirii rapide a metalului.

Iată-l pe Șevțov, într-una din pauzele Congresului, discutînd cu aprindere în mijlocul unui grup de oțelari din Ucraina și Moscova. Mă apropii de ei. E vorba de o inovație menită să ridice randamentul cuptoarelor și să accelereze procesul topirii. Ea aparține oțelarului Aleksei Ușakov din Moscova, Erou al Uniunii Sovietice. Țara are nevoie de mult oțel. El știe asta, și de aceea, dacă vreunul a găsit

Tovarășul N.S. Hrușciov prezintă raportul „Cu privire la cifrele de control ale dezvoltării economiei naționale a U.R.S.S. pe 1959-1965”.

un mijloc oarecare de a produce mai mult, trebuie să-l împărtășească neapărat și celorlalți.

În întîmpinarea acelor zile ce se zăresc la orizont de pe înălțimile septenalului va avea de spus un cuvînt important și Igor Kurceatov, atomistul renumit. Se apropie de grupul oțelarilor, se salută ca vechi cunoscuți. În timp ce-și prezenta raportul, tovarășul Hrușciov s-a întrerupt o clipă pentru a se adresa savantului Kurceatov: „Septenalul, să nu uiți, Igor Vasilievici, ține seama și de lucrările dumitale din domeniul folosirii energiei atomice în scopuri pașnice...”

Kurceatov, între altele, lucrează intens la rezolvarea problemei diri-

jarilor reacțiilor termionucleare. Ca savant sovietic, el are încredere deplină în succes. Cînd i se pomenește de greutatea, replica lui Kurceatov este categorică: „A nu lupta cu greutățile înseamnă a sta pe poziția sofistului care a susținut că nu va intra în apă pînă nu va învăța să înoate”. Forțele gigantice la descătușarea cărora lucrează savantul comunist Kurceatov împreună cu tovarășii săi, vor fi puse fără doar și poate, în slujba înaltelor țeluri pentru atingerea cărora s-a elaborat mărșul plan septenal.

Îl recunosc printre delegați și pe Konstantin Orlovski, renumit președinte al nu mai puțin renumitului colhoz „Zorile” din Bielorusia.

L-am vizitat cîndva acasă la el, apoi l-am reîntîlnit în timpul Congresului al XX-lea al P.C.U.S. De-atunci, în presă s-a vorbit adesea despre el. Orlovski este un înalt exemplu de comunist pentru care nu există nimic mai scump decît interesele partidului, ale poporului. În timpul războiului a fost colonel. După cîteva lupte a primit pentru eroism titlul de Erou al Uniunii Sovietice. Și-a pierdut o mîină. I s-a propus muncă la Moscova. Orlovski și-a exprimat dorința să se întoarcă în satul natal. Acolo n-a găsit nimic, nici o singură casă. Fasciștii arseseră și aruncaseră totul în aer. Laolaltă cu oamenii care s-au reîntors după război în căutarea vetrelor natale, el a înjghebat un mic colhoz. I s-au alăturat apoi altele. An de an, gospodăria creștea. S-a construit apoi satul, după plan, ca un oraș. Colhozul lui Orlovski a devenit cel mai dezvoltat și mai bogat din republică. El este vizitat de sute de delegații colhoznice din toată țara, pentru că reprezintă o neîntrecută pepinieră de experiență înaintată. Pe ogoarele și la fermele colhozului „Zorile” sînt de mult înfăptuite prevederile septenalului pentru agricultură, așa încît Orlovski și membrii acestui colhoz pot fi socotiți încă de pe acum reprezentanți ai viitorului.

Asemenea oameni de ispravă ca Șevțov, Kurceatov, Orlovski și alții dezbate azi, la Kremlin, septenalul, elaborează căile spre comunism. Septenalul a fost pregătit de întreaga dezvoltare de pînă acum a Țării Sovietice. Pentru înfăptuirea lui există tot ceea ce trebuie. Nu întîmplător atunci cînd un snop de raze de soare au spart norii și au pătruns cu scîlpirea lor de aur prin ferestrele mari ale sălii de ședințe din Kremlin, tovarășul Hrușciov și-a întrerupt pentru un moment citirea raportului și a observat:

— Priviți, tovarășii! Și natura ne promite să fie alături de noi în septenal!

AI. CÎMPEANU

Aspect din sală, în timpul lucrărilor Congresului. →

La 24 ianuarie a plecat spre Moscova delegația Partidului Muncitoresc Român care participă la lucrările celui de al XXI-lea Congres al P.C.U.S. Din delegație fac parte tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Nicolae Ceaușescu și Leonte Răutu. În fotografie: tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Chivu Stoica în momentul plecării (foto 1).

În întreaga țară s-a sărbătorit Centenarul Unirii Țărilor Române. Cu acest prilej au avut loc mari adunări și serbări populare. În ziua de 24 ianuarie Marea Adunare Națională a R.P.R. a ținut ședința jubiliară închinată Centenarului Unirii Țărilor Române (foto 2), iar sfaturile populare au avut sesiuni festive.

Muncitorii Trustului de construcții și montaje energetice al Ministerului Industriei Grele au realizat, prin intermediul liniei de 110 kilovați Focșani-Buzău-Ploești, unirea sistemului energetic al Moldovei cu cel al Munteniei și Transilvaniei.

La Casa de cultură a sindicatelor din Capitală s-au desfășurat, în zilele de 21 și 22 ianuarie, lucrările Plenarei lărgite a Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.R.

Consiliul de Miniștri al R.P.R. a elaborat o hotărâre care stabilește măsuri importante menite să ducă la dezvoltarea legumiculturii, îndeosebi în unitățile socialist-cooperatiste din agricultură. Hotărârea reglementează totodată sistemul de contractări și achiziții, precum și desfacerea legumelor și fructelor.

Începând cu nr.1 din ianuarie 1959, revista ilustrată "Sovetski Soiuz", cunoscută de un mare număr de cititori din țara noastră, apare și în limbă română, sub titlul "Uniunea Sovietică".

În ajunul sărbătoririi Centenarului Unirii Țărilor Române s-a deschis la Iași Muzeul Unirii. De asemenea, la București s-a deschis, în localul Muzeului militar central, expoziția "Centenarul Unirii Țărilor Române".

În cinstea celui de al VII-lea Festival al Tineretului și Studenților, care va avea loc anul acesta la Viena, tineretul din țara noastră s-a angajat să obțină noi și importante rezultate în muncă. Astfel, tinerii din industria constructoare de mașini, industria chimică și industria bunurilor de consum din regiunea Stalin s-au angajat să realizeze, până la Festival, economii în valoare de 4.500.000 lei.

Ambasadorul R.P.Polone la București, Janusz Zambrowicz, a oferit, luni 26 ianuarie, o recepție cu prilejul împlinirii a zece ani de la semnarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între R.P.Română și R.P.Polonă.

Săptămîna trecută, în localul din Bulevardul 1848, vechi monument arhitectonic al Capitalei, a avut loc festivitatea redeschiderii Muzeului de istorie a orașului București (foto 3). Expoziția permanentă a acestui muzeu cuprinde peste 5000 de piese care ilustrează istoria vieții sociale și economice, pe teritoriul și în jurul Bucureștiului, din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre.

A SOSIT STUF LA CHIȘCANI

Reportaj de E. DASCĂLU
Fotografiile autorului

Hotărît lucru, uscătura asta vegetală denumită stuf ținteste departe. S-a impus contemporaneității și acum țese planuri mari de viitor. Părăsind balta, cu vâdit dispreț pentru tot trecutul lui de „indescriptibil peisaj“, stuful se îndreaptă febril spre uzină, cu o stranie poftă de a se lăsa tocat, macerat, fărîmat, fiert, stors, uscat, stîlcit de valțuri, transformat în pastă viscoasă, combinat cu tot soiul de chimicale, care de care mai arzătoare... Și toate acestea de dragul marilor lui ambiții...

CHIMIA MODIFICĂ GEOGRAFIA

La 14 decembrie 1958 s-a întîmplat pe Dunăre, la vreo 14 kilometri în amonte de Brăila, un eveniment cu dublă semnificație. În primul rînd, la un anumit punct de pe malul stîng al fluviului a acostat la această dată primul vas încărcat cu stuf din deltă, destinat a fi transformat în produse industriale. În al doilea rînd, acest „anumit punct“ de pe malul Dunării a fost botezat „portul Chișcani“ și va fi trecut în această calitate pe harta țării. Și, pentru ca nu cumva calitatea de port să fie discutabilă, el este înveșmîntat în beton armat și chivernisit după toate regulile de construcție ale oricărui port fluvial modern.

Așadar, Chișcani, unde se ridică un mare combinat chimic, va fi port la Dunăre. N-a fost pînă acum. Chișcani n-a fost decît un modest sătuc de baltă, pierdut undeva între Lacul Sărat și Dunăre. Cu ajutorul chimiei s-a operat însă o mică modificare în geografia fizică și economică a acestui sătuc. El a devenit și port fluvial, și centru industrial. Manualele școlare vor înregistra modificarea ca pe ceva de la sine înțeles, iar crainicii posturilor de radio o vor menționa, în romînește, rusește și franțuzește, în comunicatele despre „cotele apelor Dunării“.

COMOARA DIN INTERNODURI

Cine n-a văzut vreodată o tulpină de stuf? Cine și-a închipuit însă ce bogăție ascunde ea? Chimistii doar, și nu de multă vreme.

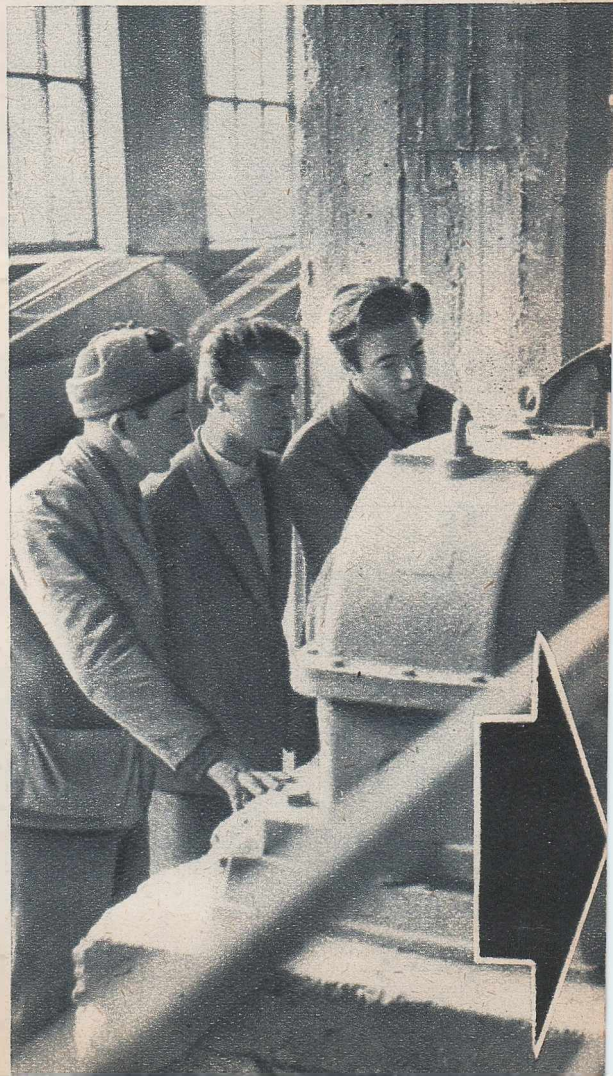
Tulpina aceasta, gîtuită din loc în loc de niște noduri, păstrează în celula ei o forță economică deosebit de prețioasă civilizației: *celuloza*. De-a lungul tulpinii, celuloza s-a îngrămădit cu deosebire în porțiunile dintre nodurile ei—în internoduri, cum spun specialiștii. Proporția de lignine și hemiceluloze este aici mai mică în raport cu celuloza pură. De aceea, spre aceste internoduri se îndreaptă mai ales atenția tehnologiei stufului.

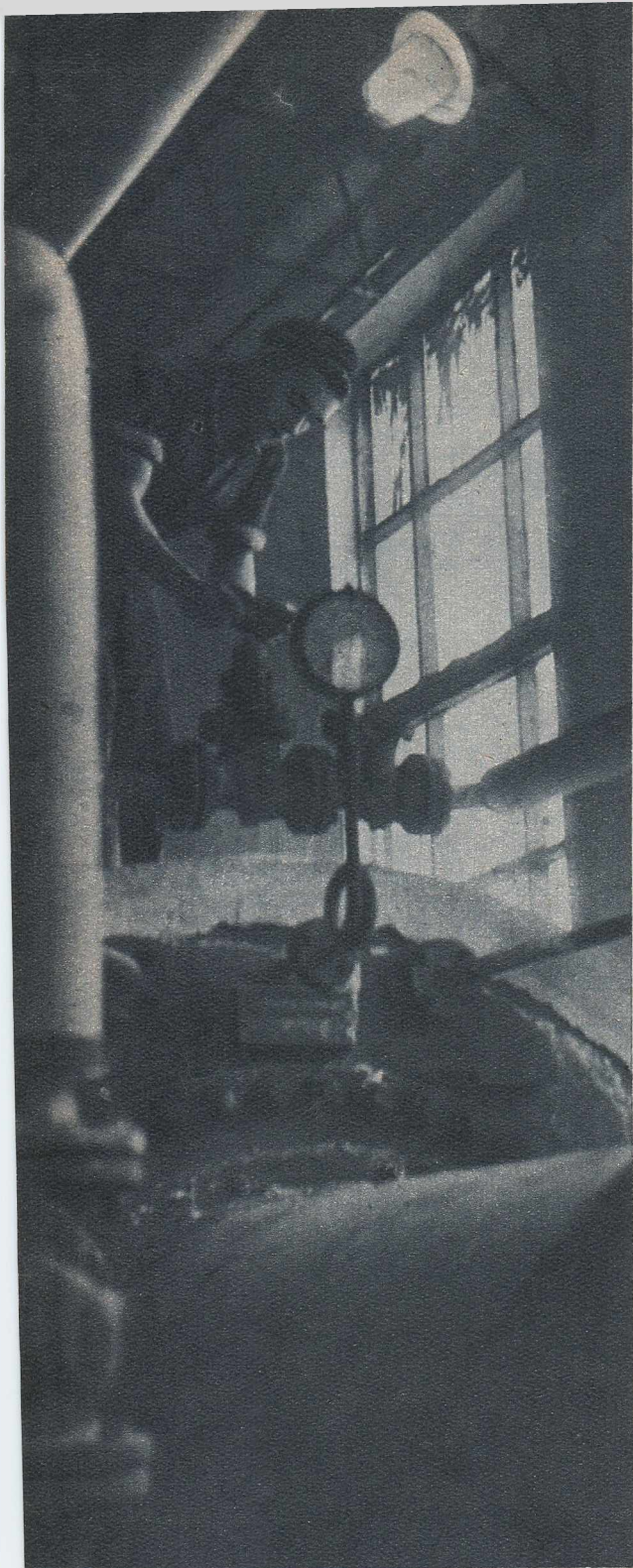
Extragerea celulozei din stuf implică crearea unor industrii cu totul noi, cu largi perspective de dezvoltare. Investițiile în asemenea industrii sînt certe, pentru că ele determină dezvoltarea unei serii întregi de ramuri economice. Este de ajuns să pomenim că, în actualul stadiu al cercetărilor științifice, s-a ajuns la concluzia că din celuloza stufului se obține hîrtie de o varietate întreagă de calități, cartoane, viscoza atît de folosită în industria mătăsurilor artificiale, produși pentru pelicula cinematografică și fotografică, lacuri cu multiple utilizări în industrie și încă altele.

Acestea toate numai din internodurile tulpinii de stuf.

Dar utilizarea stufului nu se oprește aici. Tecile, care învăluiesc ca o cămașă tulpina, apoi frunza uscată, precum și părțile tulpinii mai puțin bogate în celuloză refuză cu indignare să primească numele rușinos de deșeu. Ele oferă, la rîndul lor, industriei perspectiva altor materii de mare utilitate: furfrolul în primul rînd, alcoolul, drojdia furajeră (bogată în glucoze) și altele.

Pînă cînd se va ocupa efectiv de celuloză, inginerul Leonard Munteanu (dreapta) se ocupă cu problemele de protecția muncii. Iată-l instruindu-i pe muncitorii Antoniu Argentinis (mijloc) și Ion Gheorghe, în legătură cu „secretele“ noului utilaj.

Aspect general al fabricii de cartoane ↓

Cît privește furfurotul, pleava aceasta (*furfura* în latinește înseamnă pleavă) oferă, ea singură, utilizări ca: dezinfectante eficace în agricultură, cu mare rază de acțiune, produși pentru obținerea de mase plastice de tipul bachelitei, produși cu largi utilizări în industria petrolului și a cauciucului sintetic, produși pentru obținerea de rășini sintetice de tipul nailon. Și, după cît se pare, chimia furfurolului nu s-a decis încă să se oprească.

S-AU ÎNTILNIT PATRU ȚĂRI PRIETENE

Vastele posibilități de industrializare a stufului, pe de o parte, complexitatea investițiilor și a utilajelor industriale necesare în acest scop, pe de altă parte, au reunit interesele reciproc avantajoase a patru state din marea familie a țărilor socialiste. Este vorba — în afară de țara noastră — de Republica Cehoslovacă, Republica Democrată Germană și Republica Populară Polonă.

La terminarea lucrărilor celei de a VII-a sesiuni a delegațiilor guvernamentale ale celor patru țări (care a avut loc în luna decembrie la București) delegațiile s-au deplasat la exploatarea stuficole din deltă și pe șantierul Combinatului pentru valorificarea stufului de la Chișcani. Reprezentanții celor patru țări au constatat aici stadiul lucrărilor și au elaborat, de comun acord, măsuri pentru grăbirea lor.

Acestea se petreceau la câteva zile doar după publicarea Expunerii făcute de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958, în care fabrica de celuloză din stuf este enumerată printre importante obiective industriale ce vor fi puse în funcțiune în anii 1959-1960.

La Chișcani acționează azi o considerabilă forță: inițiativa creatoare și experiența bogată a patru țări surori, unite nu numai prin interese de conjunctură, ci, în primul rînd, prin idealul comun: socialismul.

PE ȘANTIER, AZI...

De fapt, ar fi cam riscant să încercăm precizări în legătură cu stadiul lucrărilor de pe șantierul combinatului Chișcani, fixîndu-le în timp. Ceea ce poți vedea azi pe șantier (la propriu vorbind) nu mai seamănă cu ceea ce ai văzut ieri. Și ceea ce vei vedea mâine nu va mai semăna cu ceea ce vezi azi. De aceea, prudent, mă voi mărgini să dau câteva date în legătură cu cele văzute la Chișcani în ultimele zile ale anului 1958, cînd am vizitat șantierul.

Centrala termică a combinatului a intrat în funcțiune. La unul din cazanele ei îl vedem pe utemistul Ion Caramălau, de curînd calificat focnist.

Lucrările avansate ale fabricii de carton duplex și triplex din stuf vestesc apropiata punere a ei în funcțiune. Fabrica va asigura o considerabilă sporire a producției de carton, atît de solicitat datorită nume-

roaselor sale utilizări. În strînsă colaborare cu tehnicienii romîni, montatorii germani pun la punct piesele uriașului utilaj furnizat în întregime de R.D. Germană. În curînd fabrica de cartoane de la Chișcani își va începe cîntecul muncii.

Interesant este că, încă înainte de pornirea mașinilor care produc carton, va intra în funcțiune o subsecție a fabricii, care produce un intermediar în componența cartonului pasta semichimică din stuf (stuf amestecat cu sodă, în anumite condițiuni tehnologice). Pînă cînd va fi folosit la locul lui de baștină acest produs intermediar își va justifica existența fiind expedit, în ambalaje speciale la alte fabrici de carton existente în țară.

Sînt pe terminate lucrările stației experimentale pentru producerea furfurolului din stuf. Înzestrată cu un complex de agregate pentru măcinarea și separarea stufului și cu instalații pentru reacțiile chimice necesare, stațiunea aceasta va asigura trecerea furfurolului din stuf, de la stadiul de laborator la cel de producție.

Este gata construită și funcționează (deocamdată parțial, după nevoi) centrala termică a uzinei. A fost dată în producție linia de cale ferată cu ecartament normal, care leagă Brăila cu șantierul și noul port.

Ritmul cu care avansează lucrările fabricii de celuloză îndrituiesc încrederea tuturor celor de pe șantier, în frunte cu inimosul director al combinatului, tovarășul Marcel Dumitriu, că sarcinile plenei C.C. vor fi îndeplinite punctual și chiar înainte de termen.

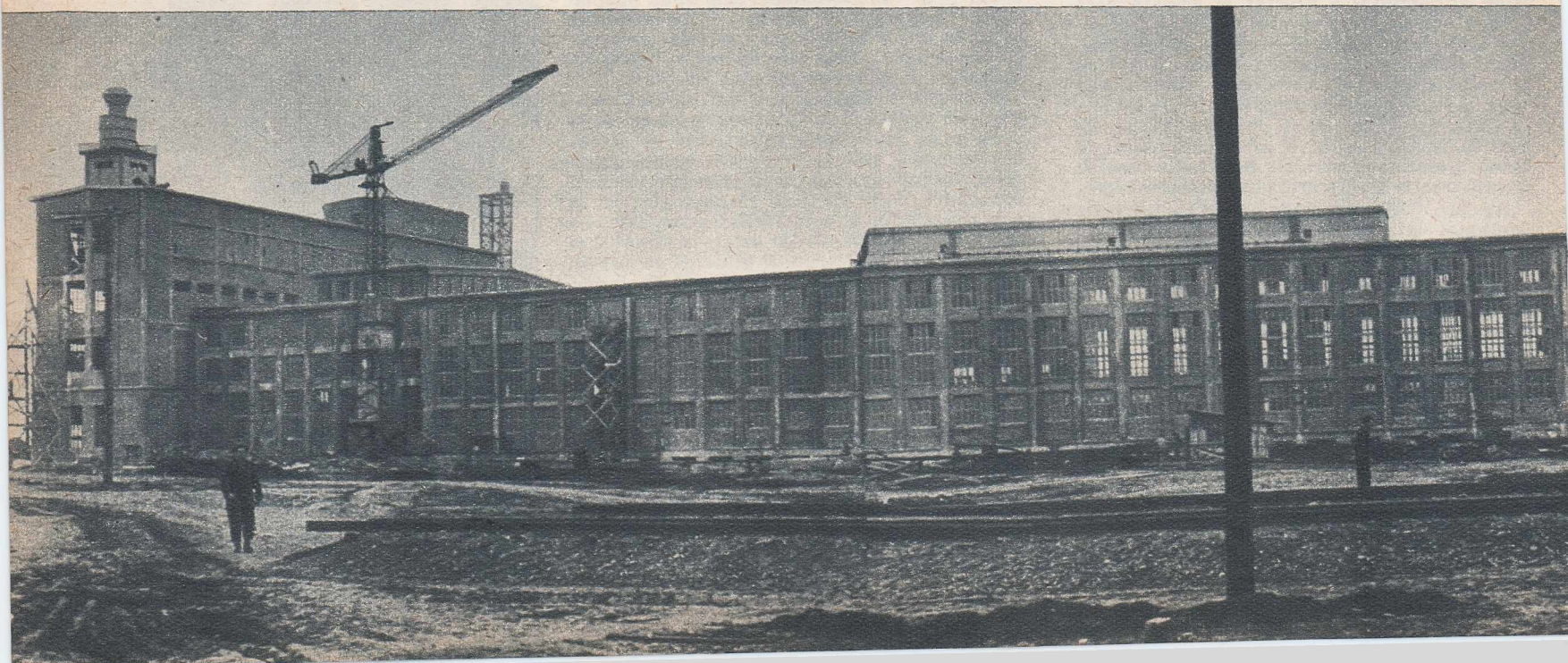
Nu pot încheia acest sumar bilanț al lucrărilor de pe șantier fără să pomenesc măcar despre unul din oamenii lui, despre tînărul inginer Leonard Munteanu. Proaspăt absolvent al Politehnicii din Iași, specializat în tehnologia celulozei, tînărul acesta pasionat numără cu înfrigurare două categorii de zile: cele care-l despart de clipa în care va porni producția de celuloză, și cele care-l despart de sosirea pe șantier a viitoarei lui soții, încă studentă în ultimul an — la chimie, firește. Dacă aș fi sigur că tînăra studentă de la Iași nu citește „Flacăra“, aș mărturisi că viitorul ei soț mi-a vorbit mai mult despre celuloză... Dar poate că a făcut asta numai ca să mă ajute la documentare.

★

Un ultim cuvînt despre un lucru ce constituie o mîndrie a șantierului: construcția modernelor și confortabilelor blocuri de locuințe muncitorești de la Brăila și Chișcani, care urmează ritmul general al șantierului.

În zilele cînd am fost acolo, șaptezeci de apartamente fuseseră repartizate.

Vă spuneam doar: stuful acesta nutrește ambiții mari. Își părăsește fără pic de regret mult milenara și sedentara soartă de locatar al bălții și se visează factor (material, desigur) al cărții și filmului cinematografic, al ciropilor de nailon, al lichiorurilor, al tuturor celor ce se vor face și se vor mai putea face. De aceea s-a și îmbarcat pentru Chișcani.

Lista DE bucate

Imediat după război, în timpul secetei, cantinele studențești serveau niște zemuri lungi în care, uneori, pluteau câțiva peștișori. Erau un soi de albitură — cum îi spun pescarii — folosită de obicei drept nadă la prinderea peștelui adevărat, din care nu poți mușca măcar o dată. Dar obleții aceia amăriți erau un regal pentru studenții înfomețați care, înainte de a-i sorbi din lingură, îi priveau cu niște ochi de îndrăgostiți.

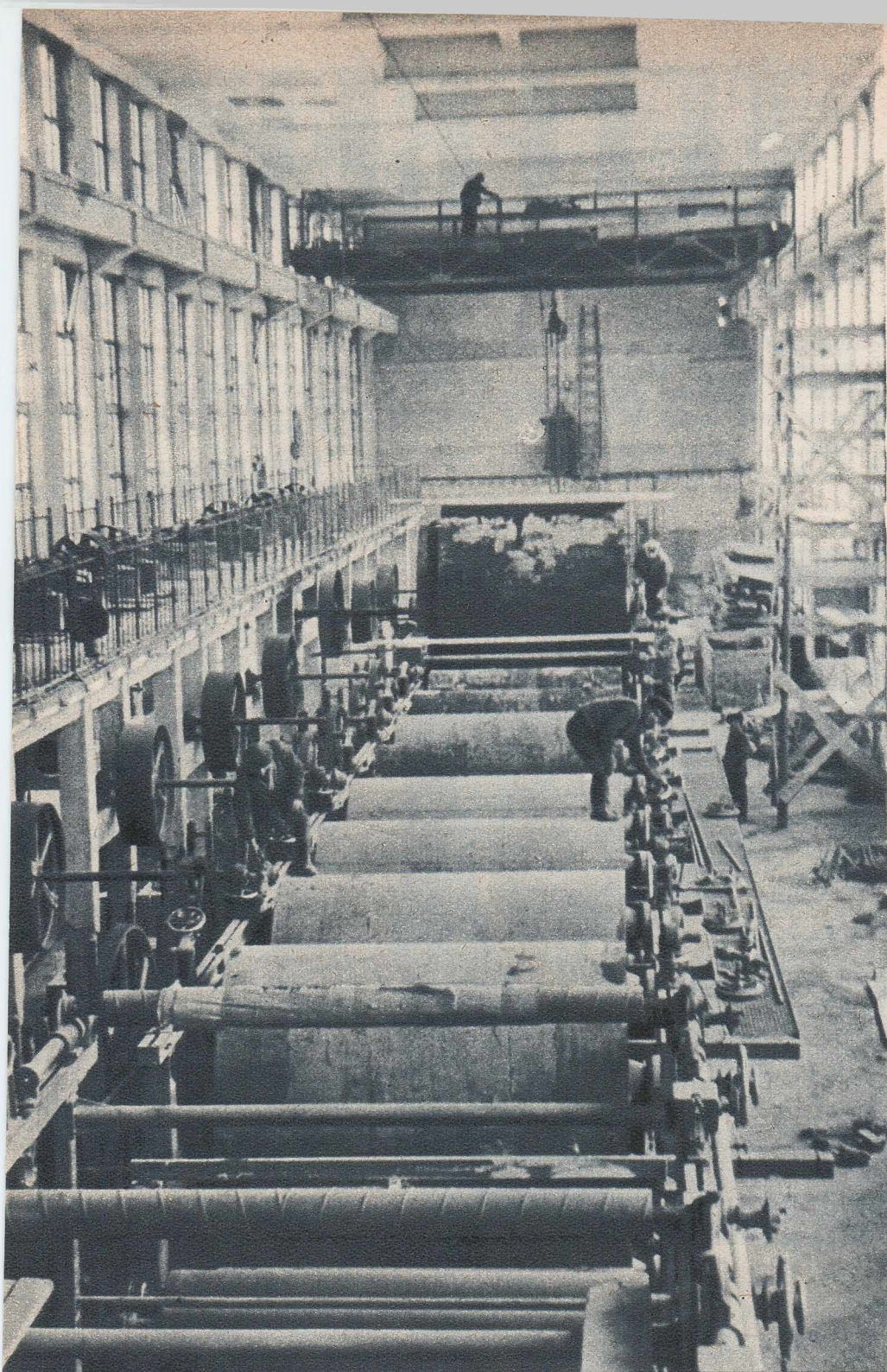
Mă nimerisem la Buzești, la masă, cu un popă — un student la teologie, om simplu și cumsecade, care își tot bătea capul cum să treacă la medicina veterinară fără să-l supere pe tat-su. Țăran masiv, privea cu milă la studenții citadini hămesiți și slabi; și cum subsemnatul se număra printre cei mai transparenți, îmi oferea cu regularitate o bucată de pline de casă, șoptind ca o orgă spartă: ia, colegă.

Ciorba din epoca porumbului de mătură m-a urmărit și în spital. Colegii căminști m-au vizitat și, unul dintre ei, neputînd să-mi aducă alte delicatessuri din lipsă de... mărunțiș, mi-a desertat pe un ziar doi pumni de obleți, aduși în buzunar, într-un plic de gutapercă. Era medicinist.

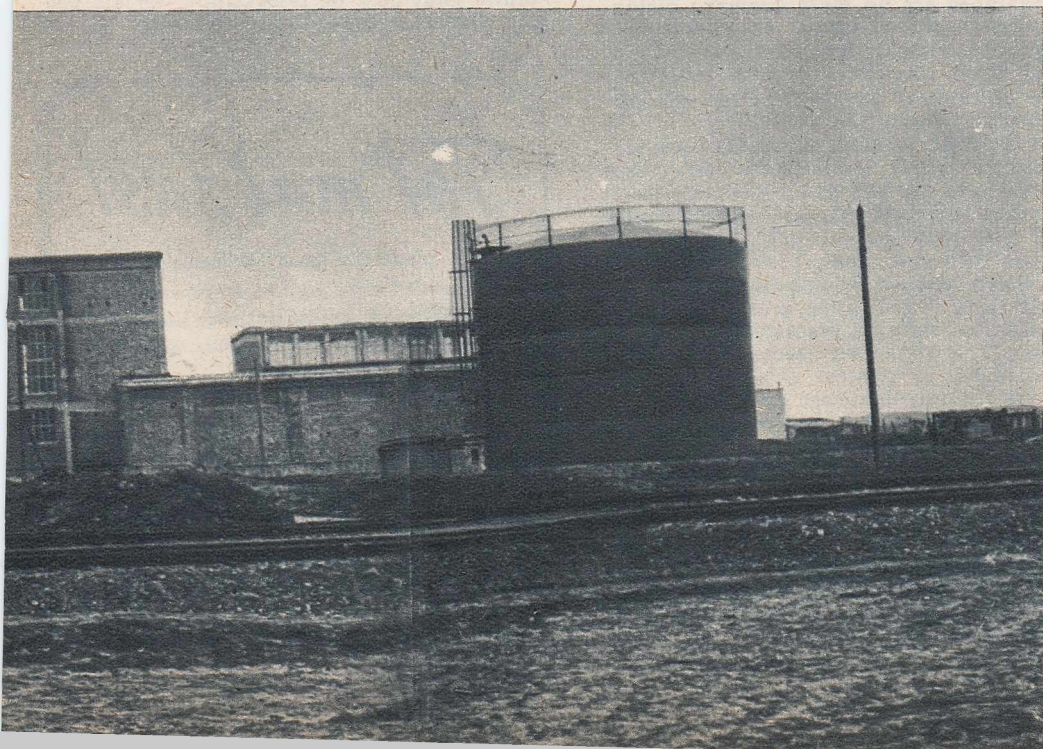
Apoi masa s-a îmbunătățit pînă la a ajunge acceptabilă — dar ori se serveau tot timpul fulgi de ovăz, ori scrumbii, ori mîncare de prune; cînd se dădea carne, era un eveniment.

Au trecut ani și n-am mai văzut nici o cantină studențească. Și, fiind la Cluj, vizitînd Căminul de studenți „Elena Pavel” — după îndelungi și nu prea strălucite conversații cu caracter artistico-literar — am trecut prin fața cantinei. Ușa era deschisă și năvăleau prin ea mirosuri aburinde. Nu știu dacă senzațiile olfactive generează atîtea suite de imagini pe cîte le consemnează Proust în jurul aromei unei madeleine muiate în ceai. Cert e că rumoarea de glasuri, zgomotul tacimurilor și, mai ales, mirosurile picante mi-au reamintit Buzeștii anilor '46. Ce dezlănțuiți s-ar fi aruncat căminștii de acum doisprezece ani asupra acestor mîncăruri calde și aromate, care ar fi închipuit pentru ei un adevărat banchet! Nu fugărise, oare, Pascu, la cămin, un ciine să-i fure o bucată de mămăligă, și ceilalți — urcați pe un acoperiș — furau caise verzi să le mănince cu pline? Aci, însă, fetele și băieții ăștia treceau atît de natural, ca și cum în fiecare zi i-ar fi așteptat ciorbe și fripturi! M-am gîndit dacă nu e cumva o dată festivă; nu era. Sau, poate, o experiență gastronomică a responsabilului; nici atît. Am intrat, m-am așezat la o masă — ca invitat, bineînțeles — și am mîncat neputînd să-mi alung din minte cantina Buzești din timpul studenției. Cine a învățat în anii aceia fără să-și fi adus lunar un sac de făină de acasă, va înțelege. Și, pentru băieții de atunci — mulți or fi avînd acum băieții de școală — am copiat lista de bucate a cantinei „Elena Pavel” de pe lingă Universitatea „Victor Babeș”-Cluj. Am păstrat aci numai o parte a mîncărurilor servite în „idele” lunii mai sus citate: supă de gulii cu orez, chiftele marinate cu cartofi, friptură de vacă, prăjitură, ardei umpluți cu carne, supă de carne cu fidea, brînzoaice, iahnîie de fasole, sote de morcovi cu omletă, șnițel parizian, papricaș cu găluște, friptură de porc, liptauer, șnițel tocat, ghiveci național, compot, cremeș, papanashi, cartofi franțuzești, salam, bere, castraveți, griș cu lapte etc. etc. Cîtitrea acestei liste, la cămin, pe vremuri, ar fi constituit un sadism rafinat. Și acum totul părea atît de firesc încît m-am rușinat mîncînd cu poștă și întrebînd cum se prepară liptauerul și cremeșul, care păreau mai ardelenesti. Și, între timp, lista creștea căpătînd în ochii mei o valoare simbolică — la fel de pregnantă ca imaginea unei noi uzine, a unei suite de blocuri la roșu. Papricașurile, fripturile, papanashi marcau, nemijlocit, trecerea a doisprezece ani, dar sugerau parcă mult mai mulți. Și m-am întrebat dacă ciorba aceea cu obleți într-adevăr a existat cu atît de puțin timp în urmă!

A. COȘENCU

ceste valțuri sînt piesele componente ale unui singur agregat: uriașa mașină pentru finisaj din fabrica de cartoane.

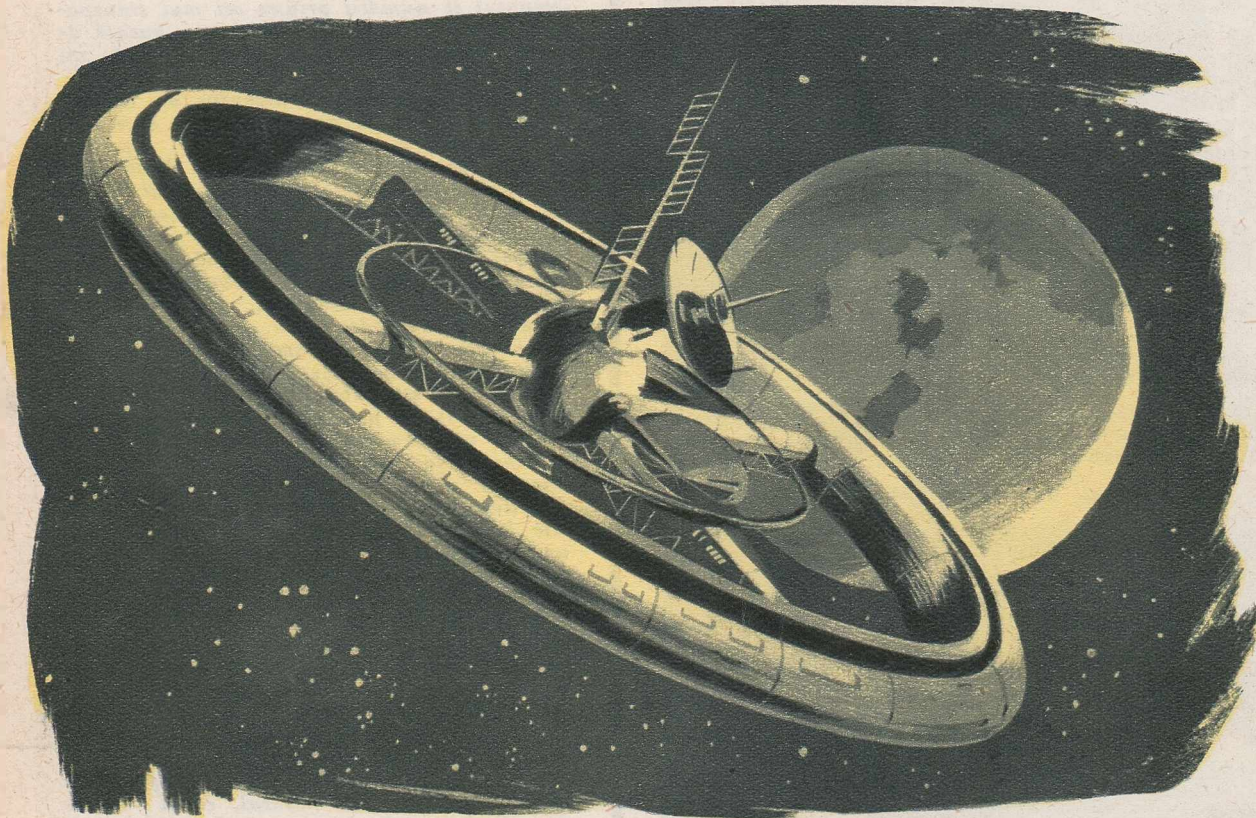
Atențiune: TELEREPOR

de Ing. I. CRISTESCU

„...Se aprobă ideea creării satelitului artificial al Pământului, prevăzut cu o stație de retransmisie de televiziune.

Se consideră rațional să se treacă la studierea problemelor teoretice și practice legate de lansarea unui astfel de satelit...“

(Din Hotărîrea Secției de televiziune a Societății tehnico-științifice de radiotehnică și telecomunicații „A.S. Popov”, din U.R.S.S., 17 ianuarie 1958).

ALBĂ CA ZĂPADA ȘI... TELEVIZIUNEA

Cîți dintre noi nu ne-am desfătat copilăria cu aventurile baronului Münchhausen, minunîndu-ne de oceanel lui care vedea departe, departe, acolo unde privirile nu pot să ajungă?! Cine nu-și aduce aminte de oglinda fermecată în care Albă ca Zăpada era văzută de oriunde?

Visul de a vedea „peste mări și peste țări” sălășluiește în sufletul oamenilor de sute și mii de ani. Astăzi acest vis este o realitate prezentă în casele multor oameni: răsucești butonul televizorului și... așezat comod în fotoliu privești meciul de fotbal retransmis de pe Stadionul Republicii. Ce avantaj minunat să poți vedea meciul fără să fie nevoie să te duci la stadion! Dar de ce nu se transmite oare nici un meci de la Campionatul mondial de fotbal din Suedia? De ce nu poți vedea la televizor meciuri sau spectacole transmise de centrele de televiziune de la Moscova sau Paris, de la Praga sau Londra?

LUPTA CU DISTANȚELE

Cînd a fost instalată stația de televiziune București, am aflat că antena sa de emisie se găsește la o înălțime de 110m și are o „bătaie”, adică o rază de acțiune de 80-90 km. La Moscova se construiește în prezent o nouă antenă de emisie pentru televiziune, înaltă de 500m, care va asigura o bătaie de

circa 150 km. Pentru mărirea și mai mult a bătaii televiziunii, s-au propus, și uneori s-au adoptat, diverse soluții: construirea antenelor de televiziune pe vîrfurile unor munți înalți, folosirea avioanelor cu retransmițătoare de televiziune, folosirea stațiilor intermediare (radiorelee) etc.

Televiziunea are un mare dușman: distanțele cu care trebuie să lupte, căci undele electromagnetice folosite de televiziune nu se propagă decît în linie dreaptă, asemenea undelor de lumină. Or, aceste unde, din pricina curburii pămîntului și a diferitelor obstacole întîlnite în cale, nu pot fi propagate. Din această cauză, emisiunile unei stații de televiziune nu pot fi recepționate decît într-o zonă limitată. Această zonă devine cu atît mai mare cu cît înălțimea antenei de emisie este mai mare.

Am vorbit mai sus despre diferitele soluții preconizate pentru lărgirea acestei zone. Soluțiile acestea însă nu rezolvă decît parțial problema și, în plus, sînt neeconomice. După calcule modeste, pentru a acoperi întreg teritoriul Uniunii Sovietice cu emisiunea de televiziune a Moscovei ar trebui cheltuite sute de miliarde de ruble...

Și, totuși, noi am dori ca televiziunea să ne poarte departe; am dori să urmărim pe ecranul televiziunii, din fotoliul nostru, parada militară de la Moscova sau spectacolul Operei din Pekin, să umblăm cu o expediție de savanți în jungla Africii, să admirăm frumusețile palatelor indiene sau marea piramidă egipteană.

E vorba oare de o dorință ce nu poate fi implinită? Este oare sortită televiziunea a se limita la anumite zone? Nu. Televiziunea poate și trebuie să satisfacă dorința noastră de a vedea la distanțe uriașe. Dar cum?

SATELITUL ARTIFICIAL NE SCOATE DIN IMPAS

În prezent, mărirea zonei de transmitere se face cu ajutorul unor așa-numite stații intermediare de retransmisie (radiorelee). Acestea sînt, în fond, niște stații de recepție așezate la limita bătaii stației centrale și ele retransmit mai departe emisiunea primită de la postul central. Dar dacă emisiunea unei stații de televiziune ar fi recepționată de o stație specială, situată la mare înălțime deasupra pămîntului, și de aici ar fi retransmisă spre pămînt? Atunci, este clar, această retransmisie ar acoperi o suprafață foarte mare din sfera pămînteană.

Acum un an, la o ședință a Secției de televiziune a Societății tehnico-științifice „A.S. Popov”, profesorul S. I. Kataev a propus ca această stație specială de retransmisie să fie instalată pe un satelit artificial al Pămîntului. Succesele gigantice în cucerirea cosmosului, obținute de știința și tehnica sovietică, fac perfect realizabilă soluția de a se retransmite emisiunile de televiziune cu ajutorul satelitului artificial.

Un astfel de satelit de televiziune va trebui lansat la o înălțime de 36.000 km pe o orbită concentrică cu ecuatorul pămîntului. Viteza imprimată acestui satelit va trebui astfel aleasă încît ea să fie egală și de sens contrar cu viteza de rotație a pămîntului. În felul acesta satelitul

va părea ca suspendat deasupra unui singur punct al suprafeței terestre. Numai așa retransmițătorul de televiziune de pe satelit va putea să-și îndeplinească rolul său și va acoperi cu emisiunile sale aproximativ o treime din sfera terestră.

Pentru acoperirea întregului glob cu emisiunile unui post de televiziune, un alt proiect sovietic preconizează folosirea a trei

Tot mai sus!

*Porți zăvorîte-n anii milioane
În jurul Terrei noastre au fost sparte,
Și sfărîmînd noian de zări dușmane
Cutezi mereu mai sus și mai departe.*

*Braț comunist întins către milenii
Vinjos, în șuierul luminii crude,
Visat la început de veac de Lenin,
Inima noastră fremătînd te-aude!..*

Constantin ILIE

J DIN AFRICA!

Ilustrații de D. IONESCU

sateți artificiali, cu orbite potrivit alese. In ce privește alimentarea aparatajului de retransmisie, se vor folosi bateriile solare, care transformă energia solară în energie electrică. Astfel de baterii solare au fost folosite deja pe cel de-al treilea satelit artificial sovietic al Pământului. In viitorul apropiat, va fi posibilă și alimentarea cu energie electrică furnizată de reactori atomici, care se presupune că vor putea fi construiți la dimensiuni foarte mici.

LA TELEVIZOR, ANTARCTIDA!

In felul acesta nu este departe ziua când milioane de telespectatori vor putea vedea pe ecranele televizoarelor lor, la fel ca în oglinda fermecată din basmele copilăriei, fapte și

locuri din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

Construirea și echiparea cu aparataj corespunzător a unui satelit artificial destinat televiziunii este o problemă foarte complexă, dar după răsunătoarele succese științifice ale Uniunii Sovietice acest lucru este astăzi posibil; savanții sovietici au rezolvat în cea mai mare parte problemele legate de lansarea retransmițătorului cosmic. Și atunci tinerii dornici de aventuri vor putea „însoți” o expediție în inima Africii, vor putea „lua parte” la escaladarea vârfului Everest sau la cercetările pe care le fac savanții sovietici în Antarctica. Amatorii de teatru vor putea vedea pe ecranul televizorului lor spectacolele Teatrului Mare din Moscova sau ale Comediei Franceze din Paris. Și atunci se va realiza într-adevăr oglinda fermecată...

Alfred MARGUL-SPERBER

Solie către un nepot

Când mă vei citi, nepoate.
Vor fi alte vremuri,
Vor fi dispărut, uitate,
Vechile blestemuri;
Dar ce noi ne-am strădui
Să putem începe,
Ce-am trăit, ce-am suferit.
Tu vei mai pricepe?

Să-ți închipui poți tu oare
Ce trăirăm noi,
Înrăbiri ucigătoare,
Ură și război,
Cât alean se istovi
Și cât sînge curse,
Vremuri care-atunci vor fi
Pe vecie scurse?

Nedreptate, prigoniri,
Uneltiri perfide
Ce stîrneau în omenire
Lupte fratricide;
Trîndavul ce, ghiftuit,
Pe nedrept stăpîn e
Peste cel din greu muncit
Pentru-o biată pine...

Dar a fost și-un mare-avînt.
Apriga voință
De-a stîrpi de pe pămînt
Orice suferință;
Istovit de-a pururi fie
Valul negrei uri,
Ca în veci să nu învie
Vechile torturi!

Și s-au ridicat curînd
Glasuri vuitoare;
Lung alarma lor sunînd
Răzorați popoare.
Cu-o putere ne-ntreruptă
A crescut zăvoiuil;
Și-a-nceput suprema luptă,
Lupta cu războiul.

Omenirea s-a trezit
Ca din amorțire
Și s-a descotorosit
De-orice asuprire;
Spre-a zdrobi pe veci hainii
Ea un singur pumn e;
Și înalță-apoi luminii
Pînă-n slăvi columnne...

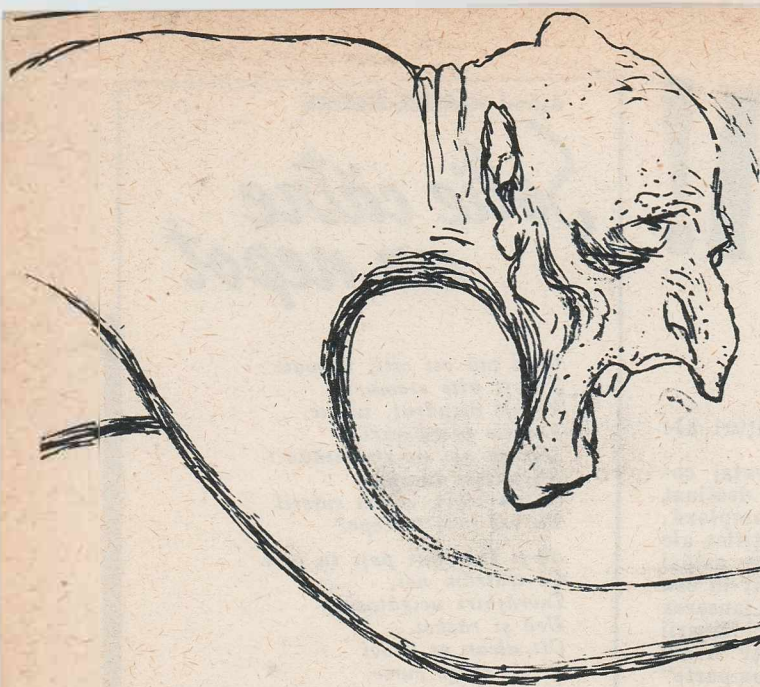
Tu trăiești acum, nepoate.
De urgii ferit;
Nu mai este nedreptate;
Răul a pierit.
Omenirea a lăsat
Vechile gilceve;
Tot ce noi doar am visat
Tu trăiești aieve.

Vremea noastră se luptă
Cu-nrăbiri tenace
Ca să poți în vremea ta
Să trăiești în pace;
Început am fost și poartă
Către tot ce-acum
Te înalță și te poartă
Pe-al luminii drum.

Tu acum oei fi croind
Lumii noi făgașe
Și vei fi înfăptuind
Lucruri uriașe.
O solie îți trimit:
Mergi cît mai departe
Și mai sus, neconținut;
Nemișcarea-i moarte.

Tot ce pentru tine-am fost.
Tot ce-ți dau eu fie
Dă și tu cu-același rost
Lumii ce-o să vie;
Dăruiește cu-nfocare;
Uită-mă pe mine;
Nu uita pe-acela care
Vine după tine!

În romînește de Al. PHILIPPIDE

„GREAT BRITAIN” SĂU APUSUL UNUI IMPERIU

Cindva, *Great Britain* — Marea Britanie — era buricul lumii, simbolul capitalismului în urcuș. În cartierul londonez City bancherii trăgeau sfurile profiturilor, pompând în vasele lor de bani aurul, diamantele și lirele sterline din toate colțurile lumii. Splendoarea metropolei britanice era de necontestat.

Bogația zămislită din jefuirea cu sînge rece a popoarelor a generat acea încredere de sine trufașă, întipărită cu atîta pregnantă în atitudinile englezului clasei de sus încît caricatura mondială n-a întîrziat s-o imortalizeze. O atitudine rigidă, oarecare blazare, o permanentă lipsă de interes și, bineînțeles, ne-lipsita umbrelă.

Spiritul londonez de stăpîn a pătruns adînc, în măduva oaselor, pînă și la unii dintre englezii de rînd, făcîndu-i să resimtă o fală mic-burgheză de a fi beneficiarii fără obligație ai ceaiului chinezesc, ai orezului birman, ai cauciucului malaez și ai colților de fildeș din Africa.

Cu timpul, privilegiul creat s-a dovedit, ca orice privilegiu, trecător, iar calmul englezesc a cedat locul unei autentice agitații. Fenomenul își are explicația. Astăzi lorzii englezi au suficiente motive să devină nespuse de agitați. În primul rînd Marea Britanie nu mai e „Marea”. În al doilea rînd, situația s-a schimbat atît de mult încît City a încetat să mai fie considerat buricul pămîntului.

„Marea Britanie a devenit „Great” semănînd mizerie și moarte în Bengal, împușcînd chinezi în Canton, vînzînd la tîrgurile de sclavi pe senegalezi, incendiînd plantațiile burilor.

Pentru fiecare „perlă” din coroana imperială, mii de suflete din Jamaica, Guineea, India sau Egipt au părăsit viața „păcătoasă” de pe pămînt, însoțite de binecuvîntarea predicatorilor anglicani. Gloria Londrei se sprijinea pe piramide de schelete peste care se hlizea căpătîna lui Disraeli sau a lui Cecil Rhodes.

În 1917, la Petersburg, o buibuitură de tun a spart cerul și, ca un ecou repetat de sute de ori, a făcut înconjurul lumii marea veste a victoriei Revoluției din Octombrie. Cei din City au zîmbit, cei de la Washington au considerat că a fost o iluzie auditivă.

Cei din Paris și Berlin, fiind mai aproape, s-au năpustit printre primii să facă „ordine” și să pună capăt „anarhiei” la Petersburg și în alte părți ale Rusiei.

Cum s-au sfîrșit lucrurile, o știe întreaga lume: omenirea a fost zguduită din temelii și, din 1917 și pînă astăzi s-au petrecut transformări uluitoare.

Perspectivile istorice s-au schimbat radical. U.R.S.S. a devenit o putere de prim rang, în fruntea lagărului socialist. Continentul chinez a pășit pe calea socialismului, cucerindu-și un prestigiu incontestabil. Au apărut pe harta lumii țările de democrație populară.

În acest timp, în lumea capitalistă, mistuită de cancerul incurabil al crizelor și al luptei îndrîjite pentru „locul întîii”, „Great Britain a trebuit, vrînd-nevrînd, să cedeze fotoliul de orchestră unui pretendent îmbogățit pe seama partenerilor săi: S.U.A. Cei care au ieșit cu vîntății au fost bancherii din City, armatorii din Birmingham, angroștii din Londra.

Prin 1930, cînd flota engleză mai purta cu fală drapelul imperiului britanic pe toate mările lumii sfidînd pavilionul instelat al unchiului Sam, dincolo de Ocean a apărut cartea lui Ladwell Denin „America va cuceri Anglia”.

Ladwell scria atunci cu cinismul caracteristic unui bussinesman american: „Cîndva, noi am fost colonia Angliei. Va veni vremea cînd Anglia va deveni colonia noastră: nu formal, ci în esență. Mașinile au asigurat Angliei puterea asupra lumii. Acum mașinile mai perfecționate asigură Americii puterea”.

Din 1930 și pînă în 1958 a trecut un număr respectabil de ani. Imperiul a devenit... „fost”, iar ce-a mai rămas din el se destramă cu repeziune...

Astăzi ceaiul chinezesc pentru five o'clock trebuie plătit, tot așa cum la Suez vasele engleze trebuie să plătească guvernului egiptean dreptul cuvenit.

Situația a devenit atît de critică, încît lorzii britanici, încercînd să salveze ce ar mai putea fi salvat, au renunțat la firma „Imperiul Marii Britanii” devenită anacronică și incendiară; au vopsit-o, pictînd cu mîgală... „Comunitatea Britanică de Națiuni”. Cînd au văzut că persoanele avînd culoarea pielii deosebită de a londonezilor privesc cu neîncredere „schimbarea la

Desen de Cik DAMADIAN

fază”, zeloșii lorzi au pus altă firmă, mai mică, pe care stă scris „Commonwealth” (comunitate). Pesemne însă că vopseaua folosită a fost și de data aceasta cam subțire, de vreme ce prin proaspăta zugrăveală răzbat cu-vintele „Imperiu” și „Colonial”.

Delhi, Cairo, Bagdad nu mai constituie un itinerariu de turist bine garnisit cu lire sterline, ci diferitele etape ale apusului unui imperiu.

Flota — esența și simbolul puterii mondiale britanice — a devenit o palidă umbră a trecutului. Faptul că, astăzi, pe străzile Londrei, umbrela londonezilor se împiedică de caschetele soldaților americani porniți să acosteze „englezoaice nostime” este cu totul semnificativ. Englezul, care și-a pierdut calmul, îl înjură pe americanul bătăran care-și instalează picioarele pe masa sa. Cei situați în sferele înalte ale politicii britanice sînt mai puțin agitați, dar în schimb mai flexibili decît londonezii de rînd. De pildă, cu ani în urmă Winston Churchill îi scria lui Roosevelt cu un amestec de revoltă și umilință: „Domnule președinte, mie mi se pare că încercați să terminați cu Imperiul Britanic. Aceasta se vede din întregul mers al gîndurilor dv. cu privire la organizarea lumii... dar, fără a ne uita la aceasta, noi știm că dv. sînteți unica noastră speranță. Și dv. știți că noi știm aceasta. Dv. știți că noi știm că fără America imperiul nostru nu va rezista”...

Fără a manifesta flexibilitatea lui Churchill, londonezul „mijlociu” a înțeles că unchiul Sam nu trebuie poftit de două ori să se ospăteze dintr-o pradă bogată.

Aeroporturile militare engleze au devenit baze aeriene americane. Ridicîndu-și ochii spre cer, englezul se îngrozește văzînd bombardierele americane săgetînd riscant aerul. El își pune întrebarea: cite sticle de whisky a băut oare pilotul american și la a cita sticlă i-ar veni pofta să arunce încercătura atomică?

Vestitul „five o'clock” a devenit ocazia unor dispute pline de neliniște, în care tema este...

locul și momentul în care vreun aviator american va da drumul la o bombă cu hidrogen...

Dar se mai discută aci și despre altele. De pildă, se discută cu aprindere cum înainte de război Anglia deținea 28% din exportul mondial de stofe, pe cînd astăzi S.U.A. deține 40%, iar Anglia a rămas doar cu 14%.

Anglia pe locul doi al lumii capitaliste! Este un adevăr amar, care se cuibărește și în capetele celor mai îndărătnici burghezi britanici.

Revista satirică engleză de largă circulație „Punch”, făcînd haz de necaz pe această temă, a căutat să „demonstreze” că există o multitudine de avantaje în momentul cînd ajungi să fii „o putere de mina a doua”. Ba, susține revista, este nevoie chiar de o anumită artă pentru a specula cît mai mult avantajele situației. Pentru aceasta este necesar să respecti un anumit cod, din care extragem cîteva reguli esențiale — așa cum le emite „Punch”:

1. Cînd o putere are nevoie de ajutor, atunci trebuie să dea de știre lumii că este neutră, și în-dată încep să curgă ofertele dintr-o parte sau alta...

2. Turistii englezi ar beneficia de noua situație eliberîndu-se de lanțurile conformismului. Nu vor fi obligați de o anumită demnitate, care li se impune ca cetățeni ai unei puteri de „mina întîii”, să consume numai tradiționala șuncă cu ouă, ci se vor putea înfrupta fără grijă din mîncărurile italienești, franțuzești și în loc de whisky vor putea consuma vinurile europene.

3. Pentru a convinge întreaga lume că Anglia este o „putere de mina a doua” e necesar să avem cît mai mulți „foști” prim miniștri, după exemplul Franței. Se recomandă deci să se schimbe mai vertiginos guvernele!

Ne putem opri. Glumele revistei „Punch” sînt mai aproape de realitate decît ar dori înșiși redactorii revistei.

Dar, să vedeti... Anglia nu poate pretinde astăzi nici „splendoarea” îndoielnică a unei puteri de mina a doua! De ce? Pentru

acest loc îl revendică... amenii! Doar nu întâmplător a fost recent de sub tipar cartea oscuților reporteri Drew Pearson și Jack Anderson intitulată semnificativ: „S.U.A. — putere de mîna a doua?”

Nu este oare edificator faptul că în acest moment istoric, în cele două țări încălzite de apele vântului refrenul „putere de mîna a doua” a devenit o modă? Mîncatul este unul singur: între lagărul capitalist trece astăzi locul al doilea, fiind depășit fiind cu ochii de puternicul țăr al țărilor socialiste înainte cu U.R.S.S.

Ladwell și alți yankei nu și-au putut închipui că lumea se va mișca într-atît după cel de al doilea război mondial. Sînt ei care vor să se mîngie cu vorbe înșelătoare, dar plătute, că ar fi „inepuizabilitatea inițiativei particulare”, „gloria industrială a Angliei” sau „modul de viață american”. Faptele sînt însă mai încăpăținate decît orice. Drew Pearson și Jack Anderson scriu în cartea lor că „ieșirea din secolul robiei și intrarea ei în secolul energiei atomice e cel mai mare miracol al contemporaneității”...

Miracol? Nu! O lege a istoriei. Teoria a condamnat fără drept apelul capitalismului.

U.R.S.S. pe primul loc. Mîncatul? Este oare un miracol andiosul plan de 7 ani al conducătorilor comunismului? La urma-urmei, numai lansarea cu succes a rachetei cosmice este suficientă pentru a evidenția prioritatea de netăgăduit a nînzii Sovietice.

Astăzi, în Occident puțini, prea puțini sînt cei care pot pune la doială viitorul socialismului. Aceste Raporturi prezentate de N.S. Hrușciov la cel de-al XXI-lea Congres al P.C.U.S. cu privire la dezvoltarea economiei naționale a U.R.S.S. i-au trezit realitate pe acei ce se mai gîneau în iluziile antisovietismului

Anglia, transformată în țintă atomică de „aliatul” american.

Presă americană, publicînd datele noului program de dezvoltare a economiei sovietice, nu mai încearcă, ca în trecut, să pună la îndoială realitatea lor: este și greu să minți atunci cînd istoria te dă de gol la fiecare pas.

Pe temeiul planului septenal, U.R.S.S. va fabrica mai multe produse industriale pe cap de locuitor decît cele mai dezvoltate țări capitaliste din Europa: Anglia și Germania occidentală. În ce privește producția absolută, U.R.S.S. va depăși producția industrială a S.U.A., iar în ce privește producția agricolă, va depăși și producția S.U.A. pe cap de locuitor.

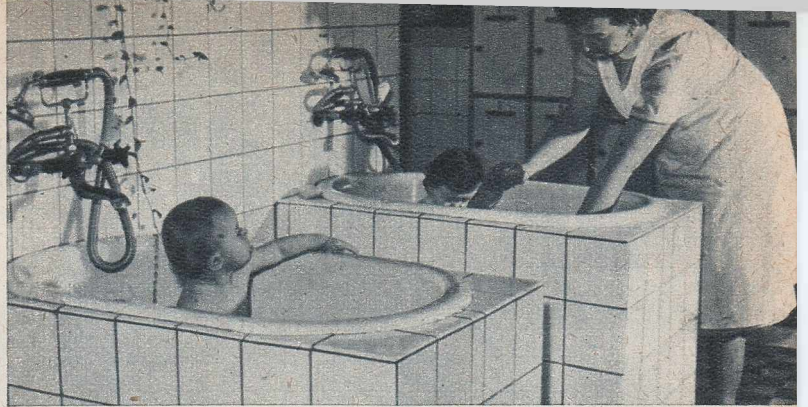
Anglia devine, așadar, nu o putere de mîna a doua, ci trece pe locul trei și în următorii ani; cînd China va înfăptui lozinca „Mai mult și mai bine decît Anglia”, Marea Britanie va trebui să se mulțumească cu modestul loc patru. Dar pentru cît timp? Căci destinul Angliei, ca și destinul S.U.A. și al tuturor țărilor capitaliste, este acela de a deveni cu toate „puteri de mîna a doua”, de a fi tot mai mult lăsate în urmă de țările socialismului.

Ziarul „New York Times”, comentînd tezele planului de 7 ani, scria: „Rusia, care acum 40 de ani era o țară înapoiată, va servi drept model de dezvoltare economică rapidă. Aceasta, fără îndoială, va produce o profundă impresie asupra popoarelor care nu găsesc o eliberare esențială de sărăcie în condițiile capitalismului. Creșterea rapidă a nivelului de trai în Uniunea Sovietică va spori atracția politică a sistemului comunist”...

Bine spus! Nu se poate să nu subscriem această declarație. Ea consemnează ieșirea tot mai vizibilă de pe scena istoriei a unei lumi care n-a putut dărui omenirii ceea ce aceasta așteaptă de milenii: pacea, libertatea, fericirea!

M. DIMA

DE LA ELBA LA PACIFIC

R. CENOSLOVACĂ Pentru copiii salariaților Uzinei de ulei sintetic „I. V. Stalin” din Zálužná a fost construită o creșă modernă cu o capacitate de 60 de locuri. Această creșă face parte dintr-un întreg complex cuprinzînd blocuri cu 352 apartamente, un cîmin, spălătorie centrală, bucătărie, club, bibliotecă, magazin universal, atelier de croitorie etc.

U.R.S.S. Autocamioanele din fotografie au fost realizate din metalul economisit de cînsomoliștii de la Uzina de mașini „Lihaciov” din Moscova.

R. P. POLONĂ

Un aparat de radio, liliputan, a fost construit recent de Uzinele „Eltra” din orașul Bydgoszcz. Micul aparat are dimensiunile 16 x 9 x 4 cm, iar în locul lămpilor are tranzistori din germaniu și siliciu.

R. P. D. COREEANĂ Recent s-au reorganizat 3.800 cooperative agricole comasate, prin unificarea a 13.300 cooperative mai mici. Aceasta va contribui și la sporirea recoltei de cereale de la aproximativ 3.700.000 tone, cît au fost obținute în anul trecut (de 1,4 ori mai mult ca înainte de război), la 7.000.000 tone în următorii 4-5 ani. În fotografie: una din brigăzile cooperativei agricole comasate, Bonux, a pornit la executarea lucrărilor de irigație.

VOLUNTARIII

Viața este atât de frumoasă! (soții Kaitanov, interpretați de E. Bistrițkaia și M. Ulianov)

Embietor să faci un film despre tineri: cineăștii o știu bine. Tinerețea presupune dragoste, visuri, acțiune. „Presupunere”, e corect spus: căci s-au tras — și se mai trag încă — mii de metri de peliculă în care „iubirea” tinerilor se consumă în speleluci otrăvite, în fața unui pahar de coca-cola, unde „visurile” tinerilor sînt extrase din comics-urile cu două crime și jumătate pe pagină, iar „acțiunea” însumează jefuirea unei bănci, plus un viol, plus un asasinat. Și așa ceva se numește în Apus un film pentru și despre tineret.

„Voluntarii” e și el un film despre tineri. Numai că tinerii despre care se povestește în acest film au o configurație morală, au iubiri, visuri și acțiuni care neagă parcă contemporaneitatea lor cu cei mai sus pomeniți. Evgheni Dolmatovski a scris cîndva un mare roman în versuri despre generația născută în anii Marii Revoluții Socialiste: tinerii lui au veșminte aspre, cenușii, palmele le sînt bătătorite, dar sufletele lor răspîndesc în jur strălucirea nobleței autentice. Despre destinele acestor tineri, care au fost primii constructori ai metroului moscovit, despre viața lor dăruită socialismului cu simplitatea marilor gesturi eroice ne povestește astăzi filmul lui Iuri Egorov. El a conceput „Voluntarii” (realizat pe

baza romanului lui Dolmatovski) ca o parte a doua dintr-o trilogie a cărei primă serie a constituit-o filmul „Ei au fost primii”. Turnat în 1956, filmul acesta evoca emoționant nașterea organizației revoluționare a Comsomolului leninist în anii aprigi ai războiului civil. Cea de a treia serie, urmare firească a „Voluntarilor”, va oferi o imagine a comsomoliștilor din zilele noastre. Iuri Egorov a pornit în realizarea acestui act artistic cu semnificație istorică (deși acțiunea e bazată pe ficțiune, cele trei serii ale filmului capătă, totuși — prin intențiile lor de frescă — un caracter documentar) cu aceeași echipă de cinești: operatorul I. Șatrov, compozitorul M. Fradkin, regizorul K. Alperova.

În „Voluntarii”, actorii Bistrițkaia și Ulianov, Krilova și Șcerbakov, Drozdovskaia și Bikov trăiesc, de-a lungul a douăzeci și cinci de ani, viețile celor șase eroi principali ai filmului: Lelia și Nikolai, Mașa și Slava, Tania și Alexei. Cei șase comsomoliști își încep prietenia în puțurile primilor metri ai metroului moscovit, unde au venit ca voluntari, cu pasiunea fierbinte a tineretii și idealurilor lor. De-a lungul unui sfert de veac, însă, destinele lor cunosc căi diferite: Nikolai Kaitanov (M. Ulianov), soțul Leliei, își începe drumul în viață ca săpător de metrou, ca apoi să ajungă

brigadier, inginer, ofițer și, în sfîrșit, șeful unui mare șantier. Lîngă el, munca pe care amîndoi dăruiesc fără preget patriei lor, Lelia (Elina Bistrițkaia) se îmbogățește și devine mai bună și mai frumoasă. Slava Ufirțev (actorul P. Șcerbakov) săpînd galeriile metroului visează la înălțimile cerului: aviația și parașutismul îl pasionează. Ultimile imagini ale filmului ni arată pe generalul Ufirțev, care a căpătat titlul de Erou al Uniunii Sovietice pentru vitejia dovedită în luptele din brigăzi internaționale din Spania, experimentînd noile tipuri de avioane-rachetă.

Dramatic — dar nu lipsit de acel suflu optimist specific vieții sovietice — este sfîrșitul lui Alexei Akışin (L. Bikov). Alexei face de cart, în timpul războiului, pe un submarin. Dar iată că se dovedește absolut necesar ca vasul să fie sabotat. Și în timp ce întregul echipaj se salvează, Alexei rămîne în submarin, așa cum încere datoria și serviciul. E moare eroic, la postul său de luptă.

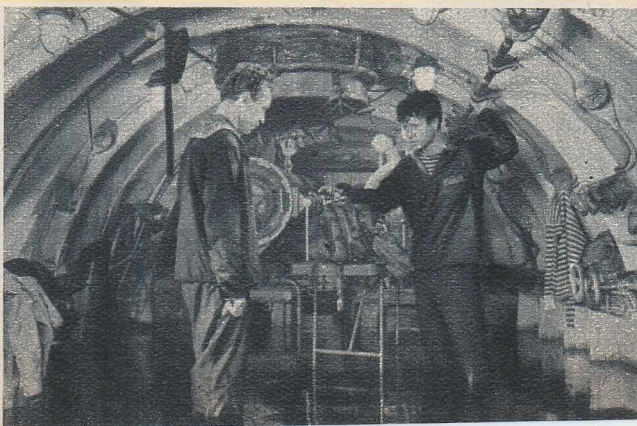
Filmul lui Egorov e puternic, adevărat. El are pagini vesele și momente dureroase, e uneori aspru, dramatic, alteori exuberant. Așa cum e viața însăși. Iar un film despre acest noi tip uman, necunoscut pînă acum în istorie, omul erei comuniste.

Sanda FAUR-DIMA

Emoțiile mari pot fi uneori fatale, deși, în cazul de față, nu au fost: aviatorul Ufirțev (actorul P. Șcerbakov) s-a întors de pe front, și primirea pe care i-o face Tania (M. Drozdovskaia) este... plină de emoții.

Cu cîtă fericire este primit de familie ofițerul Kaitanov (actorul M. Ulianov) la întoarcerea sa din război!

Peste cîteva clipe, submarinul se va scufunda pentru totdeauna, purtînd cu el în fundul mării și pe Alexei.

SCRIITORII ȘI CARTII

AL. I. ȘTEFĂNESCU: SĂ NU FUGI SINGUR PRIN PLOAIE*)

De la început trebuie să spunem că recentul roman al lui Al. I. Ștefănescu, *Să nu fugi singur prin ploaie*, marchează un încontestabil progres față de cartea sa anterioară, *Omul de la catarg*. Întâlnim și în paginile acestui roman însușirile de prozator ale lui Al. I. Ștefănescu, observate în scrierile sale de până acum: capacitatea de a constitui prin notația citorva etali bine dozate atmosfera și vedul bine evocat, posibilitatea de a înfrunghia viu figurile eroilor în cîteva — sumare dar caracteristice — gesturi și atitudini, lăsticitatea și firescul dialogurilor. Dar ceea ce rebuie cu satisfacție subliniat e resterea ritmului, intensității epice, afirmate, în nod remarcabil, prin apariția romanului *Să nu fugi singur prin ploaie*. Materialul aplic, bine stăpînit de autor, e organizat și gradat în conformitate cu cerințele prozei autentice. Datorită acestui fapt, nararea întimplărilor dăne în permanență trează atenția cititorilor, acțiunea captivează pagină cu pagină.

buteste să evoce aspecte ale contradicțiilor adînci și ireconciliabile din epoca respectivă. E perioada în care, mobilizate de partid, masele populare porneau lupta pentru democratizarea profundă a statului, pentru înlăturarea sabotajilor și a speculanților care, umplîndu-și buzunarele cu cocosei, agrăvau situația economică a țării, lăsată și așa în paragină de jafurile hitleriste și de nefastul război antisovietic.

Fără a impieta asupra facturii epice a povestirii, în sensul diluării, prozatorul captează ecourile și semnificațiile sociale ale timpului, folosind, pentru reliefaarea mai pregnantă a mesajului cărții, diferite modalități de exprimare. Astfel, nota lirică trăiește în bună vecinătate cu ironia și flichuitoarea, dramatismul reținut cu sarcasmul demascator, zimbetului iscat de umorul unor situații și atitudini cu emoția unui dens patetism. Chipul speculanțului și exploata-torului Lică Postolache, ca și acela al opulentei sale consoarte, coana Mimi, sînt demascați, zimbetului iscat de umorul unor situații și atitudini cu emoția unui dens patetism. Chipul speculanțului și exploata-torului Lică Postolache, ca și acela al opulentei sale consoarte, coana Mimi, sînt demascați, zimbetului iscat de umorul unor situații și atitudini cu emoția unui dens patetism.

Copilăria lui Marin e reprezentativă pentru viața a numeroși copii ai satelor noastre din timpul regimului burghezo-moșieresc. Fără a renunța la candoarea și naivitățile de umănă poezie ale copilăriei, Al. I. Ștefănescu indică — prin prezentarea realistă a lui Boată Marin — dramatismul condițiilor mizere în care-și duceau traiul, în trecut, regimurile, fragedele vîrstare ale tărînimii noastre muncitoare. Figurile copiilor din *Să nu fugi singur prin ploaie*, veniți de timpuriu în contact cu o crudă realitate, sînt o convingătoare replică dată imaginii denaturate a copilăriei, atît de frecventă în literatura burgheză. Se vede din paginile romanului lui Al. I. Ștefănescu cum peste capetele atîtor copii din țara noastră se abăteau umilînțele și bătăile lui, nicidecum, nu ningeau, idilic, florile zarzărilor și cașșilor teodorenieni. Micii eroi ai cărții lui Al. I. Ștefănescu se salvează, după multe peripeții, de sub jugul tiranic al familiei Postolache, ajungînd, cu ajutorul unui muncitor, pe un șantier din apropierea Bucureștilui. Odișeea acestor micuți, fără puțință de reeditare astăzi, cînd regimul nostru acordă atîta grijă și sollicitudine creșterii și educării unui tineret sănătos, se desfășoară în romanul lui Al. I. Ștefănescu cu deosebită forță de sugestie și emoție. Ne gîndim, printre altele, la paginile în care Marin, proaspăt sosit pe străzile Bucureștilui, ia contact cu peisajul metropolei; sau la acelea, de un sobru patetism, prezentînd scena morții micului Enache în podul acorturilor lui Postolache.

Traian STOICA

O PICĂTURĂ DE GERNEALA

NOUL HRONICAR

de Ion BRAD

Nu știu cine i-a spus înțîia oară Fotăr. Vorba asta e doar pronunțarea săsească, așa cum se poate auzi în satul vecin, a cuvîntului german Vater (tată). Dacă i se dădea omului porecla pe la 50 de ani, cînd avea cel de-al doisprezecelea copil, se mai putea înțelege. Dar s-a

trezit cu ea încă din tinerețe. De, așa sînt pînădenii: răi de gură; și-au scornit unul altuia fel de fel de porecle: zamă, tocană, slănină etc. Poate că visau oamenii ce n-aveau. Pe-atunci, groful și vîldica stăpîneau trei sferturi din hotarul satului. Fotăr era și el un sărac ca toți săracii. Cînd a împlinit 16 ani, l-au dus în oastea chezaro-crăiască și l-au azvîrlit pe fronturi. Era primul război mondial. După ce s-a întors sănătos, a început lupta cu necazurile. Pămînt puțin și copii din ce în ce mai mulți. Și a ținut lupta asta pînă i-a crescut pe toți, i-a împrăștiat pe la meserii și școli, pe care cum a putut. Noroc cu regimul nostru, că altfel cine știe cum s-ar fi descurcat ieșind pe hotar să-și împartă cele cîteva fișii de pămînt unui norod întreg de copii. Prin multe necazuri a trecut Fotăr în viață, dar voia bună nu l-a părăsit niciodată. Totdeauna mai scornea un cîntec sau o vorbă potrivită necazului.

Acum vreo doi ani au venit activiști de partid în satul nostru, Pânade, ca să ajute la înființarea unei întovărășiri agricole. S-au înscris vreo 18 familii. Fotăr nu era printre ei. Cînd l-am întrebat ce are de gînd, mi-a spus:

— Acu' sînt cu partea artistică! Adică, să vedeți cum vine. Omul, în loc să se înscrie și el printre primii la întovărășire, făcea versuri. Știa tot ce se întîmplă în întreg satul și ce gîndește fiecare, cum discută cu activiștii și multe altele. Din toate, el a brodit un cîntec lung, pe care-l spune cîteodată la un pahar de vin. E un fel de hronic în versuri, cu valoare documentară și cu farmec mai ales cînd e rostit de Fotăr. Începe cam așa:

„Treii activiști de partid/ Din Tîrnăveni au pornit./ De la raion au plecat./ Jos la Pânade s-au dat./ Și-au pornit din casă-n casă... etc.

Partea cea mai amuzantă e cea în care povestește întîmplarea cu Marea lui Gogu, o vecină de-a noastră, cam sucită din fire. Cînd a văzut că vin, femeia a luat-o prin grădină și a lăsat troaca de aluat gata dospit. Spune „hronicarul“: „Ei în casă au intrat/ Și pe nime' n-au aflat./ Făr' troaca de aluat/ Ce trebuia sovlicat./ Să nu fugă pe sub pat./ Acum ce e de făcut?/ Aluatu-i tot mai mult.../ Fleșer haina jos și-a dat/ Și haida la sovlicat./ Bochiș și cu Oprisor/ Cară paie la cuptor./ S-aprînde cuptorul bine./ D-apoi Marea nu mai vine... etc.

Povestea continuă așa, despre întîmplări de pe la alți vecini și pe alte ulițe ale satului. Activiștii au început să cunoască pe fiecare, și acum aproape jumătate din comuna Pânade e înscrisă la întovărășire. Zilele trecute am aflat de la un frate de-al meu că Fotăr nu se mai ocupă numai de „partea artistică“. S-a înscris și el în întovărășire. Sînt curios cum va suna viitorul lui cîntec!

*) Editura Tineretului, 1958

Actualități literare

DIN TARĂ

● **DUPĂ VOLUMELE DE VERSURI**, *Ceva mai greu și Cîntec de ruină* — apărute în 1958 — poetul Dan Deșliu pregătește în prezent o nouă culegere de poezii inspirate din lupta poporului nostru pentru socialism. De asemenea, l se vor repăși poemele care l-au consacrat: *Lăzăr de la Rusea* și *Mînerii din Maramureș*.

● **SCRIITORUL ION ISTRATI** a predat recent la E.S.P.L.A. un roman inspirat din acțiunile eroice ale comuniștilor în zilele lui August 1944. Un volum de schițe, datorat aceluiași autor, va vedea lumina tiparului la Editura Tineretului.

● **POETUL GERMAN ALFRED MARGUL-SPERBER** a predat la E.S.P.L.A. volumul de versuri *Fapte și visuri*, care va înmănunchea, pe lângă versurile publicate, multe lucrări inedite. În acest an, Alfred Margul-Sperber va mai termina piesa *Evroul pozitiv* și ciclul de nuvele *Oamenii dintr-o bucată*.

● **CUNOSCUT MAI MULT CA REPORTER, TRAIAN COȘOVEI** va apare în curînd într-o nouă ipostază: ca romancier. El a predat la Editura Tineretului romanul *Cîntec să crească băiatul*, care dezbate probleme de etică și educație comunistă.

● **PROZATORUL MAGHIAR PAPP FERENC** din Tg. Mureș lucrează la o povestire mai amplă

avînd ca temă evenimentele sîngeroase din perioada contrarevoluției din Ungaria. De asemenea, va publica o serie de reportaje care vor zugrăvi aspecte inedite din viața muncitorilor și colectivizatorilor ardeleni.

● **TÎNĂRUL CRITIC VALERIU RÎPEANU** lucrează la un studiu bio-bibliografic despre Pănaț Cerna. Un alt studiu al său, care va vedea lumina tiparului, are drept temă problema literaturii militante în perioada Uniunii Țărilor Romîne.

DE PESTE HOTARE

● **„FOILETONUL RUS“** este o interesantă culegere apărută la Moscova, închinînd lucrările a 45 de scriitori ruși și sovietici care au depus o vie activitate gazetărească. Volumul se deschide cu folietoanele lui M. Novikov și D. Fonvizin și se încheie cu spiculirii din folietonistica lui Gorki, Maiakovski, Lunacearski și Damian Bednii. Interesul sîrînit de acest volum și epuizarea lui rapidă au îndemnat Editura de literatură politică să pună sub tipar un al doilea volum cu folietoane, care se va intitula „Folietonul sovietic“.

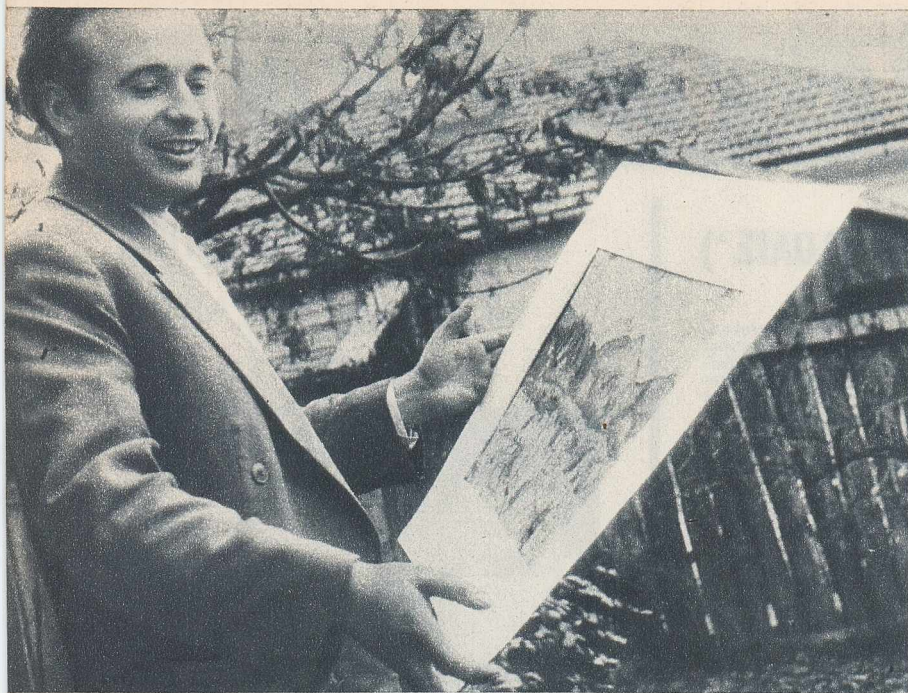
● **UN ASPECT MAI PUȚIN CUNOSCUT** al operei popularului scriitor Jules Verne este acela de istorie a marilor expediții începînd din antichitate și pînă la jumătatea secolului al XIX-lea. Această activitate s-a concretizat în trei volume: *Descoperirea pămîntului*, *Navigații în secolul al XVIII-lea* și *Explora-*

torii din veacul al XIX-lea. Primul volum a apărut — în traducere — în ultimul trimestru al anului trecut în Editura de literatură pentru copii și tineret din Moscova, iar următoarele două vor apărea anul acesta, în aceeași editură.

● **SENEGALUL**, îndepărtata colonie franceză din Africa, și-a trimis mesajul său literar în lume prin scriitorul S. Ousmane, autorul volumelor *Docher negru* și *Patria mea, mîndrul meu popor*, în care sînt descrise moravurile și modul de viață al triburilor negre din Africa, trezirea conștiinței naționale a popoarelor coloniale și năzuința fierbinte spre libertate și independență.

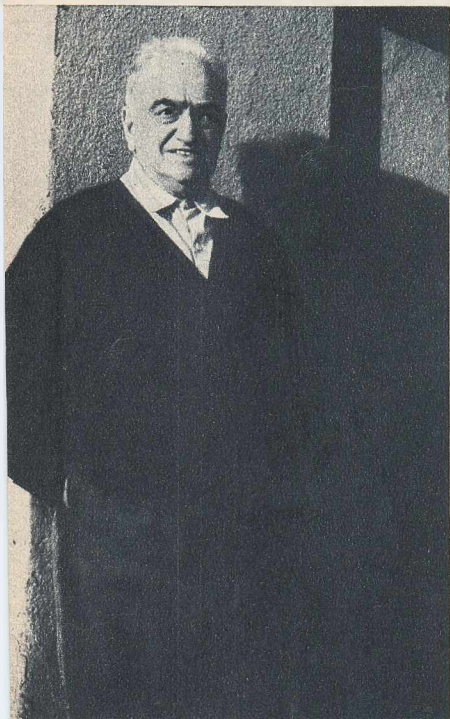
● **ZIARUL „AVGHI“** scrie că unul din cele mai bune romane consacrate vieții Greciei între anii 1930-1950 este cel al lui Efis Pansellin, *Străzile Atenei*. Sînt evidențiate în special capitolele care evocă anii ocupației hitleriste în Grecia și lupta de eliberare care, în 1945, a unit sub același stîndard păturile largi ale poporului grec.

● **BENITO PEREZ GALDOS** (1843-1920) a fost un apreciat scriitor și un reprezentant de frunte al realismului critic spaniol. El a lăsat după moarte aproape optzeci de povestiri și romane, numeroase piese de teatru și sute de articole de presă în care a demascat societatea burgheză spaniolă din cea de-a doua jumătate a secolului trecut. Cele mai caracteristice povestiri ale lui Galdos au apărut într-o culegere intitulată *Torquemada*, în Editura pentru literatură beletristică din Moscova.

Veső Augustin și una din lucrările sale în tempera, ale cărei culori vesele, din păcate, nu se văd.

În poarta casei, bătrînul Ziffer, în cel de-al 74-lea „autoportret” al său... datorat însă, de astă dată, unui mic Leica, obiectiv 1: 2...

Șeinelic, aproape cu aceeași expresie ca în momentele de creație.

mișca pensula asemeni unei baghete în fața propriilor tablouri, vinețiul și portocaliul și-ar ieși cu totul din fire și ar gonii bietul galben pastelat dincolo de ramă. „Pionierele jucînd șah” au rochii violacee, „Curtea interioară” de la Paris e în tonuri verzi, „Soția torcînd” e îmbrăcată într-o rochie violetă și lingă ea strălucește un ulcior verde. Dar dacă vrei să simți forța acestui colorist realist într-o înfruntare directă, privește-i ultimul autoportret, al 73-lea, din care, cu obraji puțin căzuți, cu bărbia scoasă în afară, cu părul încă rebel, privește un bătrîn de șaptezeci și șapte de ani, viu și iscoditor, care iubește viața. Singurele elemente care adesea i s-au ridicat împotriva sînt contururile; și se vede că bătrînul le-a chinuit, războindu-se cu ele. Și acum, în preajma a optzeci de ani, e încă îndeajuns de tînăr pentru a iubi lumea asta vie, lumea aceasta apropiată și reală, în care toate palpită și în care cenușul e numai o aparență.

Printre pictorii celei de a patra generații — în ale căror lucrări se

strucția noului pod — cafeniu al pămîntului dă viață drumu care oamenii vor pași în fiecare iar muncitorii își văd de trea aceea siguranță ce pare a s construcția noastră cea de zilele...

Apoi, în atelierul lui Iosif realitatea izbucnește mai imp — poate nu întotdeauna aprofu în toate nuanțele ei. Dar aici și mulți oameni, oameni contorani, făuritorii socialismului, doi „Mineri”, trecuți de prima rețe. Unul e mai umblat, mai f de viața orașului — muncitor — celălalt e abia venit de la. Și în fața acestei lumi noi, pe n-o cunoaște, se apără puțin nește, retras în urma celuilă sprijinindu-se de el. Mina sa e gace și caută umărul tovară cu sfială și încredere. Și așa împreună doi oameni ciolănoș cînd și gîndindu-se la viața ac care n-are nimic idilic, dar e și bună. Apoi sînt și doi „Topit care însă nu s-au apropiat un altul, ci parcă doar ar sta pe ac bancă de uzină, pozînd. Am

A PATRA GENE

NOTE DE REPORTER

de Camil BACIU

Fotografiile autorului

Dealurile sînt verzi-lăcuite sau verzi ca fasolea și deasupra lor cerul pare un abur azuriu. Culorile sînt mai pure în aerul acesta fluid care le spală, le curăță, le face mai ușoare și lumina le străbate prin transparentă. Alteori însă văzduhul incins le biciuiește și ele prind să se zbată, să se strecoare prin șanțuri, pe sub garduri, trăgînd contururile după ele. Și culorile pătrund sub pămînt, în mina de aur cu rocă cenușii-vineții, în care umbrele devin verzi și albastre. Ele trec pe lingă marile rezervoare de acid sulfuric, negre ca iadul, ale uzinei de neferoase, și înroșesc butoaiile cu miniu de plumb; flacăra cuprului topit devine verde-smaraldie, și spuma bolborosindă a compușilor de bismut pare de argint. În vagonete coclite strălucesc pulberi lămîtoase, și din cuptoare se scot, fierbinți, plăci roșietice cu paiete scilpitoare.

Baia Mare pare atunci un oraș de retorte pe care flăcări colorate joacă spre a vesti tainice comori ale pămîntului.

Acum mai bine de jumătate de secol, peisajele acestea au fost pictate de Hollosi și Ivanyi-Grünwald, apoi de István Reti și János Thorma și, în a treia generație, de András Mikola, Krizsán și Ziffer.

Pictura în mijlocul naturii, pe care acești oameni o iubeau, a făcut să se nască aci o școală realistă, plină de vitalitate și ale cărei tradiții — la modul cel mai larg — s-au menținut. E adevărat că Mikola lucrează peisaje bogate în frunzișuri, linoase, odihnitoare și reci, un soi de gobelinuri țesute cu pensula; în schimb, ritmul acestui oraș, în ale cărui străfunduri vibrează pikhamerele, a pătruns viu și neliniștitor în pinzele bătrînului Ziffer. Dacă Nagybánya are și alți spiriduși afară de „păstorul de mină” — gnomul miner — apoi ei sînt spiridușii culorilor, iar Sandor Ziffer e tartorul lor. Poate că dacă și-ar

simte mai puternic pulsul contemporaneității — e Lidia Agricola, ale cărei compoziții sînt pline de calm și echilibru. Personajele, frumos lucrate, trăiesc fiecare în parte, dar, adunîndu-se pe pînză, nu reușesc întotdeauna să comunice între ele. Mai vii sînt portretele de mineri, în care întunericul absoarbe avid lumina, și omul, devenit stăpîn al tenebrelor, pare a domina totul, puternic, simplu, liniștit.

Și în lucrările pictoriței Trella Varhelyi Imola și-a făcut loc viața de fiecare zi. Femeia cu doi copii e un tablou al maternității simple și modeste, iar autoportretul, cu gingașul vioriu al amurgului întîrziat, e plin de poezie. Schimbările orașului sînt consemnate în con-

insă pînă la urmă și port unui al treilea de la „nefero un soi de lup de mare ce navigh într-o uzină, un tip de un optim masiv, care, puțin adîncit, ar fi cuceritor și care vorbește d despre însuși optimismul pic lui.

Și apoi, mai departe, în vîile luminosul parc băimărean, am de locuința pictorului Alexa Șeinelic. El vrea să picteze lu care se naște, toată această fră tare adîncă, creatoare, și person se zbat spre a spune ceva. Sînt muncitori pe o șosea, îndreptînd în faptul zilei spre lucru atît de trunși de ceea ce au de făcut, momentul devine dramatic. zbatîndu-se să se dezbare de influ și să picteze ceva nou într-un nou, Șeinelic a pictat niște perso mult prea sumbre, mult prea mîntate și care redau defor ideea artistului. Mai puțină care și mai multă meditație e în bloul care înfățișează un grup

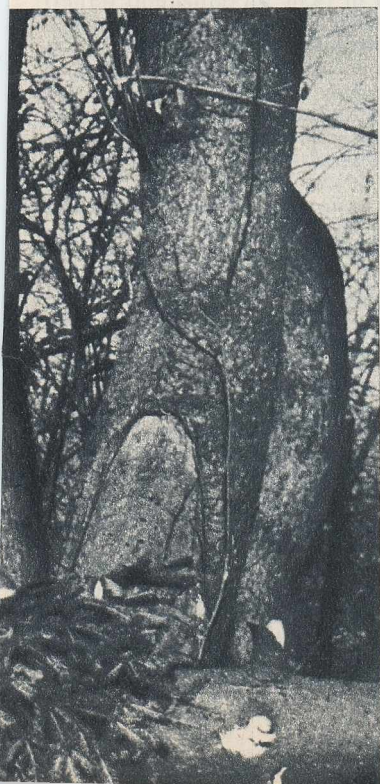
În parcul unde se află atelierul, Lidia Agricola, într-o zi de foamnă firzie.

la cîmp și care amintește de Dar și această pînză în tonuri mai calde, ca și cealaltă, în albaștrii, mai reci, sînt pade dragostea pentru cei care nea și toarnă fierul, și pentru ictorul caută un mod de ex-deosebit.

peste drum, foarte aproape, pictorului Augustin Vesô, care i caută cu fervoarea și intensiui Șeinelic, dar care a început ormeze un stil. E un colorist le viață în peisajele sale în ra din Sighișoara și Baia Mare putea crede că pictorul acesta leauna senin, dacă, ridicînd ea deasupra acoperișurilor, n-ai un cer care fierbe, rostou-și azurul ca pe niște coame. Vesô e un umanist care pare spune: „uite strada asta pe ameni se plimbă, uită-te la le astea pe care colectivisti smuls muntelui pentru a le ri cu grîne — simți, nu-i așa, indeni, omul care vrea să vie-ă pașnic, muncind și iubind

ATIE

„din jur!” Și culorile îl însovesele ca pe Balla, dar nu e tulburătoare ca pe Alexandru. El a lucrat și puțin portret, înă compoziție. Portretul so- cu fața armenească, brună, și cu în amandă, pe fond de cîmp zît, e plin de o senzualitate ească și misterioasă, iar com-ia „Mineri de altădată”, încă minată, sugerează o mare obo- a personajelor, care încovoaiere, zdrobește încheieturile, în-este fălcile infometate. E o i care acuză lumea veche. nimbările orașului au pătruns ablourile pictorilor celei de-a t generații — s-ar putea spune lei de-a patra și jumătate — și înzele lor mai așteaptă să-și cul încă mulți topitori, mineri, heri, maiștri. Căci orașul ăsta rat e parcă anume făcut pentru ori și asta mai ales acum, cînd l palpită, crește, se înalță ro- și totodată plin de nuanțe.

A. ZIFFER:

„Sotia torcînd“

A. ȘEINELIC:

„Proietari“

L. AGRICOLA:

„Mineri în abataj“

Adela POPESCU

COMUNISM

La picioarele viitorului
Cad anii ca spicele coapte.
Din noaptea rămasă în urmă
Nu se mai aud
Deci șoapte.
Glasul care a tunat veacuri și
veacuri

Înăbușit se înecă
În stătutele lacuri.
Cetatea viitorului
Străluce măreață
Pe zare.
Obosesc cînd mă uit.
Dar de fiecare dată
Îmi pare
Un nou soare-răsare
Urcînd din toate,
Din patru orizonturi rotate.

ÎN NOAPTEA ASTA

Îmi așî în oatra casei
lăuntrice
Jăratecii cuîntului
Cu toiagul celor trei vîrste:
Copilăria, ca risul să cînte
subțire
Și-n fața noului să se mire;
Maturitatea, să se simtă stăpînă
Pe tot ce-a creat omeneasca
mină;
Bătrînețea, de pacea livezii
Să se bucure împreună cu
iezii.
Cu jăratecii cuîntului
Să aprind focul de tabără
Cu limbă de sabie și de
oglinzi.
Pentru tine, omule, care nu te
mai vinzi
Diavolului galben, recelui ban.
Cu tine, omule, oamenilor,
Orice ai fi: romin, maghiar,
ori rutean,
Să cinstim cu vin roșu,
Cum se cinstesc
Toate sărbătorile roșii ale
acestui neam.

I M N

Iubirea noastră a venit ca un
duh
Pîlpîind din aripi de puș,
Din aripi de flutur.
Cum să vreau de ea să mă
scutur?
Ne-am adunat din soare,
Din apă și din vînt
Și ne-am dat mîinile calde
Aici, pe pămînt.
Din începuturile lumii ne-am
căutat.
Ca un fîor prin strămoși ne-am
strigat.
Ne-au anunțat cu salve înalte,
furnalele.
Munții și-au priment,
răcoroase, izvoarele.
Minerii ne-au primit cu sare
ca spuma,
Colectiviștii cu pine ca luna.
Țesătoarele au venit cu pînza
Ca frunza.
Moale și mătăsoasă
Pentru pacea din casă.
Și la nunta noastră
A fișnit de pe coastă
O stea roșie spre bolta
albastră.
Strigă bucuria din noi.
Dragostea noastră
Urcă munți și coboară văi.
Dă bice, iubite,
Să fișnim ca un arc peste
vechi.
Îmi sună ca un ghioc în urechi
Vîntul veacului meu.
Ce orea în fugă să-mi spună?
Dă bice, iubite,
Sub soare, sub lună,
Să ajungem cu țara
În roșia lumii Comună.

ȘI NILUL...

de D. BABOIAN

Fluviile, ca și oamenii, își au istoria lor. Drumul lor de viață, înfinit mai lung și mai spectaculos decât cel al oamenilor, nu poate fi rupt de destinul acestora. Iată, bunăoară, apele, când domoale, când involburate și repezite, ale bătrînului Nil; cine ar putea nega trănica legătură de viață dintre marele fluviu și milioanele de felahi de pe malurile lui? De mii de ani s-a transmis din generație în generație adevărul cunoscut: „Egiptul este un dar al Nilului“.

Cînd, sub înriurirea anotimpurilor, marile fluvii se revarsă, oamenii blestemă prăpădul. În valea îngustă dar nespuns de fertilă a Nilului revărsarea apelor este, dimpotrivă, binecuvîntată de felahi și așteptată în fiecare an cu nerăbdare. Pentru că mîlul gras, lăsat în urma lor de apele ce se retrag apoi în albia largă, face să rodească din plin pămîntul, „stimulîndu-l“ să dea două și, uneori, chiar trei recolte pe an.

Fară de soare și de nisip, regiunea egipteană a Republicii Arabe Unite este beneficiarul direct al generozității Nilului. Și ceea ce încă pînă în urmă cu cîțiva ani era smuls cu lăcomie de la gura poporului jecmănit și umilit de colonialiștii englezi, revine azi în întregime Egiptului.

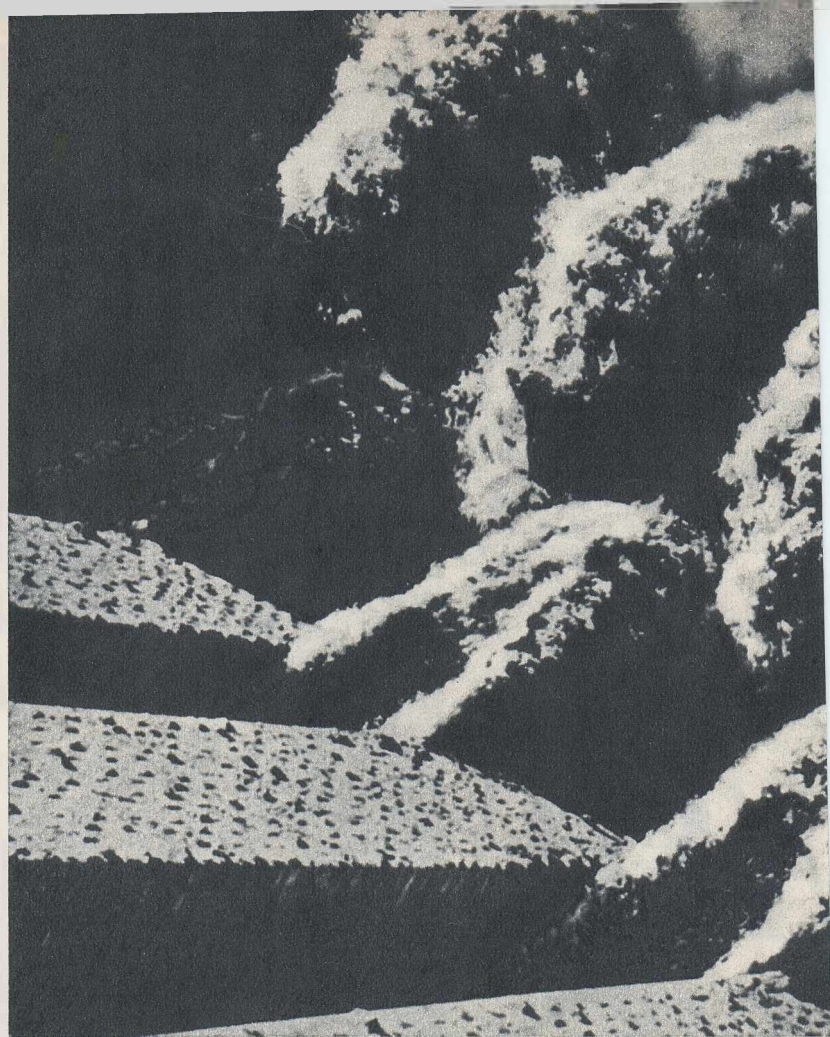
SĂ SMULGI NOI „DARURI“ NILULUI...

Cîndva, unicul fel al egiptenilor era să scape de robia colonialistă. Astăzi, cînd felahul s-a înfîlînit cu libertatea, el își îngăduie să viseze, să lupte pentru ca visurile lui să se înlăptuiască — prin munca sa și cu ajutorul prietenilor adevărați. „Visul nos-

tru cel mai minunat — scria ziarul „Al Massa“ din Cairo — este să construim marele baraj de la Assuan“, cu ajutorul căruia Nilul, zeificat odinioară, va putea fi constrîns să trezească la viață uriașe întinderi de pămînt acoperite de nisipurile deșertului.

Omul în luptă cu natura transformă fluviul în aliatul său de nădejde. Și nu numai de azi. Visul

Unul dintre milioanele de flahi ai Egiptului, cărora apele strunite ale Nilului le vor aduce lumină și o viață mai bună.

VA BIRUL...

construirii unui baraj la Assuan datează de mulți ani. La 880 km sud de Cairo, într-o regiune de încîntător pitoresc se ridică stăvilarele durate aci în urmă cu cîteva decenii. „Cînd în 1924 am văzut barajul de la Assuan — scrie Emil Ludwig în cartea sa „Nilul — viața unui fluviu“ — semnificația lui simbolică m-a impresionat cu atîta forță încît în acest punct hotărîtor al fluviului cred că am înțeles întregul sens al vieții Nilului, de la izvoare pînă la liman“. În acel început timid de la Assuan, scriitorul a întrevăzut perspectiva transformării deșertului în pămînt roditor, prin eforturile „dominate de inteligența omului“. Acolo, în sud, la sute de kilometri depărtare de Cairo, se dă în prezent bătălia pentru pîinea întregului popor, tot așa cum la Cairo și la Port-Said s-au purtat, nu de mult, luptele hotărîtoare pentru libertatea țării.

„AJUTOR“ ȘI AJUTOR

Pe hartă, regiunea egipteană a Republicii Arabe Unite ocupă un spațiu respectabil: circa 1.000.000 kilometri pătrați. În fapt însă, doar patru la sută din acest teritoriu reprezintă pămînt fertil, restul — împărăția deșertului. Și dacă ținem seama de faptul că nouă zecimi din populația de 24 milioane de oameni trăiește în valea îngustă a Nilului, înțelegem mai bine cît de acută este pentru egipteni nevoia de a ieși din strînsimea pustiei, printr-o adevărată ofensivă

de fertilizare a „pămînturilor fără apă“.

Ceea ce pînă acum cîteva ani era imposibil din pricina sabotajului sistematic al stăpînilor colonialiști ai Egiptului, se poate înfăptui în prezent în condițiile statului liber și independent. Numai că proiectul grandios, de perspectivă, al construirii barajului de la Assuan depășește cu mult posibilitățile bugetului R.A.U., ceea ce a determinat guvernul din Cairo să solicite, încă în 1955, un împrumut Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.). Cum însă această instituție bancară se află sub influența și controlul marelui capital monopolist american, condițiile în care s-a oferit împrumutul n-au putut fi acceptate de guvernul egiptean. S.U.A. și Anglia s-au grăbit să promită și ele în 1956 finanțarea construirii barajului de la Assuan dar, ca și Banca Internațională, au pretins nici mai mult nici mai puțin decît „dreptul“ de a controla economia egipteană și de a „orienta“ politica economică a guvernului din Cairo.

„Puterile occidentale s-au declarat gata să colaboreze cu noi — a arătat președintele Nasser — dar ne-au cerut un preț prea mare pentru aceasta. Cînd am refuzat să-l plătim, ele s-au ridicat împotriva noastră“.

Printre cele mai brutale încercări de a sugruma independența cucerită prin luptă de egipteni a fost agresiunea banditească de la Suez, care s-a soldat — se știe — cu un fiasco total.

Naționalizând Compania Canalului de Suez, guvernul egiptean a declarat din capul locului că beneficiile obținute din exploatarea acestui canal vor contribui la finanțarea construirii barajului de la Assuan, care va însemna un punct de cotitură în opera de industrializare a țării și de ridicare a nivelului de trai al populației. (Cu toate acestea „visul cel mai minunat” nu putea fi înfăptuit fără ajutorul masiv al unei mari puteri.

Răspunzând prompt și cu spirit de solidaritate cererii adresate de guvernul Republicii Arabe Unite, guvernul sovietic s-a declarat gata să participe la construirea primei părți a barajului de la Assuan, punând la dispoziție utilajul corespunzător, specialiști, precum și un credit de 400.000.000 ruble, în afara creditelor anterioare acordate R.A.U.

Ajutorul sovietic nu se rezumă, firește, doar la finanțarea noului baraj egiptean. Se știe că U.R.S.S. ajută R.A.U. în construirea a peste 100 de obiective industriale, atât în regiunea egipteană cât și în cea siriană.

Salutând cu entuziasm ajutorul sovietic, egiptenii au seziat contrastul izbitor dintre atitudinea cămătărească, cinică, a puterilor occidentale, și gestul nobil al prietenilor sovietici.

„Spre deosebire de imperialismii anglo-americani, care caută în fel și chip să înrobească popoarele arabe și recurg la lozinci false despre prietenia cu arabii pentru a le adormi vigilența și a le acapara

bogățiile — scrie ziarul „Al Djumhur” — Uniunea Sovietică demască ferm și consecvent comploturile imperialismului și întinde popoarelor arabe o mână frățească, acordându-le ajutor dezinteresat în opera de întărire a independenței lor”.

CÎND SE ANUNȚĂ... CONCEDIERI LA AMBASADA AMERICANĂ

În ziua cînd telegramele de presă anunțau noul ajutor sovietic acordat Republicii Arabe Unite, corespondentul din Londra al Agenției „Associated Press” consemna prima reacție a Occidentului: „o surpriză neplăcută”. Atît de neplăcută, încît zile în șir după aceea „afacerea” Assuan (în Occident totul se reduce la „afaceri”) era — cum s-ar zice — cap de afiș. În ziarele americane se puteau citi asemenea titluri și texte reflectînd deruta occidentală: „L-am pierdut pe Nasser”; „Sovietele la Assuan” (sic!); „Occidentul exclus”; „Rusia va apare ca un stat care ajută o țară săracă... să devină un stat industrial modern”; „Acest acord este o tragedie!” etc. etc.

În același timp, egiptenii jubilau: „putem, în sfîrșit, să construim barajul, în ciuda uneltirilor imperialiste. Îl vom construi cu ajutorul prietenilor noștri care au arătat prin fapte că sînt gata să ne vină în ajutor în vremuri grele („Al Massa”)”.

Se vede treaba că și în incinta

← În această impresionantă dezlănțuire a forțelor Nilului se plămădește parcă viitorul pămîntului cu trecut milenar.

ambasadei americane din Cairo au existat două atitudini față de participarea U.R.S.S. la construirea barajului de la Assuan. Așa se explică știrea apărută în săptămînalul „Rose el yusef” potrivit căreia 10 funcționari egipteni ai ambasadei S.U.A. din Cairo au fost concediați deoarece (cităm textual): „nu și-au ascuns bucuria la aflarea veștii că guvernul R.A.U. va începe construirea barajului de la Assuan cu ajutorul primit din partea Uniunii Sovietice”.

Măsurile ridicole de acest gen, ca și țipetele de isterie ce-și găsesc ecou în presa reacționară din Occident, nu pot împiedica popoarele să vadă în creditul sovietic, acordat pentru înfăptuirea marelui vis al egiptenilor, o nouă și strălucită expresie a ajutorului generos oferit în condiții profund echitabile de către o mare putere socialistă, unei țări mici, care face primii pași pe drumul deschis de independența recent cucerită.

În Occident se face, de obicei, multă reclamă zgomotoasă în legătură cu ajutorul acordat de S.U.A. altor țări. Dar iată că un studiu comparativ, publicat nu de mult de însuși Departamentul de stat american asupra importanței ajutoarelor S.U.A. și ale țărilor socialiste, ne dă posibilitatea să constatăm că și în acest domeniu S.U.A. se află mult în urma noastră. Cifrele sînt concludente:

De la sfîrșitul anului 1955, lagărul socialist a dat ajutor economic unui număr de 19 țări slab dezvoltate, acordîndu-le credite în valoare totală de 1600 milioane de dolari. În schimb, creditele americane oferite țărilor slab

dezvoltate n-au depășit suma de 900 milioane de dolari.

„Așadar — conchide ziarul francez „L'Express” care comentează studiul comparativ american — ajutorul guvernamental al S.U.A. este inferior cu 40% celui sovietic”.

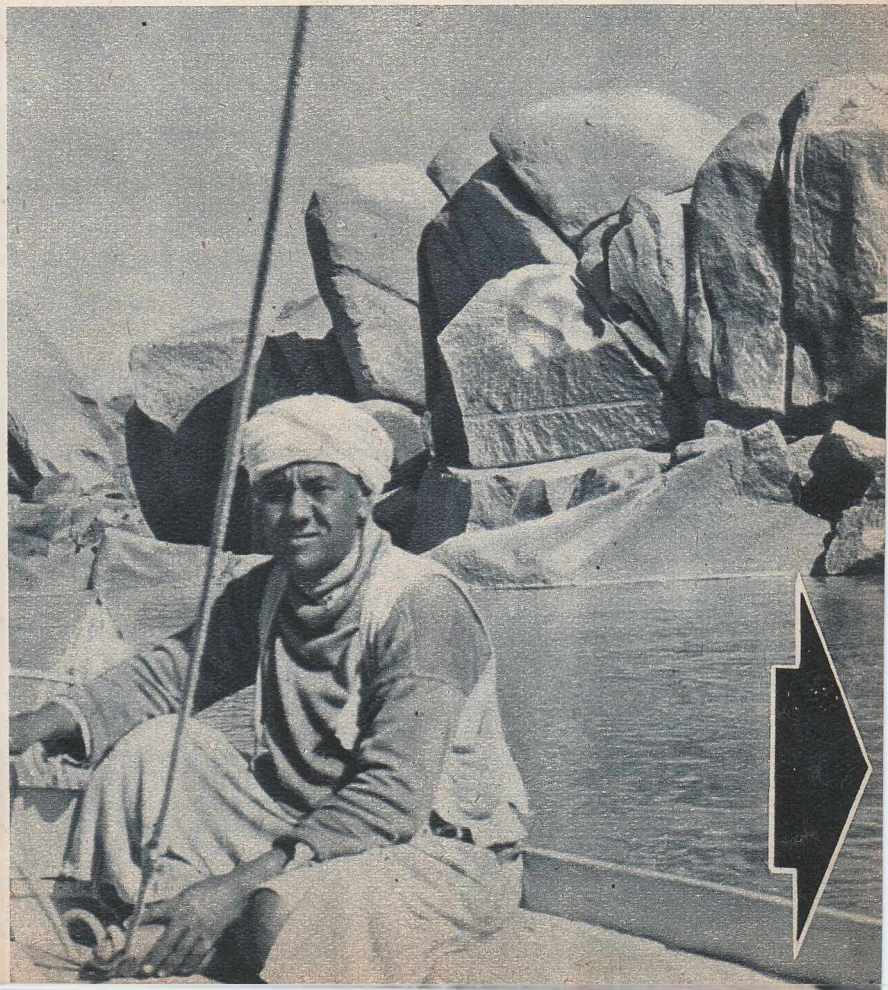
Alarmate de influența mondială crescîndă a U.R.S.S., americanii își pun întrebări și caută explicația nepopularității politicii lor. Răspunsul e simplu: guvernul S.U.A. cheltuiește 75% din suma de patru miliarde de dolari — rezervată „ajutorării” străinătății — pentru exportul de armament. Ceea ce rămîne este oferit cu titlu de ajutor economic în condiții de-a dreptul înrobitoare, așa cum s-a încercat — fără succes — în cazul finanțării barajului Assuan.

ASSUAN — „FIUL MOSCOVEI”

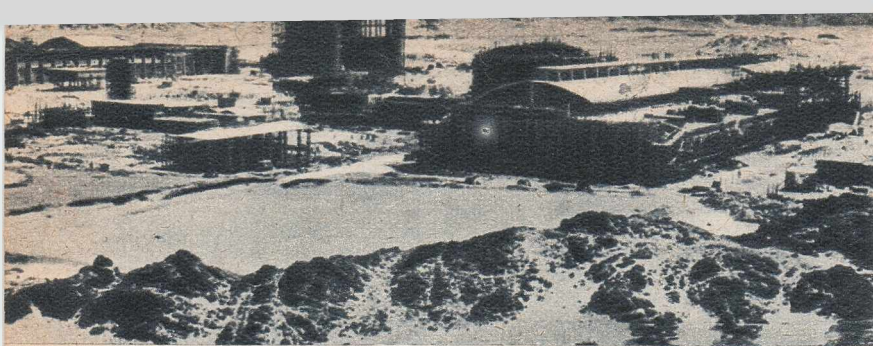
Spre deosebire de creditele americane care cer rentabilitate mare în termen scurt și dobînzi grele, ajutorul sovietic pentru barajul Assuan este oferit pe termen lung și în condiții înfinit mai avanta-

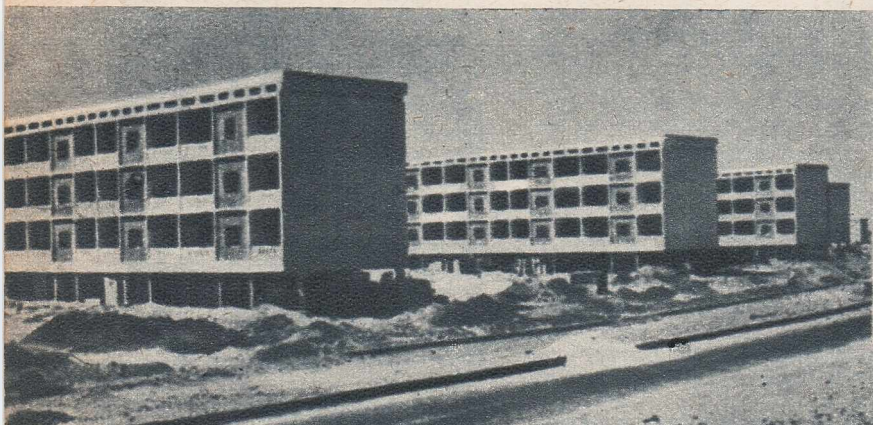
Minunile naturii — florile de piatră — vor trebui, totuși, să facă loc uriașului de beton ce va trece și pe aci spre a înălța pe trepte tot mai mari apele aducătoare de belsug ale Nilului ↓

DEȘERTUL

Assuan șantierul Combinatului chimic.

Cine și-ar putea închipui — văzind fotografia fără cuvanta explicație — că este vorba de blocuri de locuințe construite la doi pași de deșert, în zona Assuan?

joase, creditul de 400 milioane de ruble urmînd să fie amortizat într-un termen de 12 ani — prin livrări de mărfuri către U.R.S.S.

Iată deci cum, pe temeiul unui ajutor sovietic, regiunea egipteană a R.A.U. va putea păși la ridicarea aceluia uriaș baraj care va asigura irigarea a 1.000.000 hectare de pămînt, ceea ce înseamnă mărirea suprafeței cultivabile a regiunii egiptene cu aproape o treime.

Marele baraj va avea o lungime de cinci kilometri, lățimea de 50

față de marele baraj ce se va ridica în apropiere, vechiul baraj va fi, pe cît se pare, un dig obișnuit. Comparația este grăitoare. Vechiul baraj — 5 miliarde mc. apă; viitorul baraj — 130 miliarde mc. De 26 ori mai mult!

metri și înălțimea de 111 metri. El va ridica simțitor nivelul apelor Nilului la punctul Assuan, și va crea un lac de acumulare cu un volum de 130 miliarde metri cubi.

Încă de pe acum, Assuan și împrejurimile lui au luat înfățișarea unui vast șantier. Nu departe de locul unde se va construi barajul se fac pregătirile pentru ridicarea uneia dintre cele mai puternice hidrocentrale care va furniza anual de zece ori mai multă energie electrică decît cea de care dispune în prezent întreaga regiune egipteană. În același timp, progresează rapid lucrările pe șantierul Combinatului chimic, care va asigura în viitor îngrășămintele chimice necesare celor 520.000 de noi hectare de pămînt ce vor fi smulse deșertului cu ajutorul apelor Nilului strunite la Assuan.

La ora aceasta egiptenii nu se mai îndoiesc de faptul că își vor înfăptui visul; toți știu că barajul ce se va înălța la Assuan prin munca lor și cu ajutorul mijloacelor materiale și al specialiștilor sovietici va face ca lumina electrică să pătrundă pînă în cele mai îndepărtate sate ale regiunii egiptene, va lichida înapoierea economică, va contribui la ridicarea nivelului de trai al maselor și la consolidarea independenței.

Pentru toate acestea, pentru prietenia sinceră manifestată de Uniunea Sovietică față de egipteni și, în general, față de popoarele arabe, ziarul „An Nahar” dă glas recunoștinței maselor: „Dacă Egiptul este fiul Nilului, barajul de la Assuan va fi fiul Moscovei, iar zidurile lui vor forma un baraj, fără îndoială, definitiv pentru influența occidentală în Asia și Africa”.

Assuan — „fiul Moscovei”, iată simbolul dragostei și popularității de care se bucură marea Uniune Sovietică și în țările Orientului Apropiat și Mijlociu!

CRAIBII OCUPĂ INSULA

de A. DNEPROV

1

Ei, voi cei de colo, fiți mai cu băgare de seamă! — strigă Cookling.

Marinarii stăteau pînă la brîu în apă și se căzneau să tragă afară din șalupă o ladă micuță de lemn. Era ultima din cele zece lăzi pe care inginerul le aducea cu el pe insulă.

— Of, ce zăpușeală, un adevărat iad! — suspină el, ștergîndu-și gîtul gros și roșu cu un fel de basma pestriță. Apoi își scoase cămașa leoarcă de transpirație, și-o aruncă pe nisip, și-mi spuse: — Dezbracă-te, Batt, aici nu e nici urmă de civilizație. N-are cine să te vadă.

Priveam mîhnit la goeleta ușoară care se legăna încetîșor la vreo doi kilometri de mal. De-abia peste douăzeci de zile se va reintoarce să ne ia.

— Și pentru ce dracu' a fost nevoie să cărăm mașinile dumitale pînă în acest infern de foc? — l-am întrebat pe Cookling, stringîndu-mi hainele. Pe o asemenea arșiță, pînă mîine pielea îți va fi de-ajuns de uscată ca să putem face din ea foite de țigară!

— Ei, nu-i nimic. Cu cît va frige mai tare, cu atît va fi mai bine. Privește, acum sîntem la amiază și soarele stă drept deasupra capetelor noastre.

— La ecuator e totdeauna așa — mormăii eu fără să-mi iau ochii de la „Porumbița”. Asta scrie în toate manualele de geografie.

Marinarii se apropiară și se opriră tăcuți în fața inginerului. Mina acestuia lunecă leneș în buzunarul pantalonilor și scoase un pachet cu bani.

— Ajunge? — întrebă el întinzîndu-le cîteva hirtii.

Unul dintre ei dădu aprobativ din cap.

— În cazul asta sînteți liberi. Vă puteți întoarce pe vas. Și nu uitați să-i amintiți căpitanului Hayll că-l așteptăm peste 20 de zile.

Marinarii plecară.

— Să ne apucăm de treabă, Batt — zise Cookling. Ard de nerăbdare.

L-am privit cu îndrjire.

— Drept să-ți spun, nu știu pentru ce am venit aici. Înțeleg, acolo, la amiralitate, poate nu vi s-a părut nimerit să povestești totul. Acum, însă, cred că ar fi cazul...

— Desigur, pot s-o fac. Dar și acolo ți-aș fi povestit totul dac-aș fi avut timp...

Simțeam că minte, dar n-am spus nimic. Iar Cookling, cu aceeași expresie nefirească a feții, continua să-și frece gîtul roșu-purpuriu cu palma-i durdulie. Așa făcea totdeauna cînd voia să spună o minciună — știam asta. Dar acum eram pregătit și pentru așa ceva.

— Vezi tu, Batt, e vorba de o experiență nostimă pentru verificarea teoriei ăluia, cum îi spune... — se opri și mă privi întrebător în ochi.

— A cui?

— A savantului ăla englez... dracu' să-l ia, îmi scapă numele. Ba nu, stai că mi-l amintesc: Charles Darwin...

M-am apropiat de el și i-am pus mina pe umărul gol.

— Ascultă, Cookling, tu crezi poate că oi fi vreun idiot care nu știe cine-i Charles Darwin? Termină cu minciuna și vorbește deschis! Pentru ce am debarcat pe bucata asta de nisip incandescent din mijlocul oceanului? Și te rog să nu-l mai invoci pe Darwin.

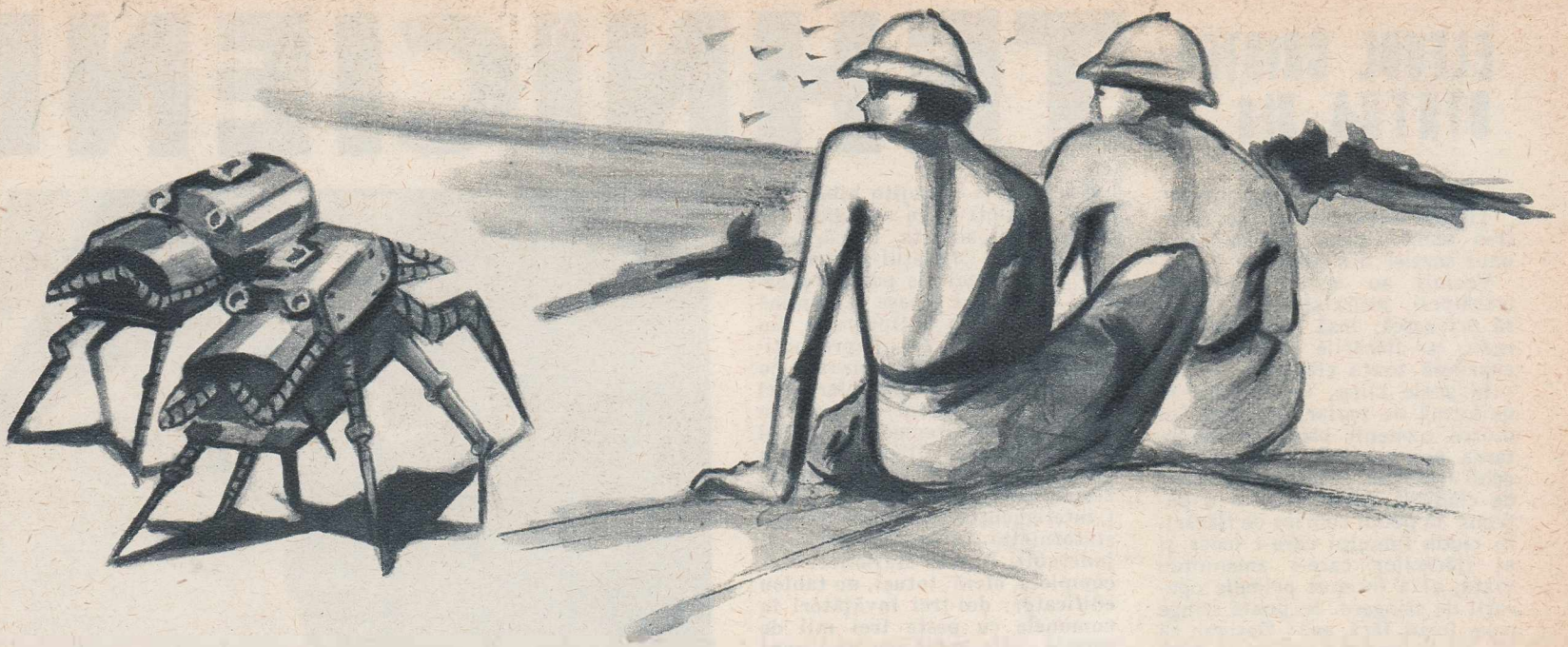
Cookling hohoti, lăsînd să i se vadă gura plină cu dinți falși. Trăgîndu-se mai într-o parte, cam la vreo cinci pași, spuse:

— Și, totuși, ești un imbecil, Batt. Tocmai pe Darwin îl vom pune aici la încercare.

— Pentru asta am cărat pînă aici zece lăzi cu metal? — întrebai eu apropiîndu-mă din nou de el.

În mine fierbea ura împotriva grăsunului ăstuia pe care strălucea sudoarea.

— Da — rosti el, și încetă să zîmbească. Și în ceea ce privește obligațiile dumitale, află că în primul rînd trebuie să despachezi lada nr. 1 și să scoți de acolo cortul, apoi conservele și instrumentele necesare pentru deschiderea celorlalte lăzi.

Cookling vorbea cu mine la fel cum vorbise pe poligon, când i-am fost prezentat. Atunci era în uniformă militară. Eu, de asemenea.

— Bine! — aruncai eu printre dinți, și mă apropiai de lada nr. 1.

În două ceasuri, un cort mare era instalat drept pe mal. Am adus apoi o lopată, o rangă, un ciocan, câteva șurubelnițe, o daltă și alte unelte de lăcătușărie. De asemenea, vreo sută de cutii de conserve diferite și mai multe recipiente cu apă potabilă. Pe toate le-am așezat în cort sau în preajma lui.

Deși era șeful, Cookling munci virtos cot la cot cu mine. Se vedea că era nerăbdător să-și înceapă activitatea. Absorbiți de lucru, nici n-am observat când „Porumbița” își ridicase ancora și se pierduse în zare.

După masă ne-am apucat de lada nr. 2. În ea se afla un cărucior obișnuit, pe două roate, asemănător aceluia folosit pe peroanele gărilor pentru transportarea bagajelor.

Voiam să mă apuc de cea de-a treia ladă, însă Cookling mă opri.

— Mai întâi să examinăm harta — îmi spuse el. Va trebui ca toate celelalte lucruri din lăzi să le împrăștiem în diverse locuri. L-am privit mirat.

— Experiența impune acest lucru — explică grăsunul.

Insula era rotundă și semăna cu o farfurie răsturnată. Avea un golf mic în partea de nord, tocmai acolo unde debarcaserăm. Era înconjurată de un mal nisipos, larg de aproape 50 de metri. După fișia de nisip începea un platou jos, presărat cu mici tufișuri, uscate de arșiță. Diametrul insulei nu depășea 3 km.

Pe hartă erau făcute câteva însemnări cu creionul roșu: unele de-a lungul malului nisipos, altele în adâncime.

— Încărcătura celorlalte lăzi va trebui s-o depozităm în aceste puncte — spuse Cookling.

— Dar ce sînt astea? Aparat de măsurat?

— Nu! — spuse inginerul, și chicoti.

Avea un obicei nesuferit de a chicoti atunci când știa ceva ce nu știau alții.

Lada a treia era îngrozitor de grea. Când primele scînduri zburară, abia mi-am reținut un strigăt de uimire. Din ladă se împrăștiară plăci și bare de metal de diferite mărimi și forme.

— S-ar putea crede că am venit aici să ne jucăm cu cuburile!

— exclamai eu, descărînd bucăți grele de metal, dreptunghiulare, pătrate, rotunde și sferice.

— N-aș prea crede — răspunse Cookling, și se apucă să desfacă cealaltă ladă.

Lada nr. 4 și toate celelalte pînă la a noua se dovediră a avea aceeași încărcătură de piese de metal. Acestea erau de trei feluri: cenușii, roșii și argintii. Am recunoscut că erau de fier, aramă și zinc.

Cînd să deschid ultima ladă, a zecea, Cookling spuse:

— Asta o vom desfăce după ce vom așeza pe insulă piesele de metal.

În următoarele trei zile, eu și Cookling am cărat metalul cu căruciorul prin insulă. Aranjam piesele în grămăjoare mici. Unele rămîneau la suprafață, pe altele însă, potrivit indicației inginerului, le îngropam. În unele grămezi se aflau bare de metal de toate soiurile, în altele dintr-un singur fel.

După ce am terminat cu toate acestea, ne-am înapoiat în cortul nostru și ne-am apropiat de ultima ladă.

— Deschide-o, dar fii cu băgare de seamă — spuse Cookling.

Lada era mult mai ușoară și mai mică decît celelalte. Era plină cu rumeguș de lemn, presat, avînd la mijloc un pachet învelit în pîslă și hîrtie cerată.

Cînd îl desfăcurăm, un aparat monstruos ca aspect se înfățișă ochilor noștri. La prima vedere el amintea o jucărie mare, metalică, asemănătoare unui crab. Însă nu era vorba doar de un aparat aidoma acestui crustaceu. În afara celor șase mari brațe, crabul mai avea în față încă două perechi de tentacule, ale căror capete erau ascunse într-o învelitoare ce amintea de botul întins, pe jumătate căscat, al unui animal monstruos. Pe spatele crabului, într-o adîncitură, strălucea o mică oglindă parabolică din metal lustruit, cu un cristal roșu în centru. Spre deosebire de crabii-jucării, acesta avea două

perechi de ochi — în față și în spate. Uimit, am privit mult timp „jucăria” din fața mea.

— Îți place? — mă întrebă după o tăcere îndelungată Cookling. Am dat din umeri.

— Se pare că într-adevăr am venit aici să ne jucăm cu cuburi sau cu alt soi de jucării pentru copii.

— Asta e o jucărie foarte periculoasă — spuse Cookling cu deosebită satisfacție. Ai să vezi îndată. Ridic-o și pune-o pe nisip. Crabul era ușor: nu depășea trei kilograme în greutate. Stătea pe nisip, destul de feapăn.

— Și ce va fi mai departe? — îl întrebai cu ironie pe inginer.

— Să așteptăm. Lasă-l nițel să se încălzească...

Ne-am așezat pe nisip fără a scăpa din ochi monstrul metalic. Peste două minute am observat că oglinjoara de pe spatele lui se întoarce încet în direcția soarelui.

— Ho-ho, se pare că învie! — exclamai eu sărînd în picioare.

Cînd m-am ridicat, umbra mea căzu întimplător asupra mecanismului și deodată crabul începu să se miște cu pași mărunți, făcînd o săritură ca să iasă din umbră. Surprins, mă dădui în lături ca împins de un resort.

— Iată o jucărie pe cinste! — chicoti Cookling. Ce, te-ai speriat?

Îmi ștersei fruntea transpirată.

— Spune-mi, pentru dumnezeu, Cookling: ce-o să facem aici cu el? Pentru ce am venit aici?

Cookling se ridică și, venind către mine, îmi spuse cu un ton serios:

— Să verificăm teoria lui Darwin.

— Da, dar aceasta e o teorie biologică, teoria selecției naturale, a evoluției și așa mai departe... — bîlbîii eu.

— Chiar așa. Dar, privește: eroul nostru s-a dus să bea apă!

Eram stupefiat. Jucăria se tîrîse spre mal și, coborîndu-și un fel de trompă, trîgea în ea apă. Terminînd de băut, se tîrî din nou la soare și rămase nemișcată.

Priveam spre această mașină mică și resimțeam pentru ea un dezgust straniu, amestecat cu frică. Pentru o clipă mi s-a părut că oribila jucărie-crab este asemănătoare însuși lui Cookling.

— Dumneata l-ai conceput? — îl întrebai eu pe inginer, după un moment de tăcere.

— Îh! — mugi el, și se întinse pe nisip.

M-am întins și eu, ațîntindu-mi privirea asupra straniului aparat. Acum el părea a fi complet lipsit de viață.

M-am tîrît pe burtă spre el și am început să-l examinez îndeaproape. Spinarea crabului avea forma unei jumătăți de cilindru, cu niște adîncituri mici în față și în spate. În ele se găseau cîte două deschizături amintînd ochii.

Impresia aceasta îmi era întărită de faptul că la capătul deschizăturilor, în adîncul corpului, străluceau niște cristale. Sub corpul crabului se putea observa o platformă netedă — acesta era abdomenul. Ceva mai sus ieșeau dinăuntru trei perechi de clești mari și două perechi de clești mici, trei perechi de brațe mari asemănătoare tentaculelor și alte două perechi de aceeași formă, însă mai mici.

N-am reușit să văd ce se afla înăuntru.

Uitîndu-mă la jucărie, m-am străduit să înțeleg din ce cauză amiralitatea i-a acordat o atenție atît de mare încît a echipat un vas special pentru călătoria spre insulă.

Eu și Cookling am continuat să stăm întinși pe nisip, adînciți fiecare în gîndurile sale, pînă cînd soarele a coborît atît de jos la orizont încît umbra tufișurilor ce se aflau ceva mai departe a căzut peste crabul metalic. Imediat el s-a mișcat cu ușurință și s-a tîrît din nou spre un loc înșorit. Dar umbra l-a ajuns și acolo. Și atunci crabul nostru s-a tîrît de-a lungul malului, apropiindu-se tot mai mult de apa încă luminată de soare. Se părea că simte nevoia să fie cu orice preț în bătaia razelor soarelui.

(Din „Znonie-Silo”)

(Continuare în numărul viitor)

Handwritten signatures and a small box containing the number 19.

ELEVUL CRISTEA DINTR-A XI-a...

— Foc! foc! Ard magazinele!
Tipete disperate au spart, într-o seară, liniștea obișnuită a unui cartier din Sibiu.

Vecinii au ieșit în stradă, trecătorii întârziati s-au oprit să privească, însă minutele treceau, iar flăcările amenințau să cuprindă toată clădirea.

În acele clipe, un tinerel, în uniformă de școlar, s-a desprins dintre oamenii care, în așteptarea pompierilor, urmăreau cu ochii flăcările. A rezemat o scară de clădirea depozitului și a pătruns în podul cuprins de flăcări. În ciuda fumului care-l îneca și al flăcărilor care-i amenințau viața, el a început primele operații de stingere. Se poate stinge oare focul fără apă? Desigur că nu. Și în pod nu era nici o gură de apă. A coborât și a racordat un furtun la o cișmea. Apoi, urcat din nou, a reușit să oprească incendiul.

Au trecut două zile de la această întâmplare. La direcția Școlii medii nr. 1 „Gh. Lazăr” din Sibiu a sosit o adresă: „Elevul dv., Radu Cristea din clasa a XI-a, dînd dovadă de eroism și riscîndu-și viața, a stins un incendiu care amenința depozitele noastre, salvînd astfel importante valori materiale. Pentru această faptă aducem mulțumiri elevului, precum și corpului didactic și organizației U.T.M., care au reușit să crească astfel de elemente. Salvatorului depozitului nostru îi acordăm un premiu în bani...”

În aceeași zi, peste 500 de elevi, colegi din toate clasele, adunați în careul din curtea școlii, l-au felicitat și l-au ovationat.

Modest și cuminte, elevul Radu Cristea dintr-a XI-a a răspuns și el cu un... discurs. Un „discurs” format din două fraze care, de fapt, spun tot:

— Nu mi-am făcut decît datoria. Doar sînt utemist!

F. URSEANU
Fotografia autorului

„Vedeți, așa a pornit focul. Numai că atunci era seara...” — a început să-mi povestească elevul Radu Cristea despre incendiul pe care l-a stins.

TEHNICIENI

În mica și vestejita bibliotecă a bunicii mele am găsit în toamna aceasta o cărțuție.

Se cheamă: „Județul nostru Sălaj”. Patruzeci de pagini, tipărite mărunt și scoase la lumină prin 1921 de o tipografie din Beiuș. Autorul ei (despre activitatea și destinul căruia, cu părere de rău, nu pot oferi nici un fel de amănunt) încerca, la acea dată, să întocmească un soi de monografie literaturizată a vechiului județ Sălaj, ocupîndu-se în primul rînd de pătura cultă („inteligenția”, spunea autorul), statornicită în mediul rural al județului. Datele statistice, incomplete, oferă, totuși, un tablou edificator: doi-trei învățători în comunele cu peste trei mii de suflete, cîte unul sau nici unul în sate și cătune, nici un medic, nici un doctor veterinar, nici un agronom. Medici veterinari sau agronomi, doar în centrele de plasă. Sau pe marile moșii. Contele Rámffy de la Nășfălău, de pildă, își avea agronomul său „de casă”. Agronom era și Jozsika, dar pe propria sa moșie.

Evident, o asemenea situație nu caracteriza numai acest județ din nord-vestul Transilvaniei.

Comuna Frumușani din raionul Vidra, pe care am vizitat-o de curînd, avea, la aceeași dată, în 1921 deci, doi învățători pentru toți cei 3.000 de locuitori ai săi. Agronomi, veterinari, medici umani — nu se aflau decît în centrul de plasă.

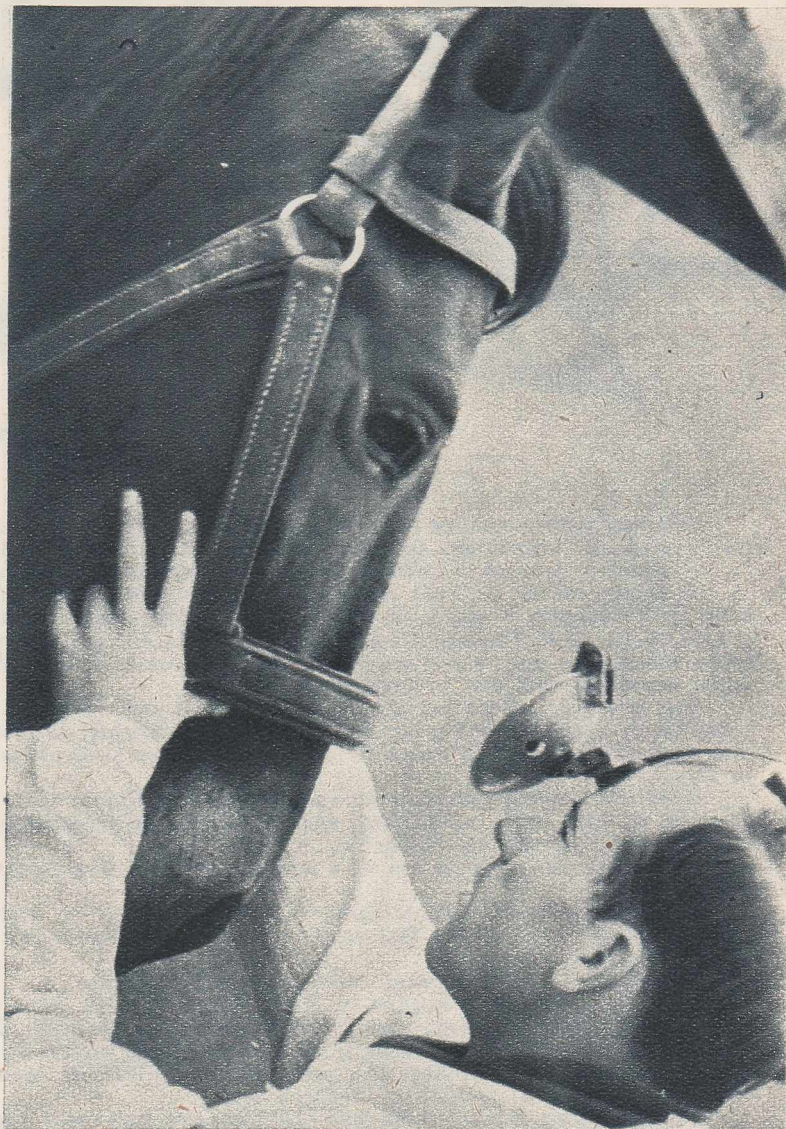
În prezent, în aceeași comună Frumușani statul nostru a trimis pentru folosul locuitorilor de aci: un inginer agronom și doi tehnicieni agronomi, un medic veterinar și un tehnician zooveterinar, doi medici umani (o internistă și o pediatră), o soră de ocrotire, o moașă, un sanitar și șaisprezece cadre didactice — învățători și profesori.

Cei mai vîrstnici își amintesc: după reforma agrară din 1921, (corect: după farsa agrară din 1921) producția globală de cereale a început să scadă. Reprezentanții moșierimii au ținut atunci în parlament discursuri furtunoase: „Reforma agrară a nimicit principala sursă de venit a țării. Țăranul muncește pămîntul în mod primitiv. N-are unelte, nu cunoaște decît intuitiv și rudimentar regulile agro-zootehnice”.

Intr-adevăr, plugarul, lipsit de unelte și de cunoștințe agrotehnice avansate, nu putea obține la hectar, de pe micul său lot, ceea ce boierul, înzestrat cu toate uneltele trebuincioase, reușea să obțină de pe marea sa proprietate. Dar statul, prin aparatul său fiscal și jandarmeresc, ce alta făcea decît să-l gitească tot mai mult pe țăran? Moșierii, îngrijorați de „soarta venitului național”, au respirat în scurtă vreme liniștiți; pămîntul, promis plugarilor încă în tranșeele Mărășeștilor, a revenit, treptat, în mîinile celor care-l „cedaseră” cu cîțiva ani în urmă.

SĂ REVENIM LA FRUMUȘANI

Frumușani e o comună situată la vreo 25 km distanță de București. Mare, frumoasă, cu oameni harnici și pricepuți.

Medicul veterinar Nistor Dănculescu, consultă.

Frumușăneanul, am observat încă de la început, este azi om învățat și-și alege cuvintele, să folosească în vorbire termeni potriviți. Discutînd despre munca cîmpului, el mînuiește cu pricepere o sumedenie de termeni de tehnică agricolă: assolament, ameliorație, microorganisme, ingrediente... Semn că cei cinci tehnicieni statorniciți în comună n-au stat de pomană.

Soții Dănculescu — Elena și Nistor. Ea, inginer agronom; el, medic veterinar. Îi așez intenționat în frunte. Amîndoi se bucură în comună de o autoritate și o prestație deosebite.

Am aflat că sînt orășeni de baștină. După terminarea facultății li s-au oferit posturi în Capitală (Elena a lucrat chiar o vreme la Ministerul Agriculturii). Dar au cerut să meargă să muncească la țară. „Acolo e locul agronomilor și veterinarilor” — și-au spus. Azi sînt atît de legați de inimă și destinele frumușănenilor, de parcă s-ar fi născut și-ar fi crescut pe ulicioarele comunei.

De învățat au avut și tehnicianul și lucrătorul ogorului. Pentru a ajunge să se înțeleagă deplin unul pe celălalt și să colaboreze rodnic, n-a fost chiar atît de simplu. Treaba aceasta nu s-a făcut

în cîteva zile și cit ai bate din palme.

— Îmi amintesc de conferința mea celebră de debut — povestește rîzînd Elena Dănculescu. Asta s-a întîmplat la o săptămîină după sosirea mea la Frumușani. Citeam (îmi amintesc perfect fraza): „...îngroparea bălegarului în pămînt duce la o mai intensă activitate a microorganismelor...” Cineva m-a intrerupt: „Și cînd ne aduc la cooperativă microorganismele din astea?” Am roșit, m-am fîsticit, și am plecat acasă plîngînd. Da, așa a fost la început...

— Frumușăneanul are pretențiile lui. Și pe bună dreptate! — îmi spune în continuare doctorul Dănculescu. În zadar, vorbindu-i de metode agrotehnice, îi dai cu formule chimice, cu teorie, cu scripturică. Dacă nu te vede lucrînd practic, dacă nu te vede punînd mîna pe sapă, „concretizînd” terminologia tehnică, nu te crede și nu-l îndeamnă inima să-ti urmeze sfatul.

Frumușănenii, ca toți oamenii, nu sînt deopotrivă nici ca fire, nici ca hărnicie. Oameni ca Nistor Mîțu, Ilie P. Florea, Gheorghe D. Florea au sprijinit de îndată îndrumările tehnicienilor, chiar dacă n-au avut întru totul încredere în deplina lor reușită. Au întors brazdă de 20 cm.

SATULUI

Florea Ciocu însă a stat „să mai aștepte”. S-a apucat de lucru um știa el, ignorând sfaturile ehnicienilor.

— Aveam un plug poznaș — îmi povestește el azi. Oricum îi prioneam grindeul, fierul intra irtos în pământ și răsturna brazdă adincă. „Tragi către vorba gronomului” — îl suduiam și eram tare miniat. Lângă mine era în cumnat: Ilie P. Badea. La el, brazda de 15 cm. Cum dorisem și eu să ar. Stai să vezi: anul recut a fost, cum știi, cam secesos. Răsare porumbul lui Badea, al meu nici că mijșete. Când e al lui de un cot, al meu de-o palmă. Când e al meu de 40-50 cm, al lui de 1 metru. Dar aci s-a oprit. N-a mai avut putere să se-nalțe. Al meu, semănat mai adincă, a găsit *umiditatea necesară*. L-a ajuns pe al lui Badea, l-a întrecut și s-a copt la vreme. Al lui a rămas pitic și prăpădit.

La sfârșit, pentru toți, aceeași învățătură: brazda adincă, timpurie, așa cum i-a învățat inginerul agronom. Și încă una: sfaturile tehnicienilor trebuie urmate întocmai. E adevărat, primii trei au ajuns la această concluzie pe o cale directă, fără ocoliturile îndoielii și neîncrederii. Florea Ciocu, întimplător. Iar Ilie P. Badea (și nu e el singurul) după o experiență neplăcută și costisitoare.

Dar, eficace pînă la urmă...

LA FRUMUȘANI, PE URMELE VIITORULUI

Cîteva zile am stat la Frumușani. Toată vremea i-am însoțit pe unul sau pe altul dintre tehnicienii comunei. E adevărat: acum, în miezul iernii, nu este prea multă treabă de făcut pe tarlale. Dar oamenii nu stau pe cuptor. Iar tehnicienii nu intră în concediu.

Iată, pentru exemplificare, cîteva dintre momentele însemnate de mine în carnet.

La căminul cultural am ascultat, împreună cu alții, conferința „Iarovizarea cartofului”, ținută de profesorul de științe naturale Constanța Constantin. Au

În laboratorul agrotehnic al comunei: profesoara de științe naturale, Constanța Constantin.

urmat discuții. Cei mai mulți se pricepeau să iarovizeze. Alții s-au angajat să încerce în iarna aceasta. Tehniciana le-a însemnat numele; judecînd după activitatea ei, asta înseamnă că-i va vizita acasă, pe fiecare.

Împreună cu tovarășa Dănculescu am colindat casele mai multor gospodari pentru a cerceta probele de germinație la grâu. Însoțitoarea mea își însemna „în minte” (ce-i drept are o memorie excepțională!) rezultatele fiecăruia. La individualul Ghenu Florea, de pildă, a constatat că sămînța pusă de pro-

bă, în glastră, n-a încolțit în întregime.

— Înțelege-te cu nea Vasile Georgescu și faceți schimb de sămînță — i-a spus. La el grful a încolțit minunat. Sau du-te la baza de recepție Budești. Și pe Maria Ghețu, vecina dumatăle, am trimis-o acolo.

Am trecut și pe la centrul veterinar al doctorului Dănculescu. Era mîndru. Depășise peste așteptări planul de venituri. Depunea la bancă nu 4.000 lei, ci 50.000 lei.

Împreună cu Elena Dănculescu am trecut într-o zi cu docarul prin perimetrul întovărășirii. La o cotitură, dăm de o turmă de oi intrată în grîul întovărășitor. Ciobanului Chiriță, nici că-i păsa. Atunci o văzui pe blînda și prietenoasa ingineră schimbîndu-se ca prin minune.

— Nu ție rușine? Nu ție milă de truda oamenilor?!

Și așa mai departe.

Să vii la sat. Ne socotim acolo. Adică, te-or judeca întovărășirii.

..Și însoțindu-i, și urmărindu-i în activitatea lor, mă gîndeam: în aceeași vreme, nenumărați agronomi, veterinari și tehnicieni agricoli, răspîndiți pe tot cuprinsul țării, își fac, ca și ei, datoria, în satele în care au fost trimiși. Datoria de a lupta pentru introducerea și împămîntenirea tehnicii înaintate în agricultura noastră nouă.

Fotografii de G. AGAPIAN

Zi de duminică. De vorbă cu întovărășii comunei.

CĂI GREȘITE

Punct de vedere

Un spectacol „serios”

Ghenka merge spre 15 ani, are un ciuf rebel pe frunte, umerii lați și pumnii puternici. Îl poți vedea în fața cinematografulor vânzând bilete cu suprapreț, îl găsești jucând cărți și bînd pînă la ziuă în vreun restaurant, sau ascultînd plictisit morala care i se face de fiecare dată cînd e adus la secția de moravuri a miliției raionale.

Ce s-a întimplat cu acest băiat inteligent și vioi? Cum se poate ca asemenea tineri — puțini și răzleți, firește — să mai existe încă în mijlocul harnicului tineret sovietic? Filmul „Căi greșite”, realizat în studioul moscovit „Maxim Gorki” de regizoarea M. Feodorova după scenariul scriitoarei V. Spirina, ne dezvăluie cauzele unor asemenea rătăcirii. Dar, mai ales, ne arată, cu multă finețe psihologică și profundă cunoaștere a realităților sociale, cum sînt readuși pe calea bună acest tînăr și cei cîțiva prieteni ai săi. Căldura și înțelegerea colectivului, exemplul tinerilor din jur — demni, pătrunși de răspunderea muncii lor — tactul pedagogic al lui Serghei Sușkov, șeful sectorului de moravuri al miliției raionale, sînt hotărîtoare în înnoirea sufletească a acestor tineri rătăciți. Povestirea acestei metamorfozări este făcută la înaltă tensiune dramatică, de unde și caracterul captivant al filmului.

În fotografiile de mai jos, cîteva scene din filmul „Căi greșite”.

În ultima vreme, comedia „Doctor în filozofie” a lui Branislav Nușici s-a bucurat de mult succes pe scenele noastre. În ciuda „happy-end”-ului, ea conține o puternică satiră socială — mai puțin profundă decît cea a lui Caragiale, dar cu mult comic de situații. După cum se știe însă, umorul nu ajunge niciodată direct de la autor la spectator. El are nevoie de actori, de o scenă, de un regizor. Aceste ultime trei elemente s-au îmbinat foarte greu la Teatrul de Stat din Baia Mare. Scenă, ce e drept, era... Erau și actori. Regizorul însă, Petre Meglei, nu și-a prea făcut simțită prezența decît poate pentru a fixa corect intrările și ieșirile actorilor; iar Nae Popescu în rolul principal (Jivota Țviovici) n-a căutat să comunice sensul piesei și să valorifice comicul ei gras. Astfel, umorul s-a furișat în afara scenei și toate încercările lui timide de a reintra au fost puse la punct cu multă severitate.

Jivota Țviovici, sec și ordonînd tot timpul, ar fi vrut să pară un soi de comandant de companie ai cărei soldați sînt mama, fiul, unchiul etc. Dar tonurile severe, monocorde, și tăria spartanică de care dădea dovadă la toate loviturile soartei au golit rolul de comicul suculent și au imprimat întregului imbroglio un ritm mecanic, pe care el părea să-l dirijeze tehnic, prin scurte comenzi. Marele combinator, unchiul Blagoie (Mircea Chirvăsuță), n-a rezistat acestui ritm, cu toate intențiile bune de care a dat dovadă, iar doctorul Reisser (Costin Iliescu), încercînd să „facă” un savant sustras cotidianului, s-a sustras cu asemenea zel încît a devenit pur și simplu inexistent.

Ceea ce a mai salvat ceva din umorul lui Nușici au fost cuplul Soika (Silvia Uță) și soțul Soikăi (Vasile Fanea), cît și doamnele Spasoevici (Liana Sandra Popescu) și Proțici (Ioana Rodica Dianu). Automatismul verbal al reprezentantelor societății de binefacere, întrerupt și reluat, consumînd mici cer-

turi personale în suvoiu! de amabilități stereotipe, a creat două personaje comice pe scena unde majoritatea jucău „serios”, după pilda tatălui familiei. Dar nu numai comicul verbal, ci și acela de compoziție au subliniat latura satirică a personajelor, ceea ce a fost însă mai pregnant în cuplul Silvia Uță — Vasile Fanea. Acesta din urmă, de o demnitate ridicolă, strivit sub papuc dar punctînd viril aerul cu barbișonul, demonstra cît de puține apariții îi sînt necesare unui actor pentru a crea un personaj și a stîrni, totuși, hazul, fără a recurge la șarjă ieftină.

Publicul nu savura spectacolul și, pe bună drepta-

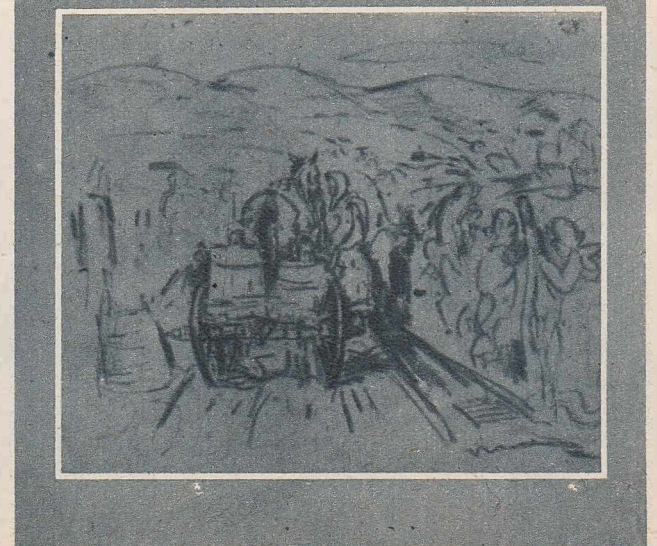
te. Nușici îi oferise o comedie la care să ridă, și prin rîs să condamne; cînd colo, pe scenă totul era privit cu o lipsă de umor demnă de o cauză mai bună. Doar cuplurile mai sus pomenite stîrneau uneori hazul sălii.

Socotim că de la premieră a trecut suficient timp și că umorul — care, desigur, o fi greșit cu ceva față de regie — poate fi iertat și lăsat să se reabiliteze. Îi rugăm, deci, pe această cale pe tovarășii Petre Meglei, Nae Popescu, cît și pe ceilalți: lăsați umorul în scenă, dați-i voie să ajungă la spectatori...

C. BĂNCIULESCU

Viorel HUȘI:
„De ulița satului” (sus).
„Cules de vie” (jos).

MDA, SĂ VEDEM...

Mă aflu, la începutul lunii decembrie a anului 1958, într-un hol, între biroul directorului și cel al inginerului șef. Mă întorsesem, împreună cu inginerul Moses, după o scurtă vizită la întreprinderii — a acestei unități uriașe de fabricat ciment, situată în marginea Turzii.

Numai din procentele de depășire a planului pe 1959 s-ar putea construi temeliele și planșele a o mie de apartamente, și secția de var ar vâru, cu producția pe o zi, toate casele Ploestului. Dinspre cariere se transportă zilnic un tonaj vrednic de noul cangobol românesc, iar imaginea unei linii de ciment în care cuprul culcat măsoară 65 de metri covârșește orice altă imagine industrială — prin gigantesc — în afară, poate, de cea a unui grup de furnale.

În această unitate numărul de oameni a crescut foarte puțin față de 1938, dar capacitatea e de două ori mai mare. Și nici nu se putea să fie altfel, căci noile concasoare sovietice ale carierei mestecă un vagon în 62 de secunde, prin câteva clămpănituri de fălci.

Nolasesm toate aceste date și continuam să discut cu inginerul Moses — proaspăt întors din concediu. În clipa aceea a trecut inginerul șef, un om slab, politicos — cu presa cel puțin — și între ei s-a desfășurat următoarea conversație, aparent banală:

Ing. șef: Ne dă mereu telefon să le trimitem ciment. Din care vrac le dăm?

Ing. Moses: Ar trebui să le dăm de la 2. Dar e înfundat și...

Ing. șef: În altă parte nu mai e?

Ing. Moses: Nu. Și la 2 puteau să desfund, ar ajunge zece ore, cel mult douăzeci.

Ing. șef: Aha...

Ing. Moses: Să așa de nu știu cind, de săptămîni.

Ing. șef: Mda. Să vedem...

Și gata. Conversația s-a închis. Prin vracul respectiv se puteau desdărca mari cantități de ciment de calitate. Dar el stătea imobilizat acolo. Fostul șef al silozului — un oarecare Mărgineanu — fusese înlocuit de două zile. Știam că noua conducere a fabricii avea mari bătăi de cap pentru înaltăvarea unor grave neglijențe ale vechii conduceri. Și mă gîndeam că directorul Iakab, oricît ar fi de energic, de devotat, de priceput, n-o să poată pune lucrurile la punct de unul singur. Tehnicienii tineri îl sprijină — sînt absolvenți din țară și absolvenți din Uniunea Sovietică. Dar inginerul șef? De săptămîni de zile vracul era înfundat. Ar fi trebuit — dacă șeful silozului se dovedise incapabil — să conducă el operațiile, în mod direct. Ar fi trebuit să se indigneze, să tragă la răspundere, să ia măsuri, să nu aibă liniște. Deasupra lui treceau sute de tone de ciment, concasoarele mestecau stîncile, în cuplor se rostogolea clincherul, gemînd și fierbînd, iar el spunea „aha” și „mda!”

În definiție, volubilitatea nu e sinonimă cu luarea de măsuri. Dar acolo așteptau sute de tone de material necesar industriei! Și atunci m-am întrebat: oare pe el, ca șef al tehnicienilor, nu-l durea sufletul? Inginerul care mă condusesse, chimist de fapt, se supărase de defecțiunea vracului — nu era însă atribuția lui și mai și lipsise mult timp. Am vorbit apoi cu directorul despre același lucru. Dînsul s-a indignat că noul șef al silozului — abia numit — nu luase măsuri și, după cum vorbea, am înțeles că avea să intervină el însuși. Au trecut de-atunci multe săptămîni și cine știe ce schimbări s-au petrecut în întreprindere. S-ar putea ca pe tehnicienii din conducere să-i preocupe mai mult unitatea la care lucrează, căci, oricît, aici e vorba de cea mai elementară probitate profesională. Ei nu au o „normă” controlabilă prin timp și repere rigide, totuși, acel „Mda, să vedem...” în legătură cu tonele de materiale inaccesibile îl mai aud și acum. Și pentru că are o sonoritate neplăcută, iritantă, și pentru că în spatele lui se ascunde cimentul temelilor și al planșelor, l-am consemnat aci.

C. COMAN

O recunoașteți? În film se numea Mariana și era studentă la Institutul de teatru. Numai că de astă dată se numește Niura și primește, foarte degajată, declarația de dragoste a lui Jmelkov (Vasile Ichim). Și Mariana (din „Alo?... Ați greșit numărul”) și Niura (dintr-o piesă de Arbuzov) sînt una și aceeași persoană: Rodica Tapalagă, studentă în ultimul an la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” din București.

TALENTE ÎN...AVANPREMIERĂ

Un teatru obișnuit — s-ar spune. Un teatru obișnuit, cu sală și foaiere, cu spectacole și afișe dar... fără casă. N-o căutați, pentru că la acest teatru nu se vînd bilete. Și, apoi, actorii...

De fapt, de la actorii pornește totul. Nici unul dintre noi, văzîndu-i în „O noapte furtunoasă” sau „Conu Leonida față cu reacțiunea” nu l-ar putea numi altfel. Iar critica îi semnaleză nu o dată, folosînd cu generozitate epitetul de „revelații”.

Numai că, a doua zi, „revelațiile”, așezate școlărește în bănci, răspund cît se poate de firesc „Prezent!”, cînd își aud numele strigat. „Misterul” e ușor de dezlegat: actorii de care vorbim figurează încă în cataloagele Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”: sînt studenți în anul IV, secția „arta actorului”. Și pentru că am pornit să precizăm noțiunile, trebuie să numim științific și teatrul de care pomeneam. Este Studioul experimental al Institutului. Cei care au urmărit aici, încă de acum zece ani, apariția în... avanpremieră a celor mai tinere talente ale teatrului românesc (producîndu-se pe atunci sporadic, pentru că studioul nu avea o sală proprie, apoi în sala din subsolul Ateneului și abia din urmă cu trei ani într-o modernă sală de teatru, cea din spatele Poștei) au înțeles semnificația și importanța unui astfel de teatru.

Un teatru pentru studenți!

Întrebarea revine ca un leit-motiv: acum o lună a pus-o directorul unei reviste de balet din Peru, cu cîteva luni înainte un scriitor argentinian de renume mondial; și enumerarea ar putea continua, cuprînzînd oameni de teatru, scriitori, folcloriști, cineaști (să n-o uităm aici, de pildă, pe Michèle Morgan) din întreaga lume. Aceași întrebare revine, traducîndu-se inevitabil prin: — Cum e cu puțință: un teatru numai pentru studenți?

Și, pe drept cuvînt, un astfel de teatru „neproductiv” ar fi în țările apusene ceva cu totul senzațional. Numai că acest „senzațional” a devenit pentru noi și în zilele noastre un lucru obișnuit.

Amintiri și perspective

Amintiri comune, emoții, inevitabilele boacane, primele aplauze, toate au început să intre în recuzita mereu împropățată a Studioului nostru. Multe nume care azi figurează în distribuțiile teatrelor din Capitală și regiuni, pe generele de film sau în programele spectacolelor de estradă, s-au făcut cunoscuturi prima dată pe scena Studioului.

Cîteva replici în „Platon Krecet” și Lilliana Tomescu obține primele aplauze la scenă deschisă. În aceeași piesă se lansează — acum 7 ani — Ileana Predescu, Nică Ciprian și Marga Butuc-Codrescu. Subreta din „Tartuffe” de atunci este azi actriță la Teatrul Național din București: se numește Eva Pătrășcanu.

Amintirile cele mai variate despre artiștii de azi ce au debutat aci ca studenți pot fi aflate mai ales de la o anumită categorie de spectatori, de la actorii amatori din sală, în majoritate muncitori la Uzinele „21 Decembrie”. În frecvent contact cu studenții, prin faptul că se află sub direcția îndrumare artistică a Institutului, artiștii-muncitori au fost de multe ori martorii evenimentelor de seamă din viața Studioului. De la ei poți afla, oricînd, cum s-a lansat „bucetul” Constantin Rauțki, actualmente actor la Teatrul Național din București, Sanda Toma, și ea proaspăt actriță a Naționalului din București și Victor Rebenciu, de la Teatrul Municipal, în „Bărbierul din Sevilla”; sau cum a devenit „Tragedia optimistă” un mare succes. Această piesă a lui Vișnevski se leagă de unul dintre cele mai interesante evenimente din viața Studioului. Jucată pentru prima oară în țară pe scena Studioului, în anul școlar 1955-1956, piesa a intrat apoi în repertoriul Teatrului Național din Craiova, o dată cu aproape toți protagoniștii (Constantin Rauțki, Gh. Cozorici, Amza Pelea, Dem. Rucăreanu ș. a.).

Fenomenul s-a petrecut atunci pentru prima oară. În anul următor, altă promoție de absolvenți s-a hotărît să urmeze exemplul craiovenilor, și rezultatul a fost nucleul noului teatru din Piatra Neamț. Gh. Popovici-Poenaru, unul dintre actorii de aici, e cel care, în piesa „Orologiul Kremlinului” de Pogodin, a redat pentru prima oară pe scena românească chipul lui Lenin în plină maturitate. Marinarul Ribakov din aceeași piesă este o mai veche cunoștință a iubitorilor de film: Florin Piersic, care a jucat în „Ciulinii Bărăganului”.

Proaspeții actori ai acestor teatre și-au câștigat și aici simpatii și succese. În urma acestor succese, Rauțki, Cozorici (îndrăznețul „Hamlet” al Naționalului din Craiova) sau cei doi actori de care

pomeneam, Gh. Popovici-Poenaru și Florin Piersic, se numără printre laureații recentului festival biennial al teatrelor.

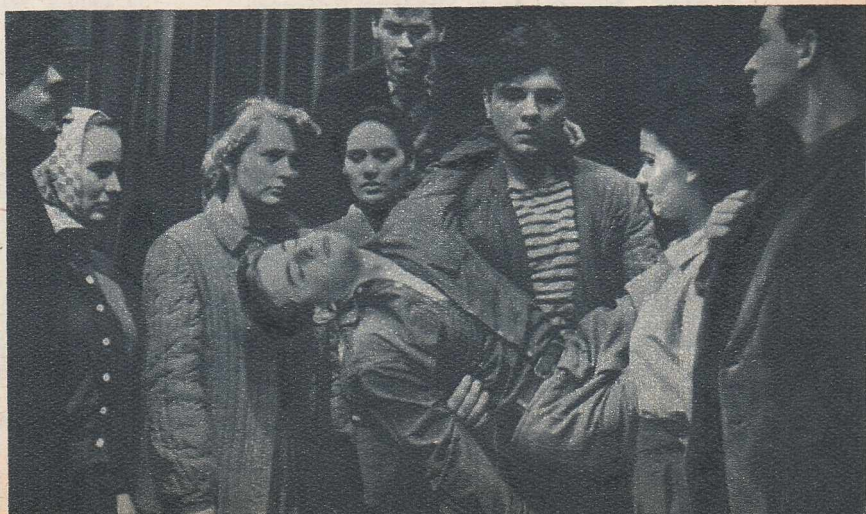
Și acum, vă dezvăluim un secret: promoția de anul acesta, respectiv clasele maestrilor Șahighian și Finți, intenționează să nu se lase mai prejos. La Botoșani, unde proiectează să plece, sînt hotărîți să se străduiască în aceeași măsură. Cît despre repertoriul cu care vor pleca, acesta va cuprinde inițial piesele pe care le vom vedea anul acesta pe scena Studioului: în afară de cele două piese ale lui Caragiale de care am pomenit, clasa maestrului Șahighian mai pregătește „Ziaristii” de Mirodan, iar clasa maestrului Finți piesele „Mincinosul” de Goldoni, o nouă piesă a lui Arbuzov și „Ei au ajuns la un oraș” de J.B. Priestley. Cît despre actorii cu care vom face cunoștință, pe mulți dintre ei vom avea surpriza să-i descoperim drept... vecini prieteni. Pe Ana Vlădescu, fata aflat de încercată de suferință în „Ciulinii Bărăganului”, o așteaptă un rol aproape asemănător în Leana, nepoata Hagjiului („Hagi-Tudose”). Cît despre Rodica Tapalagă, alias Mariana, ați cunoscut-o de curînd în noul film românesc „Alo?... Ați greșit numărul!”. Pe scena Studioului, sprintera Mariană se împiedică într-un enorm malacov, recomandîndu-se Gherghina Profirel, „Sulemenită, cu sprincene lipite, cu rizul pe cap, cu cîte doi cîrlihoși la amîndouă urechile”, e de nerecunoscut (aceeași piesă a lui Delavrancea).

Și, cu acestea, nu ne rămîne decît să vă invităm la spectacolele noilor promoții de talente în avanpremieră din anul acesta, pe care îl dorim fără „relache” în succese.

Maria PREDUȚ

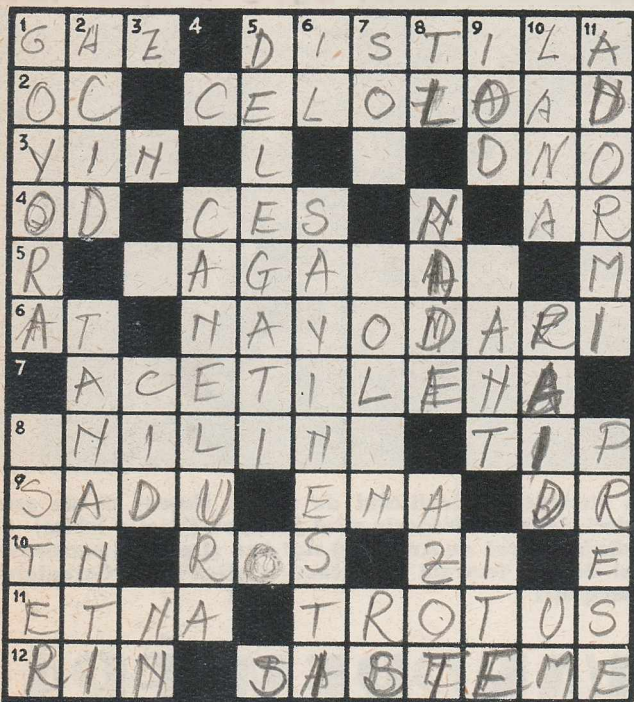
Fotografii de A. MIHAILOPOL

Anul IV repetă, pe scena Studioului experimental, un nou spectacol.

Cuvinte încrucisate

CITE CEVA DESPRE CHIMIE

ORIZONTAL: 1) Cele naturale, formate aproape numai din metan, se găsesc din abundență în subsolul țării noastre formând una din materiile prime de bază ale industriei chimice (sing.) — A separa dintr-un amestec diversii lui componenți, așa cum se obține cocsul din cărbune. 2) O parte din ocean — Masă plastică folosită și la fabricarea filmelor fotografice. 3) Aproape viată! — Localitate în U.R.S.S. 4) Odinioară (abr.) — O parte

din cesti! — Măsura agrară. 5) Oraș în regiunea Stalin, cu un important combinat chimic, unde în acest an va intra în funcțiune o secție de îngrășăminte azotoase cu o capacitate de 100.000 tone anual. 6) Atmosferă (abr.) — Altă localitate, de astă dată în regiunea Constanța, unde în anul puterii populare s-a construit un combinat chimic. 7) Gaz incolor cu miros specific, obținut din metan, cu multiple întrebuințări printre

care și la fabricarea maselor plastice vinilice. 8) Lichid incolor, uleios, folosit în industria chimică la fabricarea coloranților — Model. 9) Localitate în regiunea Stalin, unde s-a construit o termocentrală — O rămășiță de acetilenă! — Doctor. 10) Ten! — Uzat — Îi urmează noaptea. 11) Vulcan în Sicilia — Riu pe valea cărui bogată în zăcăminte de petrol și sare, se construiește cel mai mare combinat chimic din țara noastră (Borzești) și un nou oraș (Onești). 12) Fluviu european — În chimie, cel periodic, al elementelor, a fost creat de Mendeleev (pl.).

VERTICAL: 1) Stațiune balneară unde s-a construit un combinat chimic de produse sodice — Plantă din familia compozitelor. 2) Acetic, azotic, fosforic etc. produși ai industriei chimice, cu o largă întrebuințare (sing.) — Produși de industria chimică din scoarța, fructele, frunzele și rădăcinile copacilor, sînt folosiți în industria pielăriei. 3) Acid în parte volatilizat! — Nene! 4) Șanț puțin adînc, săpat în lungul unei piese. 5) Soli. 6) Ion Lupșa — Localitate în Moldova, cu un combinat chimic care produce fire și fibre sintetice. 7) Cilindru — Denumirea dată unor fibre sintetice românești care pot înlocui lina — Rădulescu Sandu. 8) Tel! — Pentru pus în undiță (pl.) — Gaz care formează aproape 4/5 din atmosferă și al cărui compus sînt folosiți ca îngrășăminte pentru agricultură. 9) Element foarte solubil în alcool, formînd soluția numită tinctură — Element important în orice lucrare de hidroamelorării — La războiul de țesut. 10) Materie primă pentru industria textilă, în bună măsură înlocuită azi de fibrele sintetice — Incursiune aviatică — În lume! — Acțiunea lui Moș Ene — Mașini de tipărit.

METEORITUL

Savanții sovietici de la Observatorul din Penza au realizat această excepțională fotografie a cozii unui meteorit ce coboară spre planeta noastră. Forma de „3” pe care a luat-o coada meteoritului, așa cum a apărut în fotografie, se datorește schimbărilor dese de direcție provocate de vînturile de la 60-80 km. altitudine.

O GRĂDINĂ SUBTERANĂ

Despre grădini suspendate am mai auzit, începînd cu cele despre care ne vorbește legenda asiro-babiloneană de pe vremea Semiramidei și sfîrșind cu cele amplasate pe acoperișurile zgîrie-norilor moderni. Dar despre o grădină subterană nu s-a auzit pînă acum decît în basme. Și iată, totuși, că o asemenea grădină există adevărat. A fost descoperită recent, cu prilejul unei expediții organizate în munții Kara-Tan de Institutul de zoologie al Academiei de științe din Kazahstan.

În timpul explorării unei regiuni greu accesibile din acești munți, membrii expediției au dat peste o peșteră necunoscută pînă azi: o peșteră care depășește o sută gaizeci de metri în adîncime și cincizeci de metri în lățime, avînd cupola centrală înaltă de peste șaptezeci de metri. Pereții ei sînt din marmură multicoloră și din calcar roz. Dar marea surpriză a exploratorilor n-a fost atît descoperirea

acestei peșteri cu pereți de marmură, cît faptul că au găsit în ea o adevărată grădină populată cu păsări și diferite animale. Au găsit acolo numeroși duzi, ale căror trunchiuri erau înălțate de plante agățătoare, au găsit tufe de muri, printre care creșteau mimoze și alte flori. Pe crengile arborilor se legănau porumbei albaștri, rîndurile sălbătice, o anumită specie de corbi pitici și alte păsări, iar pe jos foiau felurite insecte și animale trifidoare.

Existența vegetației la această adîncime a fost explicată prin faptul că, la o anumită oră de după-amiază, razele soarelui, bătînd într-o lespede mare de marmură lucioasă de la intrarea peșterii, reflectate ca de o imensă oglindă, făceau să pătrundă lumina în spațiul subteran.

Cît despre păsări, ele zburau din cînd în cînd afară, dar se înapoiau toate ca la un cuib colectiv.

RATELE ȘI MINA DE AUR

Uneori, întîmplările reale din viață depășesc pînă și fantezia autorilor de povești extraordinare. Așa s-a întîmplat de cînd într-un sovhoz din Kazahstan, unde realitatea a întrecut povestea cu gîna care făcea ouă de aur.

E adevărat că de data aceasta nu e vorba de o găină, ci de niște rate, și nici de ouă, ci de o adevărată mină de aur pe care acestea au descoperit-o.

Iată cum s-au petrecut lucrurile:

În timp ce despica o rață pe care o tăiasă pentru nevoile menajului, o gospodină a sovhozului a constatat că stomacul acesteia conține niște cocoloașe grele ca de plumb, ce rămăseseră acolo nedigerate. Cuvioasă, gospodina a încercat să zgîrie cu cuțitul unul din cocoloașe. Urmarea: cocoloașul nu era nimic altceva decît aur.

Totul ar fi rămas poate o simplă întîmplare amuzantă dacă la cîteva zile după aceea o altă gospodină n-ar fi făcut o descoperire asemănătoare la o altă rață tăiată. Intrigați, oamenii din sovhoz au mai sacrificat și cîteva rațe și au constatat același lucru. Atunci s-au luat de gînduri și au înștiințat institutul de cercetări zootehnice cel mai apropiat. Urmîrind cîteva zile terenurile străbătute de rațele sovhozului, cercetătorii au descoperit într-un prundiș nisip aurifer. N-a fost greu să se stabilească de unde provenea acel nisip și să se descopere astfel o mină de aur a cărei existență nimeni n-o bănuia pînă atunci.

600 DE ARBORI PE O SINGURĂ RĂDĂCINĂ

Într-o pitorească vale a masivului Tian-Shan din Uzbekistan a fost descoperită nu de mult o livadă de meri sălbatici. Faptul n-ar fi surprins pe nimeni dacă merii aceștia n-ar fi fost dispuși într-o linie regulată, ca și cînd ar fi fost sădiți anume de cineva, și dacă fructele lor n-ar fi semănat întocmai ca mărime, gust și culoare.

Ipozeza unei sădri făcute de mîna omului fiind exclusă, doi savanți agronomi au căutat să dezlege misterul și, făcînd săpături, au constatat, nu fără surprindere, că toți acești meri nu se înmulțeau prin semințe, ci prin... rădăcină. Pe aceeași rădăcină au fost numărați peste

600 de pomi, toți la fel de bine dezvoltati și de buni producători.

Pe măsură ce lăsa să răsară un pom, rădăcina continua să crească mai departe. Și, la distanța de cîteva metri, apărea alt pom.

În fața acestei minuni a naturii, savanții uzbeci și-au pus problema dacă nu e posibilă cultivarea și a altor plante pe acest sistem.

În momentul de față, la Institutul de cercetări științifice pentru horticultură și viticultură din Uzbekistan se fac experimente asupra culturii viței de vie cu scopul de a se scoate cît mai mulți butuci de pe o singură rădăcină.

Colțul fotografului amator

FOTOGRAFIATUL ÎN HALE INDUSTRIALE

Recomandațiile de mai jos sînt destinate fotografului amator care nu dispune de lampă electronică și al cărui aparat are un obiectiv de luminizate medie.

Voi împărți fotografiile în două categorii:

Imagini statice și imagini cu mișcare.

I. Prima categorie cuprinde fotografiatul general al halelor sau al anumitor porțiuni, fără a avea oameni sau mașini în mișcare.

Pentru aceasta se recomandă: — executarea fotografiei la ore cînd nu se lucrează;

— folosirea momentului cînd hala este cît mai bine luminată, preferîndu-se ca soarele să nu bată direct prin fereastră pentru a nu avea contraste prea puternice.

Se va urmări să nu fie fum sau

praf în hală și să nu avem trepidații de la ciocane de forje, motoare sau alte mașini.

Omul poate fi folosit pentru a arăta proporția, plasîndu-l în hală sau lîngă mașina schițînd o mișcare.

Se va lucra pe tripod. Diafragma = 22 (în lipsă se poate lucra și cu 16 sau 11, dar trebuie avut grijă ca timpul de expunere să se micșoreze cu 1/2 la fiecare mărire a diafragmei).

Timp de expunere pentru diafragma 22=10 sec. pînă la 2 min., aceasta depinzînd de intensitatea luminii.

Developarea filmului, normală, de preferat în final.

II. Amatorul mai avansat poate încerca realizarea de efecte artistice cu oameni în mișcare și joc de lumină și umbre, ghidîndu-se după următoarele recomandări:

Principala condiție a reușitei e lumina. Se pot folosi razele soarelui care cad prin luminatoarele sau ferestre, ori surse locale, ca flama de la sudură, para focului la cuptoare, turnarea metalelor și altele. Trebuie studiat efectul care-l dă lumina la diverse ore, sau în unghiuri diferite de așezare a omului sau aparatului.

Omul va trebui prins într-o atitudine de mișcare naturală, dictată de lucrul pe care-l execută. Exemple:

Brățele ridicate pentru a manevra lanțul macaralei.

Mînuirea cîrligului pentru frământat oțelul la cuptoare.

Forjînd oțelul înroșit cu barosul și altele.

În nici un caz omul nu va privi la aparat, ci va fi preocupat de lucrul său.

Pentru redarea atmosferei, e necesar a folosi suvițele de fum la sudură, scintele la polizor sau la turnarea oțelului, praful la încărcatul cărbunelui etc. Se va observa ca praful și fumul să fie numai local, nu împrăștiat în toată hala.

Se recomandă film ISS 21/10° DIN sau Ultra 23/10° DIN.

Timp de expunere = 1/50 în condiții mai grele de lumină, sau 1/100 în condiții mai favorabile de lumină.

Diafragma 3,5 sau 2,8. Se va da atenție la distanță și punerea la punct, pentru claritate.

Developarea filmului, normală pentru cazul cînd contrastele de lumină nu au fost puternice. Pentru a îndulci contrastele puternice ce le-am avut la fotografiat, developarea se va face în atomic diluat 1/200, timp de 120 minute.

C. SĂVULESCU

„In hale”. Fotografie de S. ȘTEFĂNESCU-București.

Metoda cea mai bună pentru spălatul rufelor

Vă mărturisesc c-am iscodit multe gospodine și am făcut des-tule experiențe pînă am ajuns la convingerea că poate exista o metodă de spălare a rufelor care să dea mai bune rezultate decît altele, fără a cere un efort deosebit și, în același timp, fără riscul de a ataca țesătura. Prima constatare pe care am făcut-o de-a lungul acestor experiențe este aceea că orice rufă se spală mai ușor dacă n-o lăsăm să stea mai mult timp murdară. Obiceiul, deci, de a aștepta să se strîngă mai multe rufe pentru a le băga deodată la spălat, nu e recomandabil.

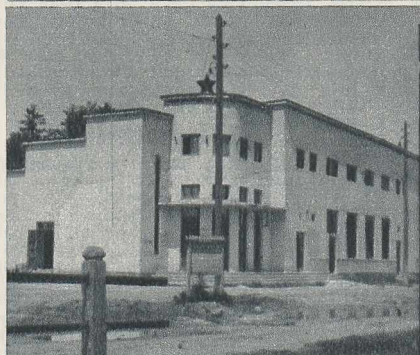
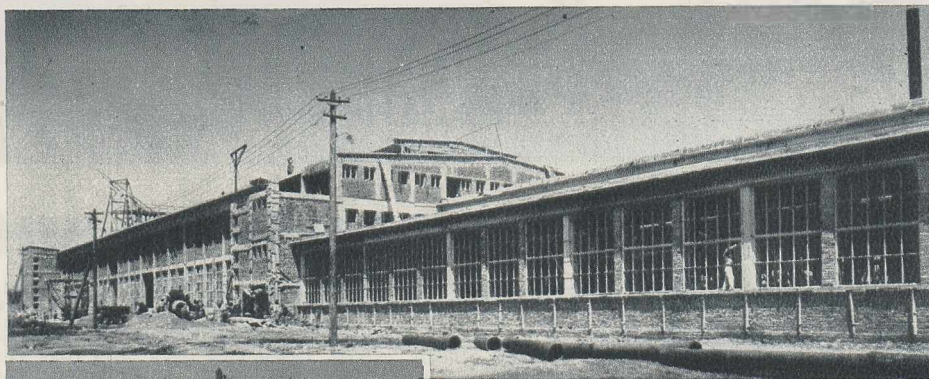
Cît privește spălatul, ia-tă cum trebuie procedat: Înmuim de cu seară rufe-le în apă caldută, în care le lăsăm cam o jumătate de oră. În acest timp ra-dem cîteva resturi de săpun și le fierbem cu apă și cu puțină sodă pînă se topesc complet. Scurgem apa în care au stat rufele și apoi turnăm peste ele săpunul fiert. Adăugăm apă pînă la acoperirea completă a rufelor și le lăsăm așa pînă a doua zi. A doua zi, o parte din rufe nu trebuie decît scoase din această baie și clătite. În ceea ce privește cele mai murdare și pe care baia din timpul nopții n-a reușit să le curețe complet, le mai plimbăm puțin sau le frecăm ușor în aceeași apă, apoi le clătim. În general, însă, spre a evita frecatul, care e dăunător și țesăturii și mîinilor spălătoresei, cînd rufele sînt mai murdare e bine să adăugăm la apa în care le lăsăm peste noapte o linguriță de amoniac și două-trei linguri de benzină.

Cînd trebuie să fierbem rufele, e recomandabil, de asemenea, să punem în ca-zan săpun ras, sodă și o linguriță de amoniac. Nu vom pune însă benzină la fiert, deoarece prezintă pe-ricol de incendiere prin vaporii pe care-i degajă.

Tricourile de lînă se spală la fel, cu clăbuc de săpun ras, fără să fie fre-cate sau stoarse. Ele se curăță foarte bine dacă le limpezim într-o apă în care am fiert fasole albă, iar uscarea lor se face nu agățîndu-le pe frînghie, ci întinzîndu-le la orizontal pe o masă pe care am aș-ternut mai întîi prosoape curate. La fel se usucă și ciorapii de mătase, care se limpezesc, în prealabil, în apă cu oțet. Cît despre ciorapii din fibre plastice, aceștia se spală numai cu apă rece și săpun, uscîndu-se tot pe prosop, de-parte de sobă sau de orice altă sursă de căldură.

JOSIANA

PRIVIȚI CU NOI!

CONSTRUCȚIA FABRICII DE PLACAJ din Gălățuți (Regiunea Au-tonomă Ma-ghiară) se ap-ro-pie de sfîrșit (foto 1). În același timp, în comună s-a ter-minat construc-ția cîminului cultural (foto 2).

CÎTIVA TURISTI DIN ORA-SUL STALIN au luat inițiativa și au realizat adăpostul „7 No-lembrle”, situat pe creasta Pie-trii Craiului (2.047 m altitudine). Construit din birne, nu are mai mult de 3x3 m dar este o adevărată binecuvîntare pentru turiștii întîrziți pe difi-cilă creastă a Pietrii Craiului.

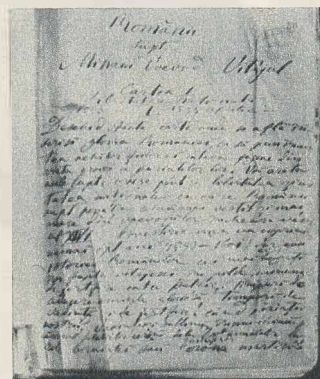

PENTRU REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ Uzi-jele „23 August” din Capitală au fabricat numeroase cis-terne. Iată un nou lot, înainte de a tua drumul spre țara prietenă.

„PRĂVĂLIILE DE SUB GĂLETE”, așa numesc localnicii maga-zinele aflate sub bolțile vechilor clădiri din centrul orașului Bistrița.

Fotografie de I. CORIBAN

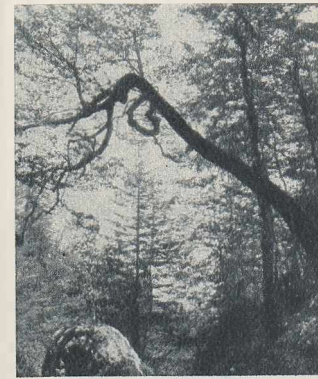

DIN MANUSCRISELE LUI NICOLAE BALCE-SCU: o pagină din lu-crarea „Romnii supă Mithaid Voceod Viidhul” (Manu-scrisul se află în Biblio-teca Academiei R.P.R.)

IN „CETATEA DE SCAUN — SUCEAVA”, ridicată la sfîrșitul secolului al XIV-lea, s-a găsit, cu prilejul săpăturilor arheo-logice efectuate în fostele săli ale „palatului”, o colecție de lacăte și chei datînd din sec. XV-XVII. Obiectele se află acum în Muzeul Regional Su-ceava.

Fotografie de R. CALANCEA

TURISTUL CARE VA PLECA DIN BUSTENI peste plaful Munticelui spre marcajul „tri-unghi roșu” pe cabana Mălă-est, cînd va ajunge în punctul unde marcajul întretaie valea Gălbenelelor va remarca la dreap-ta această curiozitate a naturii: un copac cu o tulpină întorto-cheată bizară.

Fotografie de M. DUMITRESCU

Patinoarul artificial „23 August” din Capitală a găzduit sîmbătă seara un frumos festival artistic pe gheață. Fotografia de față reprezintă două aspecte de la festival.

CONCURS ATLETIC ÎN PLINĂ IARNĂ

Sîmbăta și duminica trecută iubitorii atletismului din Capitală au avut de ce să fie satisfăcuți: în toată iernii au asistat la un veritabil concurs athletic la care au luat parte cei mai buni juniori și junioare, categoriile I-a și II-a din întreaga țară. Deși desfășurat pe teren acoperit (concursul a avut loc în sala Floreasca II din Capitală), acestel intrăceri i s-a acordat tot creditul cuvenit.

Pe echipe, locul cîștigător și cupa concursului a revenit Clubului sportiv școlar București, cu 92,33 puncte. Clubul a prezentat un mînuichi de tineri și tinere minuțios pregătiți, unii dintre ei, ca, de pildă, A. Stamatescu, cunoscuti de la concursul interșcolar desfășurat în iarna aceasta (Stamatescu a reeditat comportarea sa de atunci, cîștigînd la 50 m plat cu 6,0 — timp mai bun cu o zecime decît cel realizat la concursul sus-amintit).

O victorie... morală

Una dintre probele care a atras cel mai mult atenția spectatorilor a fost săritura la înălțime băieți. De fapt, lupta la această probă s-a dat între E. Ducu (Progresul-București), Gr. Marinescu (Progresul-București), N. Ropoteanu (Dinamo-București) și V. Păltineanu (C.C.A.), clasat, de altfel, în ordinea de față. Pînă la 1,78 m, sufragiile publicului erau de partea lui Păltineanu, cunoscut de la Spartachiada de vară a tineretului, care s-a impus prin tehnica săriturii (antrenor I. Soeter). De la 1,78 m, ștacheta a fost ridicată la 1,82 m — înălțime pe care Păltineanu nu a mai depășit-o datorită defec-

țiunii de „bătăle” la ștachetă. În schimb, aceeași înălțime a fost sărită de E. Ducu și Gr. Marinescu, ambii de la Progresul-București, care și-au asigurat astfel titlul probei. Publicul a regretat insuccesul lui Păltineanu care, așa cum se exprimase unul dintre arbitri, datorită stilului său, poate fi considerat cîștigătorul moral.

Un duel pasionant

Dacă la băieți „înălțimea” a suscitât interesul unanim al publicului spectator, la junioare categoria I-a, proba de săritură în lungime s-a situat în fruntea atenției generale. Valoarea apropiată a primelor trei clasate a făcut ca de-abia ultima săritură a finalei probei respective să desemneze pe cîștigătoare. Candidată la titlu era J. Javorschi de la Progresul-București, și se părea că aceasta, cu ultima sa săritură de 5,13 m, se poate considera, liniștită, cîștigătoare. Dar cu totul alta a fost situația. Maria Budan de la Lucafăruș-Orașul Stalin, care la o săritură precedentă realizase 5,05 m, avea să închidă proba cu un rezultat mai bun cu 2 cm decît al lui Javorschi: 5,15 m. Acest rezultat a smuls exclamații de surpriză în rîndurile spectatorilor, care o și văzuseră cîștigătoare pe Javorschi. Mica Maria a cîștigat o probă care aduse la start o serie dintre cele mai bune tinere săritoare din țară.

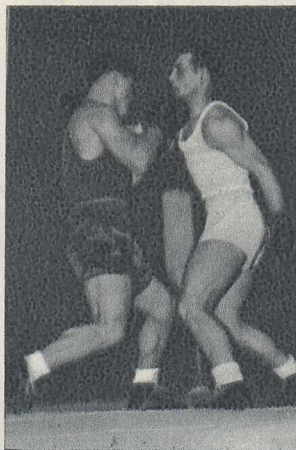
R. SCURTU

Onișor Dan o înalt cît 1/3 din prăjina cu care sare. Acest lucru nu-l deranjează. S-a clasat al patrulea la proba pe care o îndrăgește atît de mult.

SINAIĂ. Înaintea startului din proba copiilor, la concursul din cadrul Spartachiadei de iarnă a tineretului.

Reuniunea pugilistică închinată Centenarului Unirii. În fotografie: N. Mindreanu (C.C.A.) l-a prins deschis pe A. Morăruș (Grivița roșie).

TE-AM VĂZUT sîmbătă seara la gala de box de la Floreasca. Spui că iubești sportul, mai ales cel cu mînuși. Ai venit devreme, ca să ocupi un loc bun. Ai aplaudat lupta bărbătească și eforturile celor de pe ring. Dar ai făcut un lucru nepermis la competițiile în sală: ai fumat. Apelurile repetate ale crainicului de a nu se fuma nu au găsit nici un răsunset la dumneata.

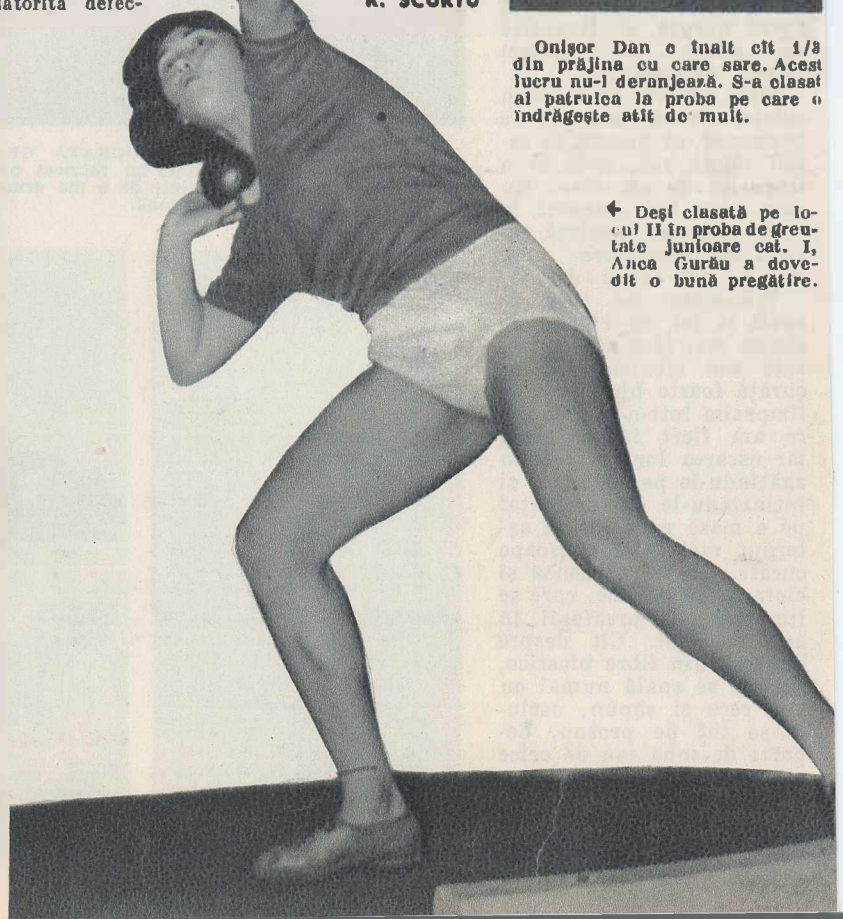
Ai știut că acest lucru nu e permis. Dovada: țineai țigara ascunsă în cășul palmei, ca un elev care se ferește să nu-l vadă profesorul. Și, totuși, ai continuat să fumezi.

Esti, precum se vede, un fumător pasionat. Cred însă că ești în același timp și un pasionat al boxului. Ei bine! În serile de meci ar trebui să te hotărăști pentru una din cele două pasiuni. Pentru că altfel împiedici buna desfășurare a competiției. Și e păcat!

D. B.

V. Păltineanu în finala probei de înălțime.

Deși clasată pe locul II în proba de greutate junioare cat. I, Anca Gurău a dovedit o bună pregătire.

IN JURUL GLOBULUI

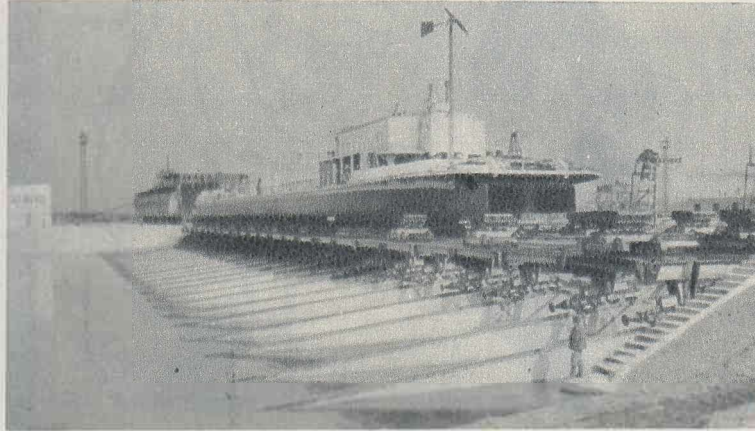
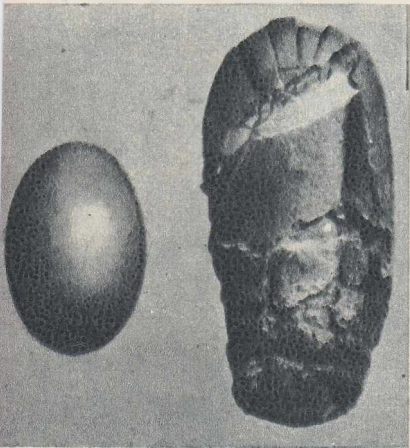

UN PILDĂ DE ABNEGATIE ȘI DEVOTAMENT. Bătrina învățătoare poloneză Franzka Rutecka, deși paralizată din tinerețe, a ucat timp de 46 de ani peste 5.000 copii din-un sat din regiunea Varșoviei. Iată-o stînd vorbă cu Josef Makowski, directorul școlii. Păleptul învățătoarei strălucesc, ca o răsunătoare a muncii sale, decorațiile acordate de guvernul polonez.

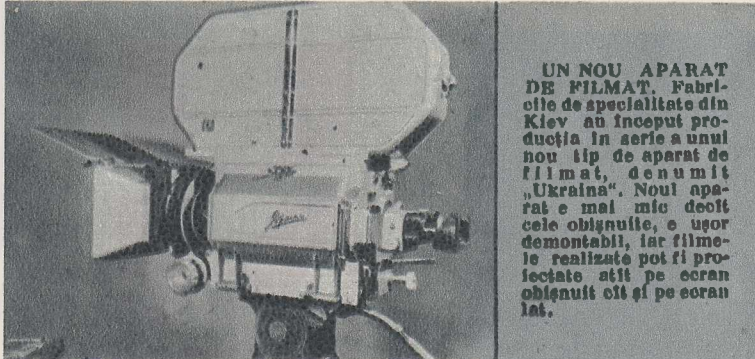

GUȘA — UN FLAGEL. Din cauza lipsei oricărei asistențe medicale, sute de mii de locuitori din țările Americii Centrale suferă de gușă — mărirea patologică a glandei tiroide — care duce la cretinism. Fotografia noastră înfățișează identificarea copiilor din Panama atinși de această gravă boală.

„OU PROASPAT” de... crocodil și un ouosă de... dinosaur — reptilă care a trăit în urmă cu 75 milioane de ani. Prețioasa ouosă a fost descoperită de o expediție paleontologică în Africa Centrală.

LA ȘANTIERELE NAVALE DIN ASTRAHAN (U.R.S.S.) a fost realizată o instalație, complet automatizată, pentru ridicarea vaselor în timpul reparațiilor lor. Noua instalație este deservită de un singur om, de la un pupitru de comandă. În fotografie: ridicarea unui vas petrolier pentru reparație.

UN NOU APARAT DE FILMAT. Fabricile de specialitate din Kiev au început producția în serie a unui nou tip de aparat de filmat, denumit „Ukraina”. Noul aparat e mai mic decât cele obișnuite, e ușor demontabil, iar filmele realizate pot fi proiectate atât pe ecran obișnuit cât și pe ecran lat.

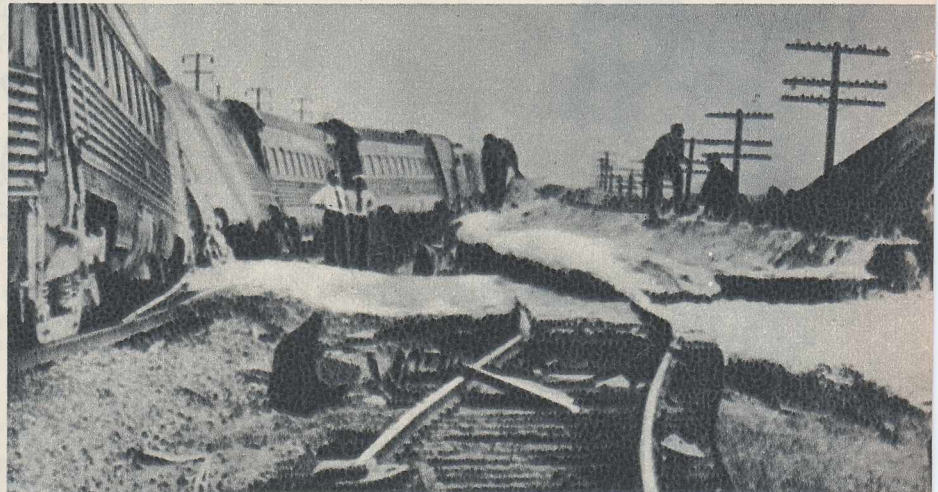

ROLUL DE VĂCAR la o fermă din Henfield, Sussex (Anglia) și l-a asumat... maimuța Ginger, care păzește cu străduție vacile.

ÎN LOC DE... SPERIETOARE. Una din „creațiile” prezentate de casa de mode Digby Morton din Londra, la ultima sa expoziție, este și cea din fotografie. Nu știm ce impresie a produs modelul asupra publicului londonez. Sintem însă siguri că, fixat undeva pe cîmp, ca sperietoare de ciori, „modelul” și-ar putea îndepărta cu succes menirea...

EXPRESUL DE SANTA-FE (S.U.A.) s-a ciocnit, în plină viteză, de un... avion cu reacție prăbușit pe linia ferată. Mai multe vagoane ale trenului au „zburat” pur și simplu, de pe linie.

Pe portativ

Montarea operei „Condamnarea lui Lucullus” de către Heinrich Voigt pe scena Teatrului de Operă din Leipzig a cucerit sufragiile publicului și ale criticilor de specialitate. Compozitorul Paul Dessau, autorul operei, a reușit să transpună în muzică sensul bogat în idei al libretului marelui scriitor progresist german, Bertolt Brecht.

Un gen nou de artă teatrală-muzicală e în plină dezvoltare în R.P. Chineză: noua operă. Ea se deosebește de opera chineză tradițională (Și-tui) și de opera locală (Iang-gă) prin faptul că folosește unele modalități de expresie muzicală specifice operei europene. Promotor al noii opere, care păstrează însă și unele trăsături caracteristice ale operei clasice, este considerat Li Tzin-huei.

Ziarele elvețiene au adus elogii celor doi artiști sovietici care au participat la Concursul internațional de muzică din Geneva. Este vorba de Victor Batacev, care a obținut premiul I la concursurile pentru instrumente de suflat, și de Nina Isakova, solistă vocală, care a obținut premiul II.

Ințiativa marelui compozitor sovietic Dmitri Șostakovici de a dona contravaloarea premiului I, pe care l-a obținut la Festivalul „Sibelius”, asociației Finlanda-U.R.S.S. în vederea promovării schimburilor culturale dintre cele două țări a stîrnit o deosebită impresie. Suma donată este de 7,5 milioane mărci finlandeze.

Compozitorul clasic ceh Antonin Dvorak este mai mult cunoscut ca autor de muzică simfonică și de cameră. Recent, a fost prezentată cu mult succes, pe scena Teatrului Național din Praga, opera sa „Rusalka”.

A fost primit cu mult entuziasm noul ciclu vocal al compozitorului sovietic Gheorghii Sviridov, intitulat „Tatăl meu este țăran” (pe versurile poetului Serghei Esenin). Precum subliniază critica de specialitate, în muzica lui Sviridov și-a găsit expresia tema esențială a dragostei de patrie.

REDACȚIA : BUCUREȘTI Casa Postală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCINTEII Tel.: 17.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile postale din țară și la factorii postali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL 3 luni : 26 le
ABONAMENTELOR: 6 luni : 52 le
un an : 104 le

— Către toate galaxiile! Către toate galaxiile! Pregătiți-vă de oaspeți! Pregătiți-vă de oaspeți!

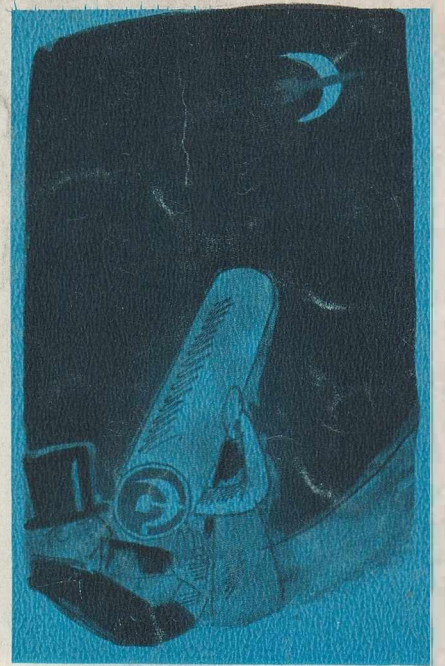
Desen de I. DAVIDESCU

LA NEW YORK

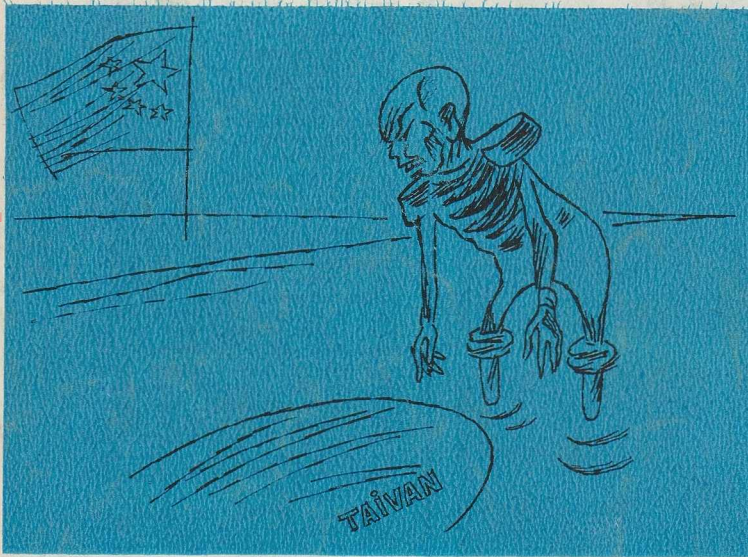
— Dă-mi ochelarii cei mai negri!
— Pentru soare?
— Nu, pentru rachetă...

Desen de Rik AUERBACH

COȘMAR

Desen de PAVEN

Cian Kai-și: — Hm! Nu prea mă simt în apele mele!!

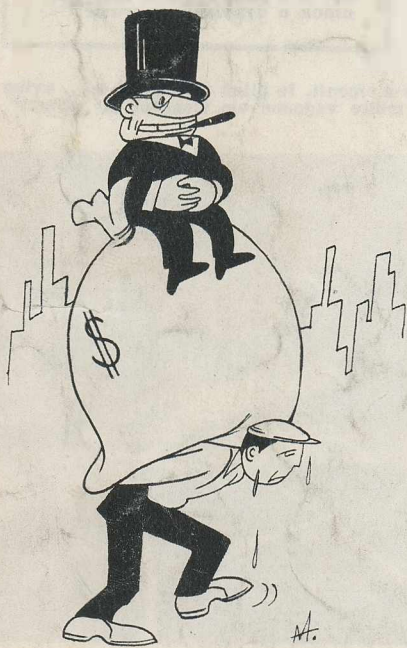
Desen de PAVEN

U
M
O
R

Rachetele colonialiștilor și orbita lor.

Desen de Viarel BURLACU

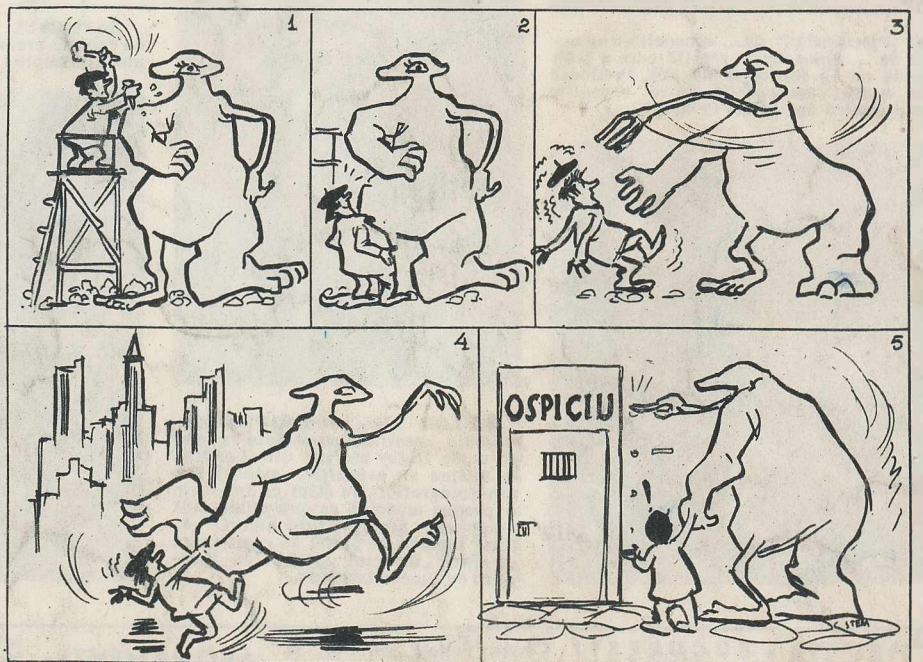

„CAPITALISMUL POPULAR”

Monopolistul: — Așa sîntem noi, capitaliștii, ne „sus-ținem” unul pe altul!!!

Desen de Adrian ANDRONIC

S. U. A. — UN ARTIST FACE „ARTĂ PENTRU ARTĂ”

Pygmalion într-o nouă versiune.

Desen de St. MUNTEANU